

URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI

OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2014

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

URZĄD STATYSTYCZNY W ŁODZI

**OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
W LATACH 2010-2014**

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

KWIECIEŃ 2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W ŁODZI

PRZEWODNICZĄCY

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE:

Piotr Chabior

Jerzy Harbat

Anna Jaeschke

Izabela Kaleta

Tomasz Piasecki

Jolanta Włodarczyk

REDAKCJA MERYTORYCZNA I SKŁAD KOMPUTEROWY:

ŁÓDZKI OŚRODEK BADAŃ REGIONALNYCH

Anna Gierlich

Aleksandra Krupińska

Monika Wastowska

pod kierunkiem

Anny Jaeschke

PROJEKT OKŁADKI:

ŁÓDZKI OŚRODEK BADAŃ REGIONALNYCH

Katarzyna Szkopiecka

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna na <http://lodz.stat.gov.pl>

ISBN 978-83-60002-78-0

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

Nakład 95 egz.

Cena 18,00 zł

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Łodzi przekazuje Państwu publikację charakteryzującą stan opieki nad dzieckiem i rodziną w województwie łódzkim w świetle dostępnych danych statystyki publicznej.

Zakres tematyczny wydawnictwa, obejmujący informacje o udziale dzieci w populacji województwa, ruchu naturalnym i płodności kobiet oraz opiece instytucjonalnej i medycznej nad dziećmi, uzupełniają dane dotyczące warunków ekonomicznych gospodarstw domowych i rodzin, świadczeń rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz wydatków jednostek samorządu terytorialnego na zadania realizowane w ramach pomocy rodzinom.

Analizę opisanej tematyki w czasie umożliwi przedstawiony w publikacji szereg danych obejmujący lata 2010-2014, a ocenie zróżnicowania przestrzennego służy prezentacja wybranych danych w przekroju powiatów.

Do oceny skali zjawisk będących przedmiotem opracowania, sytuację w województwie łódzkim przedstawiono na tle pozostałych województw.

Publikacja skierowana jest do szerokiego grona odbiorców zainteresowanych problematyką opieki nad dzieckiem i rodziną, w szczególności do osób, instytucji i fundacji podejmujących działania mające na celu tworzenie możliwości i warunków sprzyjających pełnemu rozwojowi i bezpieczeństwu socjalnemu dziecka.

Mam nadzieję, że tematyka i zakres prezentowanych danych okażą się interesujące i użyteczne.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Preface

Statistical Office in Lodz provides you the publication characterizing the status of child and family care in the Łódzkie Voivodship on the background of the available statistics data.

Publication consists of information on the involvement of children in the population of the region, vital and female fertility, institutional and health childcare, as well as data concerning the economic conditions of households and families, family and social benefits and expenditures of local government units on tasks implemented within family aid.

The analysis of described subject during longer period of time is possible thanks to a series of data covering the period 2010-2014, as well as territorial diversity is presented by selected data by powiats.

To assess the scale of the subjects under study, the situation in the Łódzkie Voivodship is presented on the background of other voivodships.

The publication is addressed to a wide range of readers interested in problems of child and family care, in particular to persons, institutions and foundations which take action to create opportunities and favourable conditions for the full development and social security of the child.

I hope that the subject matter and scope of the presented data will be interesting and useful.

*Director
of the Statistical Office in Łódź*

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Strona Page
Przedmowa	Preface	3
Uwagi ogólne	General notes	9
Wyjaśnienia metodyczne	Methodological notes	9
Komentarz analityczny	Analytical comment	23
1. Ludność, gospodarstwa domowe i rodziny	<i>Population, household and families</i>	24
2. Opieka instytucjonalna nad dzieckiem	<i>The institutional care of children</i>	28
3. Opieka nad dzieckiem i rodziną	<i>Childcare and family</i>	30
4. Opieka medyczna	<i>Health care</i>	39
Aneks tabelaryczny	A tabular appendix	43
Wybrane dane według podregionów i powiatów	Selected data by subregions and powiats	79
Wybrane dane według województw	Selected data by voivodships	102

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
Ludność według ekonomicznych grup wieku	<i>People by economical age group</i>	1	24
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	2	25
Płodność kobiet i współczynnik reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of population</i>	3	25
Gospodarstwa domowe według liczby osób w 2011 r.	<i>Households by number of persons in 2011</i>	4	26
Rodziny według typów w 2011 r.	<i>Families by type in 2011</i>	5	26
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	<i>Average monthly available income and expenditure per capita in households</i>	6	27
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	<i>At-risk-of-poverty rates in households</i>	7	27
Wybrane dane o żłobkach i klubach dziecięcych	<i>Selected data on nurseries and children's clubs</i>	8	28
Wybrane dane o wychowaniu przedszkolnych...	<i>Selected data on pre-primary education</i>	9	29
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	<i>Care and education centres</i>	10	30
Rodzinna piecza zastępcza	<i>Family foster care</i>	11	31
Placówki wsparcia dziennego.....	<i>Day-support centres</i>	12	32
Korzystający ze świadczeń rodzinnych	<i>Beneficiaries of family benefits</i>	13	33

		Tablica Table	Strona Page
Pomoc społeczna stacjonarna.....	<i>Stationary social welfare</i>	14	34
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej.....	<i>Households receiving of social assistance benefits</i>	15	35
Liczba rodzin według powodów przyznania pomocy na podstawie decyzji.....	<i>Number of families by reasons of assigning help.....</i>	16	36
Pomoc pieniężna.....	<i>Monetary help</i>	17	37
Pomoc niepieniężna.....	<i>Non-monetary assistance.....</i>	18	37
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.....	<i>Expenditure of budget of the local government units on .. social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>	19	39
Pracownicy medyczni.....	<i>Medical personnel.....</i>	20	40
Stacjonarna opieka zdrowotna.....	<i>In-patient health care.....</i>	21	41
Ambulatoryjna opieka zdrowotna.....	<i>Out-patient health care</i>	22	42

ANEKS TABELARYCZNY

TABULAR APPENDIX

Ludność według ekonomicznych grup wieku.....	<i>Population by economical age groups.....</i>	1(23)	44
Dzieci i młodzież według wybranych grup wieku	<i>Children and adolescents by selected age groups.....</i>	2(24)	44
Ruch naturalny ludności.....	<i>Vital statistics</i>	3(25)	45
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności.....	<i>Female fertility and reproduction rates of population.....</i>	4(26)	45
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego w 2011 r.....	<i>Households by composition of family in 2011</i>	5(27)	46
Rodziny według typów w 2011 r.....	<i>Families by type in 2011</i>	6(28)	46
Rodziny z dziećmi w 2011 r.....	<i>Families with children in 2011.....</i>	7(29)	46
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	<i>Average monthly per capita available income of households.....</i>	8(30)	47
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	<i>Average monthly per capita expenditure of households.....</i>	9(31)	47
Żłobki i kluby dziecięce.....	<i>Nurseries and children's clubs.....</i>	10(32)	48
Wychowanie przedszkolne.....	<i>Pre-primary education</i>	11(33)	48
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.....	<i>Special educational centres, youth educational centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres</i>	12(34)	50
Instytucjonalna piecza zastępcza.....	<i>Institutional foster care</i>	13(35)	50
Wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej	<i>Residents of institutional foster care.....</i>	14(36)	51
Wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej według wieku.....	<i>Residents of institutional foster care by age</i>	15(37)	52
Dzieci opuszczające instytucjonalną pieczę zastępczą.....	<i>Children leaving institutional foster care.....</i>	16(38)	52
Rodzinna piecza zastępcza.....	<i>Family foster care</i>	17(39)	53
Rodziny zastępcze według liczby dzieci.....	<i>Foster families by number of children</i>	18(40)	53
Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.....	<i>Children in family foster care</i>	19(41)	53
Dzieci opuszczające rodziny zastępcze.....	<i>Children leaving foster families</i>	20(42)	54

		Tablica Table	Strona Page
Placówki wsparcia dziennego	<i>Day-support centres.....</i>	21(43)	55
Rodziny pobierające świadczenia rodzinne	<i>Families receiving family benefits</i>	22(44)	55
Rodziny pobierające świadczenia rodzinne według wysokości dochodu na osobę.....	<i>The family receiving family benefits by the amount of income per capita</i>	23(45)	55
Dzieci, na które rodziny otrzymywały zasiłek rodzinny według grup wieku.....	<i>Children which family received family allowance by age groups.....</i>	24(46)	56
Dzieci uprawnione do zasiłku pielęgnacyjnego według grup wieku	<i>Children entitled to care allowance by age groups.....</i>	25(47)	56
Wydatki na świadczenia rodzinne	<i>Expenditure on family benefits</i>	26(48)	56
Wydatki na dodatki do zasiłku rodzinnego według tytułów	<i>Expenditure on additions to family allowances by title</i>	27(49)	57
Pomoc społeczna stacjonarna	<i>Stationary social welfare.....</i>	28(50)	57
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents.....</i>	29(51)	58
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej	<i>Households receiving of social assistance benefits.....</i>	30(52)	59
Ludność w gospodarstwach domowych korzystająca z pomocy społecznej	<i>Populations in households receiving of social assistance benefits.....</i>	31(53)	60
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej według głównych form pomocy	<i>Households receiving of social assistance benefits by the main forms of assistance.....</i>	32(54)	61
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej o dochodach na osobę poniżej kryterium dochodowego według przyczyn przyznania świadczeń	<i>Households benefiting from social assistance by income per capita below the income criterion by causes for granting benefits.....</i>	33(55)	62
Ludność w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej według głównego źródła utrzymania	<i>Persons in households benefiting from social assistance by main source of maintenance.....</i>	34(56)	63
Osoby, którym przyznano świadczenia oraz kwoty świadczeń według głównych form pomocy.....	<i>Persons granted benefits and the amount of benefits according to the main forms of assistance.....</i>	35(57)	64
Powody przyznania pomocy na podstawie decyzji	<i>Reasons of assigning help</i>	36(58)	65
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie się i kontynuowanie nauki	<i>Monetary help for independence and continuation of education.....</i>	37(59)	67
Pomoc niepieniężna w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, na zagospodarowanie, w uzyskaniu zatrudnienia i w formie pracy socjalnej.....	<i>Non-monetary assistance in obtaining adequate housing, for the management, in obtaining employment and in the form of social work.....</i>	38(60)	67
Wydatki budżetu województwa na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej według rozdziałów budżetowych.....	<i>Expenditure of the voivodship budget on social assistance and other tasks in sphere of social policy by selected budget chapters.....</i>	39(61)	68
Wydatki budżetów powiatów na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej według rozdziałów budżetowych.....	<i>Expenditure of the powiats budgets on social assistance and other tasks in sphere of social policy by selected budget chapters</i>	40(62)	68
Wydatki budżetów gmin na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej według rozdziałów budżetowych.....	<i>Expenditure of the gminas budgets on social assistance and other tasks in sphere of social policy by selected budget chapters</i>	41(63)	69
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej według rozdziałów budżetowych.....	<i>Expenditure of the cities with powiat status budgets on social assistance and other tasks in sphere of social policy by selected budget chapters.....</i>	42(64)	69

		Tablica Table	Strona Page
Pracownicy medyczni.....	<i>Medical personnel</i>	43(65)	70
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	<i>Out-patient health care</i>	44(66)	70
Stacjonarna opieka zdrowotna	<i>In-patient health care.....</i>	45(67)	71
Szpitala ogólne.....	<i>General hospitals.....</i>	46(68)	72
Inkubatory oraz porody w szpitalach ogólnych	<i>Incubators and deliveries in general hospitals.....</i>	47(69)	75
Stanowiska dializacyjne w szpitalach ogólnych	<i>Dialysis units in general hospitals.....</i>	48(70)	75
Działalność zakładów uzdrowiskowych i stacjonarnych zakładów rehabilitacji leczniczej	<i>Activity of health resort facilities and inpatient rehabilitation facilities</i>	49(71)	75
Osoby korzystające z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych	<i>Inpatients subsidized to rehabilitation stay</i>	50(72)	75
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia.....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings</i>	51(73)	76
Zachorowania na gruźlicę według wieku	<i>Incidence of pulmonary tuberculosis by age.....</i>	52(74)	78
Urodzenia żywe na 1000 ludności według podregionów i powiatów	<i>Live births per 1000 population by subregions and powiats</i>	53(75)	80
Zgony na 1000 ludności według podregionów i powiatów.....	<i>Deaths per 1000 population by subregions and powiats.....</i>	54(76)	81
Przyrost naturalny na 1000 ludności według podregionów i powiatów	<i>Natural increase per 1000 population by subregions and powiats</i>	55(77)	82
Ludność według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem według podregionów i powiatów.....	<i>Population by economical age group in % of total population by subregions and powiats.....</i>	56(78)	83
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego według podregionów i powiatów	<i>Children aged 3-5 per 1 place in pre-primary education places by subregions and powiats</i>	57(79)	86
Rodzinne domy dziecka według podregionów i powiatów.....	<i>Foster homes by subregions and powiats</i>	58(80)	87
Rodziny zastępcze według podregionów i powiatów.....	<i>Foster families by subregions and powiats</i>	59(81)	88
Korzystający ze świadczeń rodzinnych według podregionów i powiatów	<i>Recipients of family allowances benefits by subregions and powiats</i>	60(82)	89
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według podregionów i powiatów	<i>Stationary social welfare facilities by subregions and powiats</i>	61(83)	91
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej według kryterium dochodowego i podregionów i powiatów	<i>Households receiving of social assistance benefits by the income criterion and subregions and powiats</i>	62(84)	94
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej w % ludności ogółem według podregionów i powiatów	<i>Persons in households benefiting from social assistance in % of total population by subregions and powiats</i>	63(85)	96
Przychodnie według podregionów i powiatów.....	<i>Out-patients departments by subregions and powiats.....</i>	64(86)	100
Łóżka w szpitalach ogólnych według ... podregionów i powiatów.....	<i>Beds in general hospitals by subregions and powiats.....</i>	65(87)	101
Wybrane dane dane według województw	<i>Selected data by voididships</i>	66(88)	102

SPIS MAP

Przyrost naturalny na 1000 ludności
Udział osób w wieku 0-24 lata w ludności ogółem.....
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w ogólnej liczbie dzieci w grupie wieku do lat 3
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3-5 lat
Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 000 ludności.....
Liczba ludności na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.....
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym korzystających z pomocy społecznej
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.....

SPIS WYKRESÓW

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....
Przeciętne miesięczny wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem w % osób w gospodarstwach domowych.....
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do 3 lat.....
Liczba ludności na 1 łóżko w szpitalach ogólnych
Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 000 ludności
Liczba ludności na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.....
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca.....
Rodzinna piecza zastępcza na 10 000 ludności.....
Dzieci w wieku 0-17 lat umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 ludności w tej grupie wieku
Udział dzieci w wieku 0-17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 000 ludności
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w formie pieniężnej na 10 000 ludności
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w formie niepieniężnej na 10 000 ludności.....
Wydatki budżetów samorządów terytorialnych na pomoc społeczną i pozostałe działania w zakresie polityki społecznej na 1 mieszkańca.....

MAPS

<i>Natural increase per 1000 population</i>	80
<i>Share of population 0-24 years old in total population</i>	81
<i>Percentage of children in nurseries in total number of children aged below 3 years old.....</i>	82
<i>Children attending pre-primary education establishment per 1000 children aged 3-5 years old.....</i>	83
<i>Beds in general hospitals per 10 000 population.....</i>	84
<i>Population per 1 provider of out-patient health care</i>	85
<i>Average number of persons in a household beneficiaries from social assistance.....</i>	86
<i>The share of children under the age of 17, at which parents receive family benefit in the total number of children in this age.....</i>	87

GRAPHS

<i>Average monthly per capita available income of households</i>	102
<i>Average monthly per capita expenditure of households.....</i>	102
<i>At-risk poverty rates in households.....</i>	103
<i>Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3.....</i>	104
<i>Population per bed in general, hospitals.....</i>	104
<i>In-patients in general hospitals per 10 000 population.....</i>	105
<i>Population per 1 provider of out-patient health care</i>	105
<i>Consultations provided in ambulatory health care per capita.....</i>	106
<i>Family foster care per 10 000 population.....</i>	106
<i>Children aged 0-17 placed in family foster care per 1000 population in this age</i>	107
<i>The share of children under the age of 17, at which parents receive family benefit in the total number of children in this age.....</i>	107
<i>Persons who are granted benefits from social assistance per 10 000 population.....</i>	108
<i>Persons benefiting from social assistance benefits in the form of cash</i>	108
<i>Persons benefiting from social assistance benefits in the form of non-cash</i>	109
<i>Expenditure of the local governments budgets on social assistance and other tasks in sphere of social policy per capita</i>	109

UWAGI OGÓLNE

1. W tablicach zawierających informacje w podziale na miasta i wieś, przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
2. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
3. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.
4. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
5. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

WYJAŚNIENIA METODYCZNE

1. Tablice opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
 - 2) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 3) sprawozdawczości sądów — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjmując jako bazę wyjściową wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.). Dane te stanowią podstawę dla wszelkich przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności, itp.), w tym dla współczynników demograficznych.
3. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet 18—59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18—44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez ludność **w wieku**

nieprodukcyjnym rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:
 - małżeństwa — według miejsca zamieszkania męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
 - separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
 - rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
 - urodzenia — według miejsca zamieszkania matki noworodka,
 - zgony — według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.
5. Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117 poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.
6. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15—19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45—49 lat.
7. **Współczynniki reprodukcji ludności:**
 - **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
 - **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
8. **Przyrost naturalny ludności** stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.
Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

9. **Współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.
10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 30 VI.
11. Do **rezydentów** (ludności rezydującej) zalicza się:
 - a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
 - b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).
12. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pozostałych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek).

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych).
Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został

przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy ,dochody dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, tj:
 - a) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych,
 - b) dochód z pozostałych świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

13. Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

14. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej, na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

15. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. W celu wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji) zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD.

Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1802 zł, w IV kwartale 2013 r. było to 706 zł dla gospodarstw 1 osobowych oraz 1906 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 713 zł oraz 1926 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 182, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2013 r. było to 551 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1486 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio: 540 zł oraz 1458 zł.

16. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1457), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole

podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

W roku szkolnym 2013/14 dane dotyczące wychowania przedszkolnego podaje się łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

- 18. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze** są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.
- 19. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze** przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.
- 20. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze** są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.
- 21. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii** są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.
- 22.** Dane dotyczące wychowania przedszkolnego oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, podano według stanu na początku roku szkolnego.
- 23.** Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 135).
- 24. Instytucjonalna piecza zastępcza** jest sprawowana w formie:
 - 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - **interwencyjnego** — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - **rodzinnego** — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - **socjalizacyjnego** — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe,

zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

- **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagających wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają specjalistycznej opieki i rehabilitacji, i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;

3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

25. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- pracy podwórkowej (od 2012) – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- w połączonych formach (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinie m.in.

w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

26. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowania dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodzina zastępcza:**

- spokrewniona,
- niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
- zawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dn. 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493, z późniejszymi zmianami),
 - zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

27. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny;
- dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- świadczenie pielęgnacyjne;
- zapomogi związane z urodzeniem się dziecka.

Głównymi kryteriami uprawniającymi do świadczeń rodzinnych są: posiadanie dziecka na utrzymaniu oraz przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Niezależnie od dochodu przyznawane są: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

28. Zasiłek rodzinny – ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka i przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,

opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie uczącej się. Zasiłek przysługuje na dziecko do ukończenia 18 lat.

Jeżeli dziecko nie kontynuuje nauki, to z dniem osiągnięcia 18 lat, rodzic traci prawo do zasiłku rodzinnego na to dziecko. Stosowane w ustawie o świadczeniach rodzinnych określenie „do ukończenia 18 lat” odpowiada – w sporządzanym przez GUS bilansie ludności – grupie wieku do lat 17. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki (można pobierać jednocześnie kilka dodatków)

z następujących tytułów:

- urodzenia dziecka (świadczenie jednorazowe);
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- samotnego wychowywania dziecka;
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- rozpoczęcia roku szkolnego;
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

29. Świadczenia opiekuńcze – świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny i specjalny zasiłek opiekuńczy.

30. Świadczenie pielęgnacyjne – przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny (rodzice dziecka, krewni w linii prostej, rodzeństwo, rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem), a także opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba, która opiekując się dzieckiem wystąpiła do sądu o przysposobienie tego dziecka), jeżeli rezygnują lub nie podejmują pracy zawodowej, by zajmować się osobą niepełnosprawną wymagającą szczególnej opieki.

31. Zasiłek pielęgnacyjny – przeznaczony jest dla niepełnosprawnych dzieci i niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, które nabyły uprawnienie do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przy emeryturze lub rencie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przyznawany jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

32. Specjalny zasiłek opiekuńczy – przyznawany jest osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2012 poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

33. Zapomogi wypłacane w związku z urodzeniem się dziecka – jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe” przysługująca od 2013 r. zależnie od dochodu rodziny, finansowana ze środków budżetu państwa oraz zapomoga wypłacana

przez gminę ze środków własnych, o której wypłacaniu decyduje sama, określając jej wysokość i kryteria otrzymania.

- 34. Środowiskowa pomoc społeczna**, to pomoc świadczona na podstawie ustawy o pomocy społecznej¹ przez lokalny (gminny, miejski, miejsko-wiejski) ośrodek pomocy społecznej w ramach zadań zleconych i własnych gminy, dla gospodarstw domowych i osób zamieszkałych na obszarze działania gminy.
- 35. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175 poz. 1362, z późniejszymi zmianami).
- 36. Gospodarstwo domowe korzystające z pomocy społecznej**, to według definicji z ustawy o pomocy społecznej – rodzina, która w danym roku otrzymała pomoc pieniężną lub niepieniężną za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej.
- 37. Gospodarstwo domowe z dziećmi**, oznacza wyżej zdefiniowane gospodarstwo z pozostającymi na utrzymaniu dziećmi w wieku poniżej 18 lat.
- 38. Ludność w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej**, to zbiorowość wszystkich członków tych gospodarstw.
- 39. Bezdomny** to osoba, która z różnych przyczyn – ekonomicznych, rodzinnych lub administracyjnych - deklaruje brak stałego miejsca zamieszkania. Do osób bezdomnych nie zaliczono takich, które są pozbawione dachu nad głową z powodu wypadków losowych (kataklizmów, powodzi, pożarów itp.).
- 40. Kryterium dochodowe** to poziom miesięcznego dochodu osoby samotnie gospodarującej, lub dochodu na osobę w rodzinie, określonego zgodnie z art. 6 ustawy¹, który uprawnia do przyznania świadczeń z systemu pomocy społecznej (oprócz przyczyny). Według ustawy dochód oznacza sumę miesięcznych dochodów netto, czyli po odliczeniu: zaliczek na podatek dochodowy; podatków od dochodów z własności; składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Do dochodu nie wlicza się jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego oraz wartości świadczeń w naturze. Dochód pomniejsza się o kwotę alimentów na rzecz innych osób. Dochód rodziny stanowi sumę miesięcznych dochodów osób w rodzinie. W 2012 r. - po sześciu latach - nastąpiła zmiana kryterium dochodowego. Przez trzy kwartały 2012 r. przyjmowano jeszcze kwoty dochodów: 477 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 351 zł dla osoby w rodzinie, obowiązujące od października 2006 r. Od 1 października 2012 r. kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 542 zł, a dla osoby w rodzinie 456 zł. (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Dz. U z 2012 r., poz. 823). Kryterium dochodowe określa ustawową granicę ubóstwa.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2009 nr 175 poz. 1362, z późniejszymi zmianami)

- 41. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej o dochodach na osobę poniżej kryterium dochodowego** to gospodarstwa sfery ubóstwa ustawowego.
- 42. Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej o dochodach na osobę poniżej kryterium dochodowego** to wszystkie osoby wchodzące w skład ubogich gospodarstw domowych niezależnie od wysokości ich własnych dochodów. Osoby wchodzące w skład gospodarstw domowych o dochodach na osobę poniżej kryterium dochodowego to osoby sfery ubóstwa ustawowego.
- 43. Główna przyczyna** to rodzaj problemu, który w systemie informatycznym (do którego są wprowadzane dane z arkusza wywiadu środowiskowego sporządzanego przez pracownika socjalnego), został wpisany na pierwszym miejscu² (na 5 możliwych do wpisania). Według ustawy o pomocy społecznej jest to rodzaj problemu, który uzasadnia potrzebę udzielenia tej pomocy. Wymienione w art. 7 ustawy problemy, pogrupowano następująco:
- **brak pracy** – bezrobocie,
 - **zdrowotne** – niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba,
 - **rodzinne** – potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, sieroctwo, przemoc w rodzinie,
 - **społeczne** – bezdomność, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
 - **pozostałe** – zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi. Do tej grupy zaliczono także problem „ubóstwo”, jeżeli nie dało się ustalić (na podstawie rodzaju świadczenia) innej przyczyny poza ubóstwem w danym gospodarstwie. Zgodnie z art. 8 prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje przy jednoczesnym nie przekroczeniu kryterium dochodowego i wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt. 2–15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.
- 44.** Pomoc pieniężna i niepieniężna to podstawowe grupy świadczeń. Gospodarstwo domowe w ciągu roku może skorzystać z więcej niż jednej formy pomocy i otrzymać więcej niż jeden rodzaj świadczeń.
- 45. Świadczenia pieniężne** – głównie zasiłki stałe, okresowe i celowe, ale także pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.
- 46. Świadczenia niepieniężne** – pomoc w formie: schronienia, posiłku, ubrania, usług opiekuńczych, pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, a także w formie pobytu w ośrodkach wsparcia.
- 47. Usługi opiekuńcze** – obejmują pomoc świadczoną osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, polegającą na zaspokajaniu codziennych

² Z wyjątkiem problemu „ubóstwo” – wyjaśnienie w grupie przyczyn – pozostałe

potrzeb życiowych, opiece higienicznej, zaleconej przez lekarza pielęgnacji oraz, w miarę możliwości, zapewnieniu kontaktów z otoczeniem.

- 48. Pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie** – świadczenie fakultatywne stanowiące pomoc osobie albo rodzinie przyznawaną przez gminę w formie pieniężnej (jednorazowego zasiłku celowego lub nieoprocentowanej pożyczki) lub rzeczowej (udostępnienie maszyn i narzędzi do pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym).
- 49. Zasiłek stały** przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.
- 50. Zasiłek okresowy** przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.
- 51. Zasiłek celowy** przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.
- 52. Zasięg korzystania z pomocy społecznej** oznacza wyrażony w procentach udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w populacji ogółem.
- 53. Dochody i wydatki budżetów** gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.
- Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.
- 54. Dane o ochronie zdrowia** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.
- 55.** Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:
- 1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112 poz. 654, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.
- Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. zakładów opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i w 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyków oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174 poz. 1039, z późniejszymi zmianami);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 136 poz. 857, z późniejszymi zmianami);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 164 poz. 1027, z późniejszymi zmianami), która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 651, z późniejszymi zmianami);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity, Dz. U. 2013 poz. 757), która określa zasady organizacji funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113 poz. 1207),
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45 poz. 271, z późniejszymi zmianami).

56. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy (osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz), łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

57. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213 poz. 1779, z późniejszymi zmianami).
58. **Porady udzielone** przez lekarzy i lekarzy dentystów podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.
59. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie. Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.
60. Dane o **łóżkach** w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.
Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych.
61. W szpitalach ogólnych rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.
Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.
62. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze** i **zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.
63. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.
64. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych, obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).
Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

1. LUDNOŚĆ, GOSPODARSTWA DOMOWE I RODZINY

Liczba mieszkańców województwa łódzkiego podlega tendencji spadkowej – w okresie 2010-2014 ubytek rzeczywisty ludności wyniósł 38,3 tys. osób (1,5%). W tym czasie w skali kraju zanotowano tylko nieznaczny spadek liczby ludności o 0,1%. Obok łódzkiego największy spadek nastąpił w województwie opolskim (o 1,6%) oraz świętokrzyskim (o 1,5%), a największy wzrost zanotowano w mazowieckim (o 1,3%).

W końcu 2014 r. województwo łódzkie zamieszkiwało 2504,1 tys. osób, co stanowiło 6,5% liczby ludności Polski. Rozpatrując ludność według ekonomicznych grup wieku dostrzec można, że spadek liczebności dotyczył tylko dwóch grup: osób w wieku przedprodukcyjnym (o 5,0%, tj. 22,3 tys.) oraz produkcyjnym (o 4,3%, tj. 69,9 tys.). Populacja osób w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się natomiast o 11,3%, tj. o 53,9 tys.

TABL. 1. LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU^a

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach				
O G Ó Ł E M	2542,4	2533,7	2524,7	2513,1	2504,1
W wieku przedprodukcyjnym	444,4	437,5	431,9	426,3	422,1
W wieku produkcyjnym.....	1620,8	1604,7	1588,2	1568,8	1550,9
W wieku poprodukcyjnym.....	477,2	491,5	504,6	518,0	531,2
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57	58	59	60	61

^a Na podstawie bilansów z NSP 2011.

Konsekwencją zmian liczby ludności według ekonomicznych grup wieku są przemieszczenia w strukturze wieku ludności, w tym w populacji dzieci i młodzieży. Osoby w wieku 0-24 lat stanowiły 25,2% ogółu mieszkańców, podczas gdy w 2010 r. udział ten ukształtował się na poziomie 26,8% (spadek o 1,5%). Na przestrzeni pięciu lat widać, że najgłębszy spadek dotyczył młodzieży w wieku 15-19 lat (o 16,9%) oraz dzieci w wieku 10-14 lat (o 9,6%), jedynie w grupie wieku 5-9 lat nastąpił wzrost liczby dzieci o 11,4%.

Na ogólny spadek liczby ludności ma wpływ przede wszystkim niska liczba urodzeń. Spośród obserwowanych lat, rok 2010 był tym, w którym zanotowano ich największą liczbę (25,5 tys. urodzeń żywych), w kolejnych latach następował systematyczny spadek. Dopiero w 2014 r. odnotowano niewielki wzrost liczby urodzonych dzieci – 22,7 tys. wobec 22,4 tys. w 2013 r. W skali kraju tendencja dotycząca liczby urodzeń w obserwowanym okresie przedstawiała się podobnie jak w województwie łódzkim, z tą różnicą, że spadek liczby urodzeń w porównaniu z początkiem okresu był niższy i wyniósł 9,2% (w łódzkim – 11,1%).

W województwie łódzkim, podobnie jak w całej Polsce, trwa systematyczny proces starzenia się ludności, na który wpływ ma niski poziom dzietności oraz wydłużanie długości życia. Widać to wyraźnie w przypadku zgonów, których liczba w latach 2010-2014 zmalała o 4,8% (w Polsce o 0,5%). Rozpatrując zgony według wieku zmarłych zauważyć można, że ich

liczba maleje wśród osób w wieku do 65 lat, i tak na 1000 ludności w tej grupie wiekowej wskaźnik zgonów zmalał z 4,5‰ w 2010 r. do 4,0‰ w 2014 r.

Analiza ruchu naturalnego na 1000 ludności pokazała województwo łódzkie w niekorzystnym świetle na tle innych województw. Ze wskaźnikiem ubytku naturalnego minus 2,8 na 1000 ludności łódzkie znalazło się na pierwszym miejscu w kraju, chociaż w porównaniu z 2013 r. ubytek ten zmniejszył się (minus 3,5‰), ale był większy w stosunku do 2010 r. (minus 2,2‰). Przyrost naturalny na 1000 ludności w skali kraju w 2014 r. wyniósł nieznacznie powyżej 0,0).

Najgłębszym ubytkiem na 1000 ludności charakteryzowało się miasto Łódź (minus 5,5) oraz powiaty: łęczycki (minus 4,4), radomszczański (minus 3,4) i pabianicki (minus 3,0). Dodatni przyrost naturalny zanotowano jedynie w powiecie bełchatowskim (2,1) oraz w Skierniewicach (2,0).

W 2010 r. w województwie łódzkim zawarto 14,5 tys. nowych związków małżeńskich, jednak w kolejnych latach ich liczba systematycznie malała, do 10,9 tys. w 2013 r. Dopiero w 2014 r. nastąpił niewielki wzrost liczby małżeństw – o 4,5% w porównaniu z 2013 r., jednak poziom ten był nadal zdecydowanie niższy niż 5 lat wcześniej (o 21,4%). Podobna sytuacja dotyczyła Polski, gdzie liczba małżeństw zmniejszyła się z 228,3 tys. w 2010 r. do 180,4 tys. w 2013 r., aby rok później osiągnąć poziom 188,5 tys. nowo zawartych związków.

Współczynnik zawieranych małżeństw w 2014 r. wyniósł 4,5‰, podczas gdy w latach 2010-2013 kształtował się na poziomie 5,7% – 4,3‰.

W przypadku współczynnika dzietności również widoczna jest tendencja spadkowa. W 2014 r. ukształtował się on na poziomie 1,268, podczas gdy w 2010 r. wyniósł 1,353. W skali kraju omawiany współczynnik w 2014 r. wyniósł 1,382, a jego spadek w porównaniu z 2010 r. kształtował się na zbliżonym poziomie.

TABL. 2. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
NA 1000 LUDNOŚCI ^b					
Małżeństwa	5,7	5,0	5,0	4,3	4,5
Separacje.....	10,3	8,7	8,3	7,7	5,8
Rozwody	1,7	1,6	1,8	1,8	1,8
Urodzenia żywe	10,0	9,4	9,4	8,9	9,1
Zgony.....	12,3	12,1	12,4	12,4	11,9
w tym niemowląt.....	4,0	4,5	4,2	4,7	4,4
Przyrost naturalny	-2,2	-2,7	-3,0	-3,5	-2,8

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

TABL. 3. PŁODNOŚĆ KOBIECI I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014		
					ogółem	miasta	wieś
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku 15—49 lat ^a	42,1	39,9	40,2	38,1	39,0	37,8	41,1
Współczynniki:							
Dzietności ogólnej	1,353	1,279	1,290	1,232	1,268	1,206	1,375
Reprodukcji brutto	0,662	0,618	0,629	0,600	0,611	0,580	0,663
Dynamiki demograficznej	0,818	0,777	0,761	0,717	0,764	0,726	0,830

a Łącznie z urodzeniami z matek w wieku poniżej 15 lat i 50 lat i więcej.

TABL. 4. GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB W 2011 R.

Stan w dniu 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarstwa domowe w tys.						Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym
	ogółem	o liczbie osób					
		1	2	3	4	5 i więcej	
O G Ó Ł E M	943,8	247,5	254,3	190,2	143,1	108,8	2,68
Miasta	662,0	191,5	194,9	140,5	90,8	44,2	2,44
Wieś	281,8	55,9	59,3	49,6	52,3	64,6	3,24

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 w województwie łódzkim mieszkańcy tworzyli 943,8 tys. gospodarstw domowych, z czego 64,4% stanowiły gospodarstwa jednorodzinne. Najliczniejsze były gospodarstwa 2-osobowe (26,9% ogółu) i jednoosobowe (26,2% ogółu). Przeciętnie na jedno gospodarstwo domowe przypadały 2,68 osoby (w mieście – 2,44, na wsi – 3,24).

Liczba rodzin w województwie łódzkim wyniosła 739,3 tys., w tym największy odsetek stanowiły małżeństwa – 72,5% (w kraju – 74,3%). Dane NSP 2011 wykazały, że wśród wszystkich rodzin w województwie łódzkim dzieci posiadało 539,3 tys. (72,9%). W skali kraju rodziny z dziećmi stanowiły 74,1%. Wśród ogółu rodzin z dziećmi w blisko 2/3 (352,9 tys.) znajdowały się dzieci w wieku do 24 lat pozostające na utrzymaniu rodziców (rodzica). W województwie łódzkim przeciętnie na utrzymaniu pozostawało 1,57 dzieci, więcej na wsi (1,73) niż w miastach (1,47). Najwyższą wartość średniej odnotowano w małżeństwach, następnie w związkach partnerskich, w rodzinach matek z dziećmi, a najniższą wśród ojców z dziećmi. Liczba dzieci na utrzymaniu była wyższa na wsi niż w miastach, biorąc pod uwagę wszystkie rodzaje rodzin z dziećmi.

TABL. 5. RODZINY^a WEDŁUG TYPÓW W 2011 R.

Stan w dniu 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011
O G Ó Ł E M w tys.	739,3
Małżeństwa	536,1
w tym małżeństwa z dziećmi	345,1
Partnerzy	20,1
w tym partnerzy z dziećmi	11,0
Matki z dziećmi	161,6
Ojcowie z dziećmi	21,6

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

W świetle wyników NSP 2011 w województwie łódzkim było 183,2 tys. tzw. rodzin niepełnych, które tworzyły matki z dziećmi (88,2% rodzin niepełnych) lub ojcowie z dziećmi (11,8%). Rodziny niepełne stanowiły 24,8% ogółu rodzin w województwie, co uplasowało łódzkie na drugim miejscu wśród innych województw, po województwie dolnośląskim (25,8%). W skali kraju rodziny niepełne stanowiły 22,8% ogółu. Należy jednak zauważyć, że blisko połowa rodzin niepełnych (49,4%) nie posiadała na utrzymaniu dzieci do 24 lat. Rodzin niepełnych z dziećmi do lat 24 pozostających na utrzymaniu było 92,7 tys. i stanowiły one 23,7% ogółu rodzin z dziećmi do 24 lat na utrzymaniu oraz 12,5% wszystkich rodzin w gospodarstwach domowych w województwie łódzkim.

W 2014 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł w województwie łódzkim 1293,36 zł, tj. o 1,1% więcej niż w 2010 r. Dochód ten stanowił 96,5% przeciętnego dochodu mieszkańca kraju. Na

przestrzeni minionych pięciu lat największym wzrostem charakteryzował się dochód z pracy najemnej – 691,36 zł wobec 594,75 zł w 2010 r. (wzrost o 16,2%) oraz dochód ze świadczeń społecznych – o 11,0% do 392,07 zł.

TABL. 6. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w zł				
Dochód rozporządzalny	1178,73	1203,19	1268,42	1296,47	1293,36
w tym dochód do dyspozycji	1124,92	1148,54	1216,56	1240,63	1236,48
Wydatki	1035,64	1042,7	1083,25	1132,27	1118,97

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w porównaniu z 2010 r. wzrosły o 8,0% (w kraju – o 8,8%). Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne stanowiły 94,9% wydatków ogółem. Gospodarstwa domowe największe kwoty przeznaczały na żywność i napoje bezalkoholowe (268,33 zł). Udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach ogółem wzrósł z 23,7% w 2010 r. do 24,0% w 2014 r., podczas gdy w skali kraju zanotowano spadek o 0,4 p. proc. do poziomu 24,4%. Na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii mieszkańcy województwa łódzkiego przeznaczali przeciętnie 214,98 zł na 1 osobę w gospodarstwie (w 2010 r. 201,89 zł), a na transport – 101,57 zł (100,59 zł w 2010 r.). Największym przyrostem charakteryzowały się wydatki na restauracje i hotele – o 57,0% więcej niż w 2010 r., na łączność – o 17,2% oraz na zdrowie – o 16,1%. Odnotowano natomiast spadek wydatków na edukację – o 28,3% oraz rekreację i kulturę – o 9,3%.

TABL. 7. WSKAŹNIK ZAGROŻENIA UBÓSTWEM^a W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w %				
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach domowych – o wydatkach poniżej:					
minimum egzystencji.....	3,9	5,5	5,7	6,1	5,4
relatywnej granicy ubóstwa	12,5	13,2	13,4	12,5	13,1
ustawowej granicy ubóstwa.....	5,2	5,1	5,7	9,7	9,4

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

wydatki wynosiły mniej niż 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych) ukształtowała się na poziomie 13,1%, wobec 12,5% cztery lata wcześniej. Zasięg ubóstwa ustawowego wzrósł z 5,2% w 2010 r. do 9,4% w 2014 r.

W skali kraju omawiane wskaźniki były wyższe niż w województwie łódzkim. Stopa ubóstwa skrajnego wyniosła 7,4%, stopa ubóstwa relatywnego – 16,2%, a zasięg ubóstwa ustawowego osiągnął poziom 12,2%.

Z badania budżetów gospodarstw domowych wynika, że w 2014 r. w województwie łódzkim w porównaniu z 2010 r. odnotowano istotne zmiany w zasięgu ubóstwa ekonomicznego. Stopa ubóstwa skrajnego (tzn. poniżej minimum egzystencji) wyniosła 5,4% wobec 3,9% w 2010 r. Stopa ubóstwa relatywnego (tzn.

2. OPIEKA INSTYTUCJONALNA NAD DZIECKIEM

Placówki sprawujące opiekę nad małymi dziećmi to przede wszystkim żłobki i przedszkola oraz ośrodki wychowawcze. W przypadku dzieci i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki ze strony rodziny naturalnej, realizowana jest poprzez system instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.

W latach 2010-2014 znacznie wzrosła liczba żłobków. W 2014 r. w województwie łódzkim funkcjonowało 70 placówek tego typu dysponujących 3,4 tys. miejsc., a w 2010 r. 39 żłobków z 2,5 tys. miejsc, (w skali kraju zanotowano czterokrotny wzrost liczby tych placówek z 392 w 2010 r. do 1605 w 2014 r.). W 2014 r. w żłobkach przebywało 6,6 tys. dzieci, czyli o 11,5% więcej niż w 2010 r.

Od 2011 r. w systemie opieki nad dziećmi funkcjonują kluby dziecięce. Ich liczba zwiększyła się z 5 do 20 w 2014 r., liczba miejsc wzrosła z 61 do 313, a liczba dzieci zwiększyła się z 55 w 2011 r. do 431 w 2014 r.

W 2014 r. w województwie łódzkim odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych ukształtował się na poziomie 5,8%, co uplasowało łódzkie na 7 miejscu wśród innych województw. Największy odsetek zanotowano w województwach: dolnośląskim (10,0%) i opolskim (9,7%), natomiast najniższy w województwach: lubelskim i warmińsko-mazurskim (po 3,8%). Dla Polski omawiany odsetek był nieznacznie wyższy niż w łódzkim (5,9%).

Wśród powiatów województwa łódzkiego największy odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych w 2014 r. wystąpił w miastach na prawach powiatu: Łodzi (14,8%), Skierniewicach (6,8%), Piotrkowie Trybunalskim (5,4%) oraz w powiatach: pabianickim (7,7%) i rawskim (6,3%), Najniższy odsetek wśród powiatów posiadających na swoim terenie takie placówki – poniżej 1% – zanotowano w powiatach: łódzkim wschodnim, radomszczańskim, pajęczańskim i łęczyckim.

Zwiększyła się również liczba placówek wychowania przedszkolnego – o 131, tj. o 11,2%. W kraju nastąpił w tym czasie wzrost liczby placówek o 13,5%. Przedszkola w 2014 r. stanowiły 48,8% wszystkich placówek zajmujących się wychowaniem przedszkolnym, a oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych 42,5%. W 2010 r. udziały te wyniosły odpowiednio 46,8% i 47,9%. W 2014 r. do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 76,6 tys. dzieci, tj. o 17,0% więcej niż w 2010 r. W skali kraju wzrost ten był zbliżony i wyniósł 16,7%.

TABL. 8. WYBRANE DANE O ŻŁOBKACH I KLUBACH DZIECIĘCYCH

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Żłobki	39	46	49	59	70
Kluby dziecięce	x	5	7	9	20
Miejsca ^a	2695	2998	3210	3448	3852
Dzieci przebywające ^a (w ciągu roku)	5937	6024	6504	6863	7282
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	3,9	4,2	4,8	5,2	5,8

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.

TABL. 9. WYBRANE DANE O WYCHOWANIU PRZEDSZKOLNYM

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Placówki	1172	1204	1233	1288	1303
Przedszkola	549	566	591	615	636
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	562	570	557	568	554
Zespoły wychowania przedszkolnego	16	10	8	9	7
Punkty przedszkolne	45	58	77	96	106
Miejsca w przedszkolach.....	51641	53534	56840	59611	61578
Dzieci	65499	71223	74812	79861	76614
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.....	64,3	70,5	70,9	75,4	80,8

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 - 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Dzieci 5-letnie stanowiły 29,9% dzieci w przedszkolach (27,8% w 2010 r.), a odsetek dzieci w wieku 6 lat wyniósł w 2014 r. – 13,5%, podczas gdy w 2010 r. ukształtował się on na poziomie 22,2%. Tak duża różnica jest wynikiem zmian w systemie edukacji, zgodnie z którymi w roku szkolnym 2014/15 do I klasy szkoły podstawowej obowiązkowo włączone zostały dzieci 6 letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r.

W 2014 r. odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym dla Polski wyniósł 79,4%, natomiast województwo łódzkie z odsetkiem 80,8% uplasowało się na 5 miejscu wśród pozostałych województw. Najwyższą wartością omawianego wskaźnika charakteryzowały się województwa: opolskie (86,5%) i mazowieckie (84,5%), a najniższą: warmińsko-mazurskie (69,7%) oraz kujawsko-pomorskie (72,4%).

Wśród powiatów województwa łódzkiego największy odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2014 r. odnotowano w miastach na prawach powiatu: Łodzi (93,5%), Skierniewicach (91,0%), Piotrkowie Trybunalskim (86,1%) oraz w powiatach: wieruszowskim (83,5%) i wieluńskim (83,4%), Najniższy odsetek zanotowano w powiatach: opoczyńskim (64,0%), poddębickim (66,7%) oraz piotrkowskim (66,8%).

W przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły, w województwie łódzkim zapewniono im opiekę i edukację w 22 specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba placówek takiego typu zmniejszyła się o 3, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby miejsc z 1509 w 2010 r. do 1260 w 2014 r. W strukturze wychowanków tych placówek przeważały, podobnie jak w latach poprzednich, dzieci i młodzież z: upośledzeniem umysłowym – 70,5% ogółu wobec 72,3% w 2010 r. oraz zaburzeniami sprzężonymi – 12,5% w 2014 r. i 9,9% w 2010 r.

Liczba młodzieżowych ośrodków wychowawczych przeznaczonych dla młodzieży niedostosowanej w województwie łódzkim pozostaje na zbliżonym poziomie od wielu lat, jednak wyraźnemu zmniejszeniu uległa liczba miejsc jaką dysponują te ośrodki.

W 2014 r. odnotowano 2 takie placówki (w 2010 r. – 3), które posiadały 110 miejsc i 59 wychowanków, w 2010 r. było to odpowiednio 188 miejsc i 181 wychowanków.

Na terenie województwa łódzkiego liczba młodzieżowych ośrodków socjoterapii zwiększyła się z 8 placówek w 2010 r. do 10 w 2014 r. Jednocześnie liczba miejsc wzrosła o 38,5% do 468, a liczba wychowanków w ciągu roku zwiększyła się do 501 osób, tj. o 21,0%.

Specjalnym rodzajem placówek dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim są ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze. W latach 2010-2014 w województwie łódzkim liczba tego rodzaju placówek nie uległa zmianie (3), a liczba miejsc oraz wychowanków nieznacznie wzrosła – w obu przypadkach o 4 i wyniosła odpowiednio 106 i 65. Dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim stanowiły 67,7% wszystkich wychowanków, a z zaburzeniami sprzężonymi 32,3%.

3. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w sytuacji, gdy nie można zapewnić dziecku opieki i wychowania przez rodziców, zostaje ono umieszczone w placówkach instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej.

W województwie łódzkim w 2014 r. liczba dzieci w wieku 0-17 umieszczonych w opiece zastępczej, zarówno instytucjonalnej, jak i rodzinnej, kształtowała się na poziomie 11,5 na 1 tys. ludności w wieku 0-17 lat, co stanowiło o 0,6 p. prom. mniej niż w 2010 r. Rodzinną formą opieki zastępczej objętych było 77,5% ogólnej liczby dzieci przebywających we wszystkich formach pieczy zastępczej (o 1,5 p. proc. mniej niż w 2010 r.). W całej Polsce liczba dzieci w wieku 0-17 umieszczonych w opiece zastępczej kształtowała się na poziomie 9,6 na 1 tys. ludności w wieku 0-17 lat, natomiast dzieci z rodzinnych form opieki zastępczej stanowiły 76,2% ogólnej liczby dzieci objętych wszystkimi formami pieczy zastępczej. Województwo łódzkie charakteryzowało się więc wyższą niż średnia dla Polski wartością wskaźnika dzieci w pieczy zastępczej oraz wyższym udziałem dzieci w rodzinnych formach opieki.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie: placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

W województwie łódzkim w końcu 2014 r. funkcjonowało 68 placówek opiekuńczo-wychowawczych (nie wystąpiły inne formy instytucjonalnej pieczy zastępczej), czyli o 38,8% więcej niż w 2010 r. Wśród nich przeważały, stanowiąc 60,3%

TABL. 10. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	49	54	53	58	68
Wychowankowie	1225	1316	1347	1350	1328
Wolontariusze	147	121	142	150	115

ogółu, placówki socjalizacyjne, placówki rodzinne stanowiły 27,9% wszystkich placówek, a do

pozostałych 11,8% należały placówki interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne i placówki łączące zadania.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 1,3 tys. dzieci (wobec 1,2 tys. w 2010 r.), z czego prawie połowę (46,0%) stanowiły dziewczęta. Pólsierotami było 20,8% wychowanków (w 2010 r. – 22,2%), a sierotami biologicznymi było zaledwie 3,7% wychowanków, co oznacza, że 3/4 dzieci umieszczonych w placówkach posiadało obydwój rodziców, którzy jednak nie chcieli lub nie byli w stanie właściwie wypełnić funkcji wychowawczych.

W 2014 r. w województwie łódzkim liczba dzieci w wieku 0-17 objętych instytucjonalną pieczą zastępczą wyniosła 2,9 w przeliczeniu na 1 tys. ludności w tej grupie wieku. Wskaźnik ten dla kraju kształtował się na poziomie 2,5. Udział procentowy dzieci w tej grupie wieku w placówkach rodzinnych (w instytucjonalnej pieczy zastępczej) w liczbie dzieci w wieku 0-17 lat był wyższy niż średnio dla kraju (10,7% wobec 9,5%).

Według stanu na koniec grudnia 2014 r. placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej opuściło 462 (dokładnie tyle samo, co w 2010 r.) wychowanków w wieku do 18 lat. Najwięcej z nich, bo 30,5% powróciło do rodziny naturalnej (wobec 24,9% w 2010 r.), natomiast 30,3% zmieniło miejsce pobytu na inną placówkę instytucjonalnej pieczy zastępczej (w 2010 r. – 32,3%). Do adopcji przekazano 73 dzieci, czyli o 17,8% mniej niż w 2010 r., a w rodzinie zastępczej umieszczono 65 dzieci, wobec 79 cztery lata wcześniej. Liczba wychowanków powyżej 18 roku życia, którzy opuścili placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła w 2014 r. 156 osób (wobec 138 w 2010 r.), z czego 44,2% powróciło do rodziny naturalnej, a 34,0% założyło własne gospodarstwo domowe.

TABL. 11. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Rodziny zastępcze	2967	2946	3142	3111	3046
dzieci ^b	4357	4356	4283	4294	4192
Rodzinne domy dziecka	x	x	10	18	18
dzieci ^d	x	x	54	113	111

^a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

W 2014 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 4,3 tys. dzieci, tj. do form rodzinnej pieczy zastępczej należą rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka (działające od 2012 r.). W końcu roku funkcjonowało 3,0 tys. rodzin zastępczych, tj. o 2,7% więcej niż w 2010 r. oraz 18 rodzinnych domów dziecka (wobec 10 w 2012 r.).

Większość rodzin zastępczych stanowiły rodziny spokrewnione – 65,3% ogółu, następnie rodziny niezawodowe – 29,7% i rodziny zawodowe – 5,0%.

Wskaźnik rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na 10 tys. mieszkańców województwa łódzkiego ukształtował się na poziomie 12,2 i był on niższy od najwyższego w kraju - dla województwa lubuskiego (15,0 na 10 tys. mieszkańców) i jednocześnie wyższy od średniej wielkości dla Polski (10,1).

W strukturze rodzin zastępczych, według liczby dzieci przyjętych na wychowanie przeważały rodziny z jednym dzieckiem – 73,8% ogółu (wobec 74,2% w 2010 r.), rodziny

wychowujące dwoje dzieci stanowiły 18,1% ogółu rodzin (17,5% w 2010 r.), udział rodzin z trojgiem dzieci wyniósł 5,3% (5,5% cztery lata wcześniej), a z czworgiem i więcej dzieci – 2,6% (2,8% w 2010 r.).

W rodzinach zastępczych otoczono opieką 4,2 tys. dzieci (wobec 4,4 tys. w 2010 r.), w tym 3,5 tys. dzieci i młodzieży do 18 roku życia. W porównaniu z 2010 r. liczba dzieci w wieku 0-17 lat w rodzinach zastępczych zmniejszyła się o 0,6 tys. (spadek o 14,6%). Wśród dzieci przebywających w 2014 r. w rodzinach zastępczych, najniższy odsetek stanowiły dzieci najmłodsze, tj. w przedziale wiekowym 0-3 lata (248, tj. 5,9% ogółu). Natomiast najwięcej było dzieci w wieku 7-13 lat (1,6 tys., tj. 37,2%) oraz 14-17 lat (1,4 tys., tj. 32,3%). Dzieci pozbawione opieki obojga rodziców w 2014 r. stanowiły grupę 295 osób, podczas gdy w 2010 r. ich liczba wyniosła 335. Po raz pierwszy w swoim życiu do rodzin zastępczych trafiło 602 dzieci, w 2010 r. – 753. Dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności stanowiły grupę 416 osób, tj. blisko 9,9% wszystkich podopiecznych, wobec 8,1% w 2010 r.

Rodzinne domy dziecka zapewniły w 2014 r. opiekę 111 dzieciom, wobec 54 w 2012 r. Dominowały dzieci do 18 roku życia – 92,8%, wśród nich najliczniejszą grupą wiekową była grupa 7-13 lat (54,4% dzieci w wieku poniżej 18 lat). Udział dzieci posiadających orzeczenie ukształtował się na poziomie 15,3%, a umieszczonych w rodzinnych domach dziecka po raz pierwszy, wyniósł 12,6%.

Najwięcej rodzin zastępczych funkcjonowało w Łodzi (29,7% ogółu rodzin zastępczych w województwie łódzkim), a także w powiecie zgierskim (6,5%) oraz radomszczańskim (5,8%). Rodzinne domy dziecka istniały natomiast tylko w 7 powiatach, z czego ponad połowa w Łodzi.

W 2014 r. rodzinny zastępcze opuściło 399 wychowanków do 18 roku życia, w 2010 r. – 360. Największy odsetek – 33,1% stanowili ci, którzy powrócili do rodziny naturalnej (cztery lata wcześniej odsetek ten ukształtował się na poziomie 33,3%), 21,8% trafiło do rodzinnej pieczy zastępczej (21,4% w 2010 r.), a 21,1% umieszczono w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej (wobec 15,0% w 2010 r.). Do adopcji przekazano 66 dzieci (wobec 59 w 2010 r.). Ponadto 106 wychowanków powyżej 18 roku życia założyło własne gospodarstwo, tj. o 41,3% więcej niż w 2010 r., a 14 powróciło do rodziny naturalnej – 13 w 2010 r.

W przypadku rodzinnych domów dziecka, w 2014 r. opuściło je łącznie 9 dzieci (w tym 7 poniżej 18 roku życia), w 2012 r. jedynie 2 dzieci powyżej 18 lat opuściło placówki tego typu.

Funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny wspierają również placówki wsparcia dziennego. W województwie łódzkim w 2014 r. funkcjonowało 157 takich placówek, tj. o 12,8% mniej niż w 2010 r., wśród nich przeważały placówki

TABL. 12. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Placówki (stan w dniu 31 XII).....	180	165	174	161	157
Wychowankowie (w ciągu roku)	7967	7175	4627	7411	6830

opiekuńcze (m.in. koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze) stanowiąc 75,8% ogółu. W ciągu roku liczyły one 6830 wychowanków, tj. o 14,3% mniej niż w 2010 r. Stosunkowo nową formą pomocy są funkcjonujące od 2012 r. placówki pracy podwórkowej, w których wychowawcy prowadzą działania animacyjne i socjoterapeutyczne. W 2014 r.

działały 2 takie placówki z 66 wychowankami (w 2012 r. było to odpowiednio 3 placówki i 67 wychowanków).

Na uwagę zasługuje fakt, że w województwie łódzkim na każdy tysiąc osób w wieku 0-17 lat przypadło mniej dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego (9,6), niż średnio w Polsce (11,2).

Do jednej z bezpośrednich form wsparcia rodzin należy pomoc pieniężna. Zasadniczą rolę odgrywają świadczenia rodzinne, które przysługują, jeśli na utrzymaniu pozostaje dziecko (dzieci) lub osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy.

W okresie 2010 – 2014 w województwie łódzkim liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne wyraźnie zmalała. W 2014 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało 75,5 tys. rodzin, tj. o 22,6% mniej niż w 2010 r.

Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń rodzinnych w województwie łódzkim stanowiła 4,0% takich rodzin w kraju. Prawie 3/4 z nich były rodzinami pełnymi (73,9% w 2010 r.).

TABL. 13. KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w tys.....	104,3	96,4	87,8	81,6	75,5
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny ogółem w tys.....	192,9	179,3	164,5	152,7	141,0
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	39,3	37,0	34,1	32,2	30,1

Największy odsetek wśród rodzin pobierających świadczenia rodzinne stanowiły rodziny z dwójką lub jednym dzieckiem – odpowiednio 40,8% i 40,7% (w 2010 r. było to 39,9% i 41,3%). Udział rodzin wielodzietnych (z 3 i więcej dzieci) w 2014 r. ukształtował się na poziomie 18,4%, wobec 18,9% w 2010 r. Rodziny

z dziećmi niepełnosprawnymi stanowiły natomiast 9,6% ogółu rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu (w 2010 r. 9,2%).

Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny, w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wyniósł 30,1% w 2014 r., wobec 39,3% w 2010 r.

Wśród rodzin pobierających świadczenia rodzinne, własnych dochodów nie posiadało 8,2 tys., tj. 10,8% ogółu, a 65,0 tys. rodzin (85,6%) dysponowało przeciętnym miesięcznym dochodem netto na osobę stanowiącym odsetek proggu dochodowego, wynoszącym poniżej 100%.

Wydatki na świadczenia rodzinne w województwie łódzkim wyniosły w 2014 r. 431,5 mln zł, tj. o 12,2% mniej niż w 2010 r. Wśród nich przeważały zasiłki rodzinne, stanowiąc 39,0% ogółu (40,4% w 2010 r.) oraz dodatki do zasiłków rodzinnych – 20,9% (28,5% w 2010 r.). W porównaniu z 2010 r. wzrosły wydatki na świadczenia opiekuńcze: na zasiłki pielęgnacyjne przeznaczono o 4,5% więcej, a na świadczenia pielęgnacyjne o 53,8% więcej – co miało związek ze zmianami w regulacjach prawnych, jakie weszły w życie w 2011 r.

Warunkiem otrzymania dodatków do zasiłku rodzinnego jest posiadanie prawa do otrzymywania zasiłku rodzinnego. W 2014 r. wypłacono dodatki do zasiłków rodzinnych na kwotę 90,4 mln zł, tj. o 35,5% mniejszą w porównaniu z 2010 r. Najwięcej dodatków wypłacono

z tytułu: wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 20,6 mln zł (22,7% przyznanych dodatków), tj. o 25,7% mniej niż w 2010 r., oraz opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 17,2 mln zł (19,0%), czyli o 58,3% mniej.

Na jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka przeznaczono kwotę 18,3 mln zł, o 55,4% mniej niż w 2010 r.

Kolejnym instrumentem polityki społecznej państwa, mającym za zadanie wspieranie obywateli w trudnych sytuacjach życiowych, są instytucje i zasiłki pomocy społecznej. Działania instytucji organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując na zasadzie partnerstwa, z podmiotami niepublicznymi, w tym z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi. Wśród beneficjentów wyróżnia się osoby, które korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej oraz beneficjentów stacjonarnych form pomocy społecznej.

TABL. 14. POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Placówki (łącznie z filiami).....	90	97	99	99	101
Miejsca (łącznie z filiami).....	7392	7557	7827	7851	7975
na 10 tys. ludności.....	29,1	29,8	31,0	31,2	31,8
Mieszkańcy (łącznie z filiami).....	7201	7342	7757	7533	7624
na 10 tys. ludności.....	28,3	29,0	30,7	30,0	30,4

W 2014 r. w województwie łódzkim funkcjonowało 101 domów i zakładów pomocy społecznej, czyli placówek świadczących usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne. Stanowiły one 6,0% wszystkich tego typu placówek w kraju.

W 2014 r. placówki stacjonarne pomocy społecznej dysponowały 8,0 tys. miejsc, w 2010 r. było to odpowiednio 90 zakładów i 7,4 tys. miejsc. Liczba pensjonariuszy wzrosła w tym czasie o 5,9% do 7,6 tys., z czego 182 to osoby w wieku do 18 lat (w 2010 r. 190 osób). Na umieszczenie w zakładzie oczekiwało 237 osób wobec 618 cztery lata wcześniej. Wśród ogółu placówek 58,4% to domy pomocy społecznej z 6,2 tys. miejsc, z których skorzystało 6,1 tys. mieszkańców.

W 2014 r. dla osób w podeszłym wieku przeznaczono 25 stacjonarnych zakładów pomocy społecznej (21 w 2010 r.), 23 placówki (wobec 20 w 2010 r.) dla przewlekle somatycznie chorych oraz 23 placówki (cztery lata wcześniej – 16) dla osób bezdomnych. W 2014 r. w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej (bez filii) przebywało 182 mieszkańców w wieku do 18 lat, tj. 2,4% ogólnej liczby pensjonariuszy. W skali kraju odsetek ten był nieznacznie wyższy (3,0%). W domach pomocy społecznej mieszkały 33 osoby do 18 roku życia i były to dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie (w 2010 r. – 45 osób).

Wskaźniki liczby miejsc i mieszkańców placówek stacjonarnej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w województwie łódzkim w 2014 r. wyniosły odpowiednio 31,8 i 30,4 (w skali kraju – 29,0 i 27,5). Oprócz łódzkiego najwyższe wskaźniki mieszkańców oraz miejsc, kształtujące się powyżej 30 na 10 tys. ludności, odnotowano w województwach: opolskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim.

W 2014 r. w województwie łódzkim z pomocy społecznej korzystało 82,4 tys. gospodarstw domowych, tj. o 3,2 tys. mniej niż w 2010 r. W skład tych gospodarstw wchodziło 190,9 tys. osób, czyli o 18,6 tys. mniej niż na początku obserwowanego okresu. W strukturze beneficjentów pomocy społecznej przeważała ludność miejska – 55,9% (53,2% w 2010 r.). W porównaniu z 2010 r. w niewielkim stopniu wzrósł udział podopiecznych w wieku produkcyjnym (z 58,5% do 59,1%) i osób w wieku poprodukcyjnym (z 7,1% do 8,2%), a zmalał odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (z 34,4% do 32,7%).

TABL. 15. GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach				
O G Ó Ł E M	85,6	82,7	83,7	87,7	82,4
Gospodarstwa jednoosobowe	38,7	38,2	39,0	40,7	39,6
Gospodarstwa wieloosobowe	46,8	44,5	44,7	47,0	42,8
Dzieci na utrzymaniu razem	35,8	33,9	33,9	35,0	31,9

W gospodarstwach domowych z dochodami poniżej kryterium dochodowego podstawową formą pomocy, z której korzystało 55,2 tys. gospodarstw, stanowiła pomoc pieniężna, głównie w postaci zasiłku okresowego. W gospodarstwach z dochodami powyżej kryterium w niewielkim stopniu przeważała liczba gospodarstw korzystających ze świadczeń w formie niepieniężnej, w tym 46,7% beneficjentów korzystało z posiłków. W badanym pięcioletnim okresie struktura ta uległa niewielkim zmianom – w 2010 r. przeważały bowiem gospodarstwa domowe pobierające świadczenia w formie pieniężnej, przede wszystkim zasiłki celowe.

Główną przyczyną pobierania świadczeń pomocy społecznej przez gospodarstwa domowe było bezrobocie – 41,5 tys. gospodarstw (35,4 tys. w 2010 r.). Do innych istotnych przyczyn należały problemy zdrowotne – 28,4 tys. (26,7 tys. w 2010 r.), sprawy rodzinne – 14,9 tys. (13,2 tys. w 2010 r.) oraz problemy społeczne – 5,8 tys. (5,1 tys. w 2010 r.).

Ponad połowa (54,2%) osób w wieku 15 lat i więcej w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej o dochodach poniżej kryterium dochodowego, posiadała własne źródło utrzymania, pozostała grupa osób pozostawała na utrzymaniu innych członków gospodarstwa. W 2010 r. struktura według źródła utrzymania kształtowała się podobnie – 53,6% wobec 46,4%. Wśród osób posiadających własne źródło utrzymania dominowały osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł (76,7% wobec 77,2% w 2010 r.), głównie z innych świadczeń socjalnych.

W 2014 r. świadczenia społeczne w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przyznano na podstawie decyzji 176,8 tys. osób, bez względu na liczbę pobieranych świadczeń, ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania (o 10,8 tys. osób mniej niż w 2010 r.). Rzeczywista liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniosła 122,6 tys., co stanowiło 6,5% wszystkich beneficjentów w kraju objętych pomocą społeczną.

Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniósł w województwie łódzkim 488 osób na 10 tys. ludności (w 2010 r. – 545), co uplasowało łódzkie

na 7 miejscu wśród województw. Wskaźnik ten dla Polski był nieznacznie niższy i w 2014 r. wyniósł 487 osób na 10 tys. mieszkańców.

Kwota świadczeń na pomoc w formie pieniężnej i niepieniężnej łącznie w 2014 r. wyniosła 251,7 mln zł, czyli o 1,9% mniej w porównaniu z początkiem obserwowanego okresu. W przeliczeniu na jednego mieszkańca na pomoc społeczną wydano 100,36 zł (w kraju – 94,05 zł). Województwo łódzkie na tle pozostałych województw odznaczało się wysokim wskaźnikiem kwoty pomocy społecznej na 1 mieszkańca, zajmując 9 miejsce, a pod względem wysokości tego wskaźnika w przeliczeniu na 1 beneficjenta (2056,99 zł) łódzkie uplasowało się na 13 miejscu. Omawiany wskaźnik w skali kraju wyniósł 1931,47 zł.

Ogólna liczba rodzin, które skorzystały z pomocy społecznej w województwie łódzkim w 2014 r. wyniosła 84,6 tys. W jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy środowiskowej. W 2014 r. najczęściej pomocy udzielano z powodu bezrobocia – 48,1 tys. rodzin (o 1,3 tys. więcej niż w 2010 r.) i ubóstwa – 46,6 tys. rodzin (o 1,9 tys. mniej niż w 2010 r.). Z analizy danych wynika, że w województwie łódzkim oraz warmińsko-mazurskim, świętokrzyskim i opolskim, największa część rodzin beneficjentów deklaruowała, że powodem, dla którego potrzebują pomocy, jest brak pracy. W pozostałych województwach to ubóstwo było najczęstszą przyczyną ubiegania się o pomoc. Innymi powodami udzielenia pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba – 33,0 tys. rodzin (mniej o 0,9 tys.), niepełnosprawność – 2,8 tys. rodzin (mniej o 0,7 tys.) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 17,0 tys. rodzin (mniej o 1,1 tys.). Ponadto, jako powody przyznania pomocy wystąpiły m.in: potrzeba ochrony macierzyństwa (8,4 tys.), alkoholizm (6,2 tys.), bezdomność (1,9 tys.), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (1,5 tys.), przemoc w rodzinie (0,9 tys.).

TABL. 16. LICZBA RODZIN WEDŁUG POWODÓW PRYZNANIA POMOCY NA PODSTAWIE DECYZJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tys.				
Ubóstwo.....	48,5	45,3	47,7	51,1	46,6
Bezrobocie.....	46,8	45,3	47,7	51,7	48,1
Długotrwała lub ciężka choroba.....	33,8	32,3	32,6	33,2	33,0
Niepełnosprawność.....	29,1	27,9	28,1	28,8	28,4
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	18,1	17,7	17,1	17,6	17,0
Potrzeba ochrony macierzyństwa.....	8,3	7,9	8,0	8,6	8,4
Alkoholizm.....	6,4	6,3	6,0	6,2	6,2
Bezdomność.....	1,6	1,7	1,9	1,9	1,9
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.....	1,3	1,3	1,5	1,8	1,5

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Środowiskową pomoc pieniężną stanowią między innymi zasiłki np.: stałe, okresowe, celowe, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc dla cudzoziemców. W przypadku pomocy niepieniężnej obejmuje ona m.in: posiłek, schronienie w placówkach dla bezdomnych, ubranie, sprawienie pogrzebu, usługi opiekuńcze, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc w obu formach.

W 2014 r. świadczenie w formie pieniężnej otrzymało na podstawie decyzji 122,6 tys. osób, tj. o 6,0 tys. mniej niż w 2010 r. Dużą grupę beneficjentów (54,1%) stanowiły osoby korzystające z zasiłków celowych. Były one przyznawane z tytułu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakup żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Zasiłki były również przyznawane osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłki okresowe wypłacono 32,2% osób z ogólnej liczby korzystających ze świadczeń w formie pomocy pieniężnej. Zasiłki stałe wypłacane osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności przyznano 13,2% ogółu.

TABL. 17. POMOC PIENIĘŻNA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OSOBY NA 10 TYS. LUDNOŚCI ^a					
OGÓŁEM	505,0	491,8	494,1	525,0	488,7
w tym zasiłki:					
Stale	59,4	60,1	61,2	63,2	64,5
Okresowe.....	128,9	131,4	144,7	161,8	157,2
Celowe.....	286,1	269,8	285,9	297,6	264,3

a Osoby korzystające ze świadczeń ogółem, to suma osób, którym przyznano decyzją poszczególne rodzaje świadczeń. W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazywani kilkakrotnie.

W województwie łódzkim w 2014 r. z pomocy pieniężnej na 10 tys. ludności skorzystało 489 osób (w kraju – 426), tj. o 16 mniej niż w 2010 r. Relatywnie najwięcej osób pobierało zasiłki celowe – 264 osoby na 10 tys. ludności, a najmniej stałe – 65 osób na 10 tys.

Kwota świadczeń na pomoc w formie pieniężnej wyniosła w 2014 r. 199,7 mln zł, czyli o 4,4 mln zł mniej w porównaniu z początkiem obserwowanego okresu. Pomimo, że najwięcej osób pobierało zasiłki celowe, to kwota świadczeń największa była w przypadku zasiłków okresowych i stanowiła 36,8% wszystkich świadczeń pomocy pieniężnej, natomiast w 2010 r. odsetek ten wyniósł 19,6%.

TABL. 18. POMOC NIEPIENIĘŻNA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OSOBY NA 10 TYS. LUDNOŚCI ^a					
OGÓŁEM	231,9	230,1	223,4	233,2	216,1
w tym:					
Schronienie	1,3	1,3	2,3	2,4	2,3
Posiłek	190,8	189	187,3	198,9	182,3
Ubranie	1,6	2,1	2,4	0,9	0,9
Usługi opiekuńcze	-	-	-	-	27,2

a Osoby korzystające ze świadczeń ogółem, to suma osób, którym przyznano decyzją poszczególne rodzaje świadczeń. W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazywani kilkakrotnie.

Świadczenie w formie niepieniężnej przyznano na podstawie decyzji 54,2 tys. osobom, tj. o 4,8 tys. mniej w porównaniu z 2010 r. Był to przede wszystkim codzienny gorący posiłek (84,4% wszystkich korzystających z pomocy niepieniężnej) oraz usługi opiekuńcze obejmujące zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację, zapewnienie kontaktów z otoczeniem oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (12,6%).

W przeliczeniu na 10 tys. ludności z pomocy niepieniężnej skorzystało 216 osób, tj. o 16 osób mniej niż w 2010 r. (w skali kraju – 241, tj. o 25 osób mniej niż w 2010 r.). Najwyższy wskaźnik korzystających na 10 tys. ludności dotyczył wydawanych posiłków – 182 osoby korzystające wobec 191 osób w 2010 r.

Na pomoc niepieniężną asygnowano w 2014 r. 52,1 mln zł, czyli o 0,9% mniej niż cztery lata wcześniej. Największy udział w tej kwocie stanowiły wydatki na pomoc w postaci posiłków – 46,1% oraz usług opiekuńczych – 44,5%.

Finansowanie zadań w obszarze pomocy społecznej na poziomie jednostek samorządowych realizowane jest w ramach działań „Pomoc społeczna” i „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej”. Zadania te wynikają głównie z ustawy o pomocy społecznej i są prowadzone w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych. Zadania własne finansowane są z własnych środków jednostek, natomiast środki na realizację zadań zleconych zapewnia budżet państwa w formie dotacji.

W 2014 r. w województwie łódzkim na wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej z budżetów jednostek samorządowych wszystkich kategorii (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa) przekazano łączną kwotę 1792,9 mln zł, czyli o 189,8 mln zł większą niż w 2010 r. Udział wydatków tych działań w strukturze wydatków budżetowych ogółem pozostał na poziomie z 2010 r. – 14,9%.

Na 1 mieszkańca województwa łódzkiego, z wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej poniesionych przez jednostki samorządowe w 2014 r. przypadało przeciętnie 715 zł (w 2010 r. – 630 zł). Na 1 mieszkańca Polski wskaźnik ten w 2014 r. wyniósł 725 zł. Najmniej wydatkowano na 1 mieszkańca w obszarze pomocy społecznej w województwie mazowieckim (607 zł), a najwięcej w warmińsko-mazurskim (1021 zł).

Z budżetów gmin w 2014 r. wydatkowano łącznie 860,3 mln zł (w 2010 r. – 765,1 mln zł), czyli 48,0% wszystkich środków przekazanych z budżetów jednostek samorządowych na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (w 2010 r. – 47,7%).

Największy udział wydatków w omawianych działach stanowiły wydatki na ośrodki pomocy społecznej – 12,1% ogólnej kwoty wydatków w tych działach, na zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – 8,6%. Największy wzrost wydatków w obserwowanym okresie pięcioletnim dotyczył domów pomocy społecznej – z 7,9 mln zł do 17,2 mln zł. Znacząco zwiększyły się też wydatki gmin na zadania nałożone przez ustawę o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, czyli m.in. żłobki i kluby dziecięce oraz, od 2012 r., ośrodki adopcyjno-wychowawcze i rodziny zastępcze.

Z budżetów miast na prawach powiatu w 2014 r. na wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej przeznaczono łącznie 601,5 mln zł, (tj. o 13,7% więcej niż w 2010 r.), czyli 33,5% środków wydatkowanych przez jednostki

samorządowe na zadania w tym zakresie. Najwięcej środków wydatkowano na domy pomocy społecznej – 15,8%. Znaczący udział wydatków z omawianych działań przeznaczono na zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – 7,7%, ośrodki pomocy społecznej – 7,1% oraz na utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych – 7,0%. W porównaniu z 2010 r. największy wzrost wydatków w budżetach miast na prawach powiatu w zakresie pomocy społecznej zanotowano w rozdziale zasiłki i pomoc w naturze, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – o 66,7% oraz w przypadku rodzin zastępczych – o 34,1%.

Wydatki powiatów w 2014 r w obszarze pomocy społecznej i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej wyniosły 296,9 mln zł, co stanowiło 16,6 % łącznych wydatków jednostek samorządowych w omawianych działach. W porównaniu z 2010 r. wydatki te wzrosły o 23,2 mln zł, tj. o 8,5%. Środki przeznaczone zostały głównie na finansowanie domów pomocy społecznej – 41,8% ogółu wydatków powiatów w obu działach. Relatywnie wysoki odsetek wydatków asygnowano także na funkcjonowanie rodzin zastępczych – 13,6% oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych – 13,3%.

Z budżetu województwa na wydatki w omawianych działach w 2014 r. przeznaczono 34,3 mln zł, tj. o 3,1% mniej niż w 2010. Kwota ta stanowiła 1,9% łącznych wydatków jednostek samorządowych w obszarze pomocy społecznej i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej. Na funkcjonowanie regionalnych ośrodków polityki społecznej rozdysponowano 11,9% wydatków województwa w obu działach, natomiast na ośrodki pomocy społecznej przekazano 3,3% (w 2010 r. udziały te wyniosły odpowiednio 10,8% i 3,2%).

TABL. 19. WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA POMOC SPOŁECZNĄ I POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach zł				
Województwo	35359,4	32298,1	41616,2	35634,8	34277,7
Powiaty	273717,0	277553,9	291684,8	282658,0	296871,5
Miasta na prawach powiatu	528896,0	531367,6	553845,2	574976,1	601501,0
Gminy ^a	765130,4	768949,8	795859,2	823262,3	860258,6

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

4. OPIEKA MEDYCZNA

Jednym z najważniejszych elementów stanowiących o jakości opieki nad mieszkańcami, w tym nad dziećmi, jest liczba personelu medycznego pracującego w podmiotach ochrony zdrowia. W województwie łódzkim na przestrzeni lat 2010-2014 wyraźnie widać tendencję wzrostową w przypadku lekarzy i fizjoterapeutów. Liczba lekarzy w porównaniu z 2010 r. wzrosła o 12,7% do 6,9 tys. w 2014 r., a fizjoterapeutów zwiększyła się o 19,0% do 1,3 tys. W tym czasie w Polsce liczba lekarzy wzrosła o 10,5%. Również w przypadku lekarzy dentyistów zanotowano wyraźny wzrost pracujących w tym zawodzie – o 29,4% (906 wobec 700

w 2010 r.). W skali kraju także zanotowano wzrost ale był on znacznie niższy niż w województwie łódzkim (o 6,2%). Nieco inaczej wyglądała sytuacja w przypadku pielęgniarek, których liczba od 2012 r. systematycznie maleje. I chociaż w roku 2014 r. pracowało ich więcej niż w 2010 r. (o 7,3%), to już w porównaniu z 2013 r., ich liczba spadła o 2,4%. Podobną tendencję obserwuje się w skali całego kraju. W porównaniu z 2010 r. liczba pielęgniarek wzrosła o 7,8%, ale w stosunku do 2013 r. spadła o 0,7%. Analogiczna sytuacja dotyczyła również populacji położnych. W 2010 r. w łódzkich placówkach ochrony zdrowia pracowało 1,5 tys. położnych, których liczba zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2010 r., jaki i w stosunku do 2013 r. (odpowiednio o 1,8% i 5,2%). Dynamika dla kraju kształtowała się nieco inaczej – wzrost o 0,8% i spadek o 2,0%.

TABL. 20. PRACOWNICY MEDYCZNI^a

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Lekarze	6116	6213	6398	6341	6895
w tym lekarze pediatrzy	313	296	283	282	291
Lekarze pracujący ^b na 10 tys. ludności.....	24	25	25	25	28
Lekarze dentyści	700	804	814	922	906
Pielęgniarki	11849	12203	15219	13030	12718
Położne.....	1518	1478	1865	1571	1490
Pielęgniarki i położne ^b na 10 tys. ludności.	53	54	58	57	57

a Patrz wyjaśnienia metodyczne. b Według podstawowego miejsca pracy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

Analizując rozmieszczenie przestrzenne kadry medycznej pracującej bezpośrednio z pacjentem, występowały znaczne różnice między województwami. Liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. ludności wahała się od 16 w województwie wielkopolskim do 28 w województwie łódzkim, przy średniej wielkości dla Polski na poziomie 23.

W 2014 r. na 10 tys. ludności w województwie łódzkim przypadało 57 pielęgniarek i położnych, co uplasowało łódzkie na 8 miejscu w kraju razem z województwem dolnośląskim i kujawsko-pomorskim. Wskaźnik ten dla Polski był nieco wyższy – 58. Liczba pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców była najmniejsza w województwie zachodniopomorskim – 52, natomiast największa w województwie podkarpackim i świętokrzyskim – 65.

W końcu 2014 r. w województwie łódzkim funkcjonowało łącznie 71 szpitali ogólnych dysponujących 13,3 tys. łóżek, z których w ciągu roku skorzystało 630,1 tys. pacjentów. Liczba szpitali była większa niż w 2010 r. o 16,4% (10 szpitali), ale liczba łóżek spadła o 1,8%. W Polsce w tym czasie liczba szpitali wzrosła o 184 placówki, tj. o 23,1%, a liczba łóżek o 3,9%. W 2014 r., podobnie jak w pozostałych obserwowanych latach, największą liczbą łóżek dysponowały oddziały o specjalnościach chirurgicznych – 2,9 tys. (21,5% wszystkich łóżek) chorób wewnętrznych – 1,9 tys. (14,4%), ginekologiczno-położnicze – 1,3 tys. (9,8%) oraz

kardiologiczne – 0,8 tys. (6,2%). Łóżka dla dzieci i młodzieży (do 18 roku życia) stanowiły 16,2% wszystkich łóżek, w 2010 r. udział ten wyniósł 17,1%. Najwięcej łóżek dla młodych pacjentów skupiały oddziały pediatryczne (24,7% ogółu łóżek dla dzieci i młodzieży) oraz chirurgiczne (6,2%). W ciągu roku w szpitalach leczono 664,6 tys. pacjentów (łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych), czyli o 3,3% więcej niż w 2010 r. Dzieci i młodzież stanowiły 16,0% ogółu leczonych, czyli o 0,5 p. proc mniej niż cztery lata wcześniej.

TABL. 21. STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Szpitale ogólne ^{ab} (stan w dniu 31 XII).....	61	62	66	74	71
Łóżka w szpitalach ogólnych ^{bc} (stan w dniu 31 XII).....	13533	13407	13134	13428	13291
w tym dla dzieci i młodzieży	2316	2297	2148	2262	2149
na 10 tys. ludności.....	53,2	52,9	52,0	53,4	53,1
Leczeni ^d w tys.	643,1	633,2	632,7	665,4	664,6
w tym dzieci i młodzież	106,4	105,6	102,4	105,9	106,5
Leczeni (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na:					
10 tys. ludności.....	2436,7	2410,8	2419,4	2505,9	2511,8
1 łóżko ^e	45,9	45,6	46,5	47,0	47,4

a Patrz wyjaśnienia metodyczne. b W 2014 r. bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. c Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W 2014 r. wskaźnik liczby łóżek na 10 tys. ludności województwa łódzkiego wyniósł 53,1, a na jedno łóżko przypadało przeciętnie 188 osób. Omawiane wskaźniki dla Polski były mniej korzystne niż dla łódzkiego i wyniosły odpowiednio 48,9 i 205. Wskaźnik liczby łóżek na 10 tys. mieszkańców uplasował województwo łódzkie na 2 miejscu w kraju za śląskim (56,2). Najmniejszą wartość omawianego wskaźnika zanotowano w województwie pomorskim (40,5).

W 2014 r. w województwie łódzkim leczeniu poddało się 630,0 tys. osób, tj. o 1,5% więcej niż w 2010 r. Wskaźnik osób leczonych na 10 tys. ludności wyniósł 2512 i była to wartość najwyższa spośród wszystkich województw. Najniższy wskaźnik zanotowano w województwie opolskim (1734). W skali kraju omawiany wskaźnik w 2014 r. ukształtował się na poziomie 2052 osoby leczone na 10 tys. ludności.

Świadczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej realizowane są przez przychodnie i praktyki lekarskie. W 2014 r. na terenie województwa łódzkiego funkcjonowało 1546 przychodni (o 20,9% więcej niż w 2010 r.) oraz 208 praktyk lekarskich (wobec 276 w 2010 r.). W Polsce liczba przychodni wzrosła w omawianym okresie, podobnie jak w województwie łódzkim, o 20,7%, a liczba praktyk zmniejszyła się o 14,9%. Liczba praktyk lekarskich w województwie łódzkim w 2014 r. była najniższa z pośród wszystkich województw i stanowiła

3,5% ogólnej liczby praktyk w kraju. Największą liczbę praktyk zanotowano w województwie wielkopolskim (769). Ogółem w ciągu 2014 roku w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej udzielono 21437,5 tys. porad, z czego 19213,9 tys. to porady lekarskie, a 2223,6 tys. to porady stomatologiczne. W porównaniu z 2010 r. liczba udzielonych porad ogółem zwiększyła się o 5,2%, w tym lekarskich o 6,8%, jednak liczba porad stomatologicznych zmalała o 7,3%. Spośród porad udzielonych przez lekarzy – 60,9% udzielono w podstawowej opiece zdrowotnej.

TABL. 22. AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Przychodnie (stan w dniu 31 XII).....	1279	1529	1523	1493	1546
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII).....	276	267	222	210	208
Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w mln.....	20,4	21,1	20,7	21,1	21,4

^a Patrz uwagi metodyczne. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2014 r. liczba podmiotów ambulatoryjnych (przychodni i praktyk lekarskich) na 10 tys. mieszkańców województwa łódzkiego wyniosła 7,0, co uplasowało łódzkie na 10 miejscu wśród innych województw. Najwyższy wskaźnik osiągnęło województwo warmińsko-mazurskie (8,3), a najniższe województwo pomorskie (5,2).

W 2014 r. wskaźnik udzielonych porad w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, przypadających na jednego mieszkańca wyniósł w województwie łódzkim 8,5, co dało trzecie miejsce w kraju. W poszczególnych województwach omawiany wskaźnik kształtował się od 7,1 w opolskim do 8,6 w województwach śląskim i lubelskim. W skali całej Polski wskaźnik ten wyniósł 8,1.

W 2014 r. w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy rodzinnych dzieciom i młodzieży (do 18 roku życia) udzielono 2609,2 tys. porad, wobec 2618,3 tys. w 2010 r. Wśród porad specjalistycznych, porady udzielone młodym pacjentom stanowiły 12,6% ogółu, podczas gdy cztery lata wcześniej udział ten ukształtował się na poziomie 14,7%. W skali kraju porady dotyczące dzieci i młodzieży stanowiły średnio 13,3%. Odsetek tej grupy porad kształtował się od 11,6% w województwie zachodniopomorskim do 15,4% w województwie warmińsko-mazurskim. W przypadku porad stomatologicznych odsetek ten był relatywnie wyższy i w 2014 r. wyniósł 28,2% wobec 27,7% w 2010 r.

ANEKS TABELARYCZNY

TABL. 1(23). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach				
O G Ó Ł E M	2542,4	2533,7	2524,7	2513,1	2504,1
mężczyźni	1212,2	1207,9	1203,3	1197,7	1193,4
kobiety	1330,3	1325,8	1321,3	1315,4	1310,7
W wieku przedprodukcyjnym	444,4	437,5	431,9	426,3	422,1
mężczyźni	228,1	224,7	221,9	219,1	216,9
kobiety	216,3	212,8	210,0	207,2	205,2
W wieku produkcyjnym	1620,8	1604,7	1588,2	1568,8	1550,9
mężczyźni	847,4	840,7	833,7	825,3	818,0
kobiety	773,5	764,0	754,5	743,5	732,9
W wieku poprodukcyjnym	477,2	491,5	504,6	518,0	531,2
mężczyźni	136,7	142,5	147,8	153,3	158,5
kobiety	340,5	349,0	356,9	364,7	372,6
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57	58	59	60	61
mężczyźni	43	44	44	45	46
kobiety	72	74	75	77	79

a Na podstawie bilansów z NSP 2011.

TABL. 2(24). **DZIECI I MŁODZIEŻ WEDŁUG WYBRANYCH GRUP WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach				
OGÓŁEM					
O G Ó Ł E M	2542,4	2533,7	2524,7	2513,1	2504,1
0-4 lata	125,7	126,0	125,3	121,6	117,7
5-9	109,9	111,1	113,6	118,1	122,4
10-14	121,9	117,4	113,9	111,4	110,1
15-19	151,0	144,7	138,1	131,4	125,5
20-24 lata	172,4	168,1	164,8	160,5	156,3
MĘŻCZYŹNI					
RAZEM	1212,2	1207,9	1203,3	1197,7	1193,4
0-4 lata	64,5	64,7	64,4	62,4	60,5
5-9	56,4	57,1	58,4	60,6	63,0
10-14	62,8	60,3	58,4	57,4	56,6
15-19	77,3	74,2	70,9	67,4	64,4
20-24 lata	87,8	85,8	84,1	82,1	79,9
KOBIETY					
RAZEM	1330,3	1325,8	1321,3	1315,4	1310,7
0-4 lata	61,2	61,3	60,9	59,2	57,2
5-9	53,4	54,0	55,3	57,5	59,4
10-14	59,1	57,2	55,4	54,1	53,5
15-19	73,7	70,4	67,2	64,1	61,1
20-24 lata	84,6	82,3	80,6	78,4	76,4

TABL. 3(25). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH					
Małżeństwa.....	14513	12640	12616	10916	11405
w tym wyznaniowe ^a	10013	8427	8224	6977	7312
Separacje.....	263	220	210	195	145
Rozwody.....	4267	4055	4512	4417	4396
Urodzenia żywe.....	25526	23952	23851	22420	22704
Zgony.....	31221	30816	31352	31251	29727
w tym niemowląt.....	101	107	101	105	99
Przyrost naturalny.....	-5695	-6864	-7501	-8831	-7023
NA 1000 LUDNOŚCI ^b					
Małżeństwa.....	5,7	5,0	5,0	4,3	4,5
w tym wyznaniowe ^a	3,9	3,3	3,3	2,8	2,9
Separacje.....	10,3	8,7	8,3	7,7	5,8
Rozwody.....	1,7	1,6	1,8	1,8	1,8
Urodzenia żywe.....	10,0	9,4	9,4	8,9	9,1
Zgony.....	12,3	12,1	12,4	12,4	11,9
w tym niemowląt.....	4,0	4,5	4,2	4,7	4,4
Przyrost naturalny.....	-2,2	-2,7	-3,0	-3,5	-2,8

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

TABL. 4(26). PŁODNOŚĆ KOBIEŃ I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014		
					ogółem	miasta	wieś
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku:							
15—49 lat ^{ab}	42,1	39,9	40,2	38,1	39,0	37,8	41,1
15—19 ^a	13,4	12,7	12,8	12,4	12,2	13,6	10,5
20—24.....	55,4	48,5	48,8	46,0	44,2	39,6	50,6
25—29.....	97,9	92,3	93,7	86,9	90,2	82,5	104,0
30—34.....	71,7	70,7	70,8	69,7	73,5	71,6	77,1
35—39.....	29,2	28,3	28,4	27,5	29,5	30,2	28,1
40—44.....	4,7	5,0	5,3	5,5	5,7	5,9	5,3
45—49 lat ^b	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
Współczynniki:							
Dzietności ogólnej.....	1,353	1,279	1,290	1,232	1,268	1,206	1,375
Reprodukcji brutto.....	0,662	0,618	0,629	0,600	0,611	0,580	0,663
Dynamiki demograficznej.....	0,818	0,777	0,761	0,717	0,764	0,726	0,830

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

TABL. 5(27). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO W 2011 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Miasta	Wieś
	w tysiącach		
O G Ó Ł E M	943,8	662,0	281,8
Jednorodzinne	608,1	423,1	185,0
Dwurodzinne	58,8	26,4	32,4
Trzyrodzinne i większe	4,3	1,6	2,7
Nierodzinne	272,6	210,9	61,7
jednoosobowe	247,5	191,5	55,9
wielosobowe.....	25,2	19,4	5,8

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

TABL. 6(28). **RODZINY^a WEDŁUG TYPÓW W 2011 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011
O G Ó Ł E M w tys.	739,3
Małżeństwa	536,1
w tym małżeństwa z dziećmi.....	345,1
Partnerzy	20,1
w tym partnerzy z dziećmi.....	11,0
Matki z dziećmi	161,6
Ojcowie z dziećmi.....	21,6

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

TABL. 7(29). **RODZINY^a Z DZIEĆMI W 2011 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011
O G Ó Ł E M w tys.	539,3
Rodziny z dziećmi do lat 24 pozostającymi na utrzymaniu.....	352,9
Dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu.....	552,8
Dzieci w rodzinie ogółem.....	836,9
Przeciętna liczba dzieci do lat 24 na utrzymaniu	1,57

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

TABL. 8(30). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w zł				
O G Ó Ł E M	1178,73	1203,19	1268,42	1296,47	1293,36
w tym dochód do dyspozycji	1124,92	1148,54	1216,56	1240,63	1236,48
w tym:					
z pracy najemnej.....	594,75	636,38	682,08	685,97	691,36
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	55,10	53,95	56,66	56,51	40,42
z pracy na własny rachunek.....	118,86	89,97	87,58	82,44	94,00
ze świadczeń społecznych.....	353,17	366,55	381,78	399,57	392,07

TABL. 9(31). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w zł				
O G Ó Ł E M	1035,64	1042,7	1083,25	1132,27	1118,97
w tym towary i usługi konsumpcyjne....	981,82	988,06	1031,39	1076,42	1062,09
w tym:					
żywność i napoje bezalkoholowe	245,61	252,94	260,10	268,86	268,33
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	28,31	28,98	28,26	27,02	25,45
odzież i obuwie	55,20	56,41	57,49	58,92	61,80
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	201,89	207,19	210,95	226,14	214,98
wyposażenie mieszkania i prowa- dzenie gospodarstwa domowego...	50,23	47,84	44,89	46,90	56,47
zdrowie.....	52,28	54,58	57,85	60,38	60,68
w tym artykuły farmaceutyczne	34,28	35,10	36,68	39,61	38,00
transport.....	100,59	100,99	114,71	116,25	101,57
łącznie.....	43,99	42,83	42,04	54,65	51,55
rekreacja i kultura.....	82,62	79,22	90,08	76,91	74,93
edukacja.....	15,21	11,92	11,57	10,57	10,90
restauracje i hotele.....	27,53	28,61	32,96	38,99	43,23

TABL. 10(32). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Żłobki	39	46	49	59	70
w tym publiczne.....	39	40	40	42	45
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	7	6	7	6	6
Kluby dziecięce.....	x	5	7	9	20
w tym publiczne.....	x	-	1	1	1
Miejsca ^a	2695	2998	3210	3448	3852
w tym:					
w żłobkach.....	2505	2786	2945	3168	3366
w klubach dziecięcych.....	x	61	96	135	313
Dzieci przebywające ^a (w ciągu roku).....	5937	6024	6504	6863	7282
w tym:					
w żłobkach.....	5937	5673	6159	6535	6621
w klubach dziecięcych.....	x	55	98	116	431
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	57,6	64,9	72,3	79,6	90,7
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych ^a :					
na 1000 dzieci w wieku do lat 3...	39,5	42,5	48,0	51,8	57,9
na 100 miejsc	113,9	107,0	108,9	105,0	102,6

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

TABL. 11(33). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Placówki	1172	1204	1233	1288	1303
miasta	531	568	594	633	641
wieś	641	636	639	655	662
Przedszkola	549	566	591	615	636
w tym specjalne	7	9	13	14	15
miasta	388	407	427	444	465
wieś	161	159	164	171	171
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	562	570	557	568	554
Zespoły wychowania przedszkolnego.....	16	10	8	9	7
Punkty przedszkolne	45	58	77	96	106

TABL. 11(33). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Miejsca					
Przedszkola.....	51641	53534	56840	59611	61578
w tym specjalne	166	245	331	371	444
miasta	42317	44112	46782	48777	50302
wieś	9324	9422	10058	10834	11276
Zespoły wychowania przedszkolnego.....	290	197	154	201	162
Punkty przedszkolne	982	1418	1692	2252	2461
Dzieci	65499	71223	74812	79861	76614
miasta	46371	49660	52054	55009	53030
wieś	19128	21563	22758	24852	23584
w tym w wieku: 6 lat.....	18937	17378	18805	19906	13426
5 lat	18493	22220	22612	24496	25150
Przedszkola	51558	53115	56480	59236	58733
w tym specjalne	142	221	266	319	315
miasta	42219	43496	46179	48108	48039
wieś	9339	9619	10301	11128	10694
w tym w wieku: 6 lat.....	11452	9815	10703	11377	7936
5 lat	14325	14841	16103	16673	17566
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	12743	16728	16712	18599	15899
w tym w wieku 6 lat.....	7485	7550	8067	8472	5437
Zespoły wychowania przedszkolnego.....	275	179	158	164	134
Punkty przedszkolne	923	1201	1462	1862	1848
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					
3—6 lat	694	722	731	770	734
3—5	643	705	709	754	808
6 lat	857	776	801	819	517
5 lat	824	945	929	943	953
Dzieci w przedszkolach na:					
1000 dzieci w wieku:					
3—6 lat	547	538	551	571	562
3—5 lat	564	568	580	590	650
1 przedszkole	94	94	96	96	92
100 miejsc	100	99	99	99	95

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 – 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

TABL. 12(34). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^a					
Ośrodki	25	25	22	22	22
Miejsca	1509	1454	1195	1156	1260
Wychowankowie	990	945	858	829	755
w tym:					
niewidomi i słabowidzący	44	48	40	42	40
niesłyszący i słabosłyszący	128	125	103	91	83
z upośledzeniem umysłowym	716	671	624	585	532
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
Ośrodki	3	3	3	2	2
Miejsca	188	188	152	110	110
Wychowankowie	181	149	147	80	59
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
Ośrodki	8	8	9	10	10
Miejsca	338	309	369	390	468
Wychowankowie	414	444	497	552	501
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE					
Ośrodki	3	3	3	3	3
Miejsca	102	73	105	99	106
Wychowankowie	61	65	59	63	65
w tym:					
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	39	40	42	43	44
z zaburzeniami sprzężonymi	22	25	17	20	21

^a Łącznie ze specjalnym ośrodkiem wychowawczym.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

TABL. 13(35). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
PLACÓWKI					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	49	54	53	58	68
interwencyjne	2	3	3	3	3
rodzinne	13	16	15	17	19
socjalizacyjne	24	24	28	35	41
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	-	-	1
łącznie zadania placówek ^b	10	11	7	3	4

TABL. 13(35). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
WYCHOWANKOWIE					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	1225	1316	1347	1350	1328
interwencyjne	46	45	90	71	91
rodzinne	102	121	116	125	141
socjalizacyjne	759	761	900	1084	1001
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	-	-	6
łącznie zadania placówek ^b	318	389	241	70	89
WOLONTARIUSZE					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	147	121	142	150	115
interwencyjne	-	-	-	-	-
rodzinne	5	10	26	20	22
socjalizacyjne	129	94	106	129	89
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	-	-	3
łącznie zadania placówek ^b	13	17	10	1	1

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne. ^b Łącznie zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

U w a g a. W 2013 r. w województwie łódzkim nie funkcjonowały regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

TABL. 14(36). **WYCHOWANKOWIE INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M.....	1225	1316	1347	1350	1328
w tym:					
dziewczeta.....	547	606	611	624	611
cudzoziemcy.....	2	1	-	-	1
przewlekłe chorzy.....	111	128	123	114	153
niepełnosprawni	119	127	120	120	151
sieroty.....	49	58	53	46	49
pólsieroty.....	272	275	280	293	276
małoletnie matki	9	13	19	11	11

TABL. 15(37). **WYCHOWANKOWIE INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ WEDŁUG WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M	1225	1316	1347	1350	1328
0-3 lata	75	97	119	140	138
4-6	102	116	98	87	102
7-13	437	451	454	444	431
14-17 lat	564	609	585	583	548
pełnoletni uczący się	47	43	91	96	109

TABL. 16(38). **DZIECI OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJONALNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
------------------	------	------	------	------	------

WYCHOWANKOWIE DO 18 ROKU ŻYCIA

O G Ó Ł E M	462	478	511	431	462
powrócili do rodziny naturalnej	115	129	136	120	141
przekazani do adopcji.....	91	62	68	65	73
umieszczeni w rodzinnej pieczy zastępczej ^a	79	88	100	79	65
umieszczeni w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej ^b	149	167	180	145	140
umieszczeni w domu pomocy społecznej	7	8	9	2	3
pozostali	21	24	18	20	40

WYCHOWANKOWIE POWYŻEJ 18 ROKU ŻYCIA

Usamodzielnieni:					
powrócili do rodziny naturalnej	61	68	62	63	69
założyli własne gospodarstwo	63	65	49	62	53
Pozostali	14	16	26	25	34

a, b Do 2012: a – umieszczeni w rodzinie zastępczej, b – umieszczeni w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

TABL. 17(39). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Rodziny zastępcze	2967	2946	3142	3111	3046
Spokrewnione.....	2499	2473	2081	2026	1988
dzieci ^b	3252	3237	2674	2643	2590
Niezawodowe.....	361	360	932	944	905
dzieci ^b	525	498	1200	1216	1167
Zawodowe ^c	107	113	129	141	153
dzieci ^b	343	377	409	435	435
Rodzinne domy dziecka			10	18	18
dzieci ^d			54	113	111

a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

TABL. 18(40). **RODZINY ZASTĘPCZE WEDŁUG LICZBY DZIECI**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Rodziny zastępcze.....	2967	2946	3142	3111	3046
w tym na wsi.....	770	784	826	843	810
w tym z liczbą przyjętych dzieci:					
jednym.....	2202	2169	2377	2316	2249
dwojgiem.....	518	519	520	533	551
trojgiem.....	163	178	167	177	160
czworgiem.....	47	45	42	52	46
pięciorgiem.....	15	15	17	14	18
sześciorgiem i więcej dzieci.....	20	18	17	16	14

TABL. 19(41). **DZIECI W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
RODZINY ZASTĘPCZE					
O G Ó Ł E M	4357	4356	4283	4294	4192
w tym:					
dzieci do 18 roku życia.....	4120	4112	3857	3662	3517
0-3 lata.....	280	292	323	295	248
4-6.....	428	434	568	370	355
7-13.....	1791	1797	1832	1652	1559
14-17 lat.....	1621	1589	1134	1345	1355
dziewczęta.....	2106	1914	2249	2062	2099
sieroty.....	335	330	364	351	295

TABL. 19(41). **DZIECI W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
RODZINY ZASTĘPCZE (dok.)					
OGÓŁEM (dok.)					
cudzoziemcy.....	-	1	2	1	-
posiadający orzeczenie o niepełnosprawności.....	355	371	350	379	416
po raz pierwszy umieszczone....	753	781	657	577	602
RODZINNE DOMY DZIECKA					
OGÓŁEM.....			54	113	111
w tym:					
dzieci do 18 roku życia			53	104	103
0-3 lata			1	5	8
4-6.....			10	16	10
7-13.....			29	54	56
14-17 lat.....			13	29	29
dziewczęta.....			29	60	59
sieroty			-	3	2
cudzoziemcy.....			-	-	-
posiadający orzeczenie o niepełnosprawności			6	14	17
po raz pierwszy umieszczone.....			-	19	14

TABL. 20(42). **DZIECI OPUSZCZAJĄCE RODZINY ZASTĘPCZE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
DZIECI DO 18 ROKU ŻYCIA					
OGÓŁEM	360	385	401	407	399
powrócili do rodziny naturalnej	120	105	115	163	132
przekazani do adopcji	59	63	53	76	66
umieszczeni w rodzinnej pieczy zastępczej ^a	77	92	162	66	87
umieszczeni w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej ^b	54	84	58	71	84
umieszczeni w domu pomocy społecznej	1	1	-	1	-
pozostali	49	40	13	30	30
DZIECI POWYŻEJ 18 ROKU ŻYCIA					
Usamodzielnione:					
powrócili do rodziny naturalnej	13	9	34	8	14
założyli własne gospodarstwo	75	112	132	140	106
Pozostali	4	16	70	49	7
Nieusamodzielnione	98	76	68	52	112

a, b Do 2012: a – umieszczeni w rodzinie zastępczej, b – umieszczeni w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

TABL. 21(43). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
PLACÓWKI – stan w dniu 31 XII					
O G Ó Ł E M	180	165	174	161	157
Opiekuńcze.....	151	136	138	127	119
Specjalistyczne.....	29	29	27	21	25
Pracy podwórkowej	x	x	3	3	2
W połączonych formach	x	x	6	10	11
WYCHOWANKOWIE – w ciągu roku					
O G Ó Ł E M	7967	7175	7788	7411	6830
Opiekuńcze.....	6023	5225	5594	5155	4412
Specjalistyczne.....	1944	1950	1858	1602	1719
Pracy podwórkowej	x	x	115	68	66
W połączonych formach	x	x	221	586	633

TABL. 22(44). **RODZINY POBIERAJĄCE ŚWIADCZENIA RODZINNE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
w tysiącach					
Rodziny ogółem	97,6	96,4	87,8	81,7	75,9
w tym z liczbą dzieci:					
1.....	40,3	40,1	36,1	33,5	30,9
2.....	38,9	38,6	35,6	33,3	31,0
3.....	13,5	13,1	11,9	11,0	10,4
4 i więcej	4,9	4,6	4,2	3,8	3,6
z ogółem, z dzieckiem uprawnionym do zasiłku pielęgnacyjnego	9,0	8,9	8,4	7,6	7,3
Pełne	72,1	69,7	61,7	57,7	56,7
Niepełne	25,5	26,7	26,1	24,0	19,2

TABL. 23(45). **RODZINY POBIERAJĄCE ŚWIADCZENIA RODZINNE WEDŁUG WYSOKOŚCI DOCHODU NA OSOBĘ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
w tysiącach					
O G Ó Ł E M	97,6	96,4	87,8	81,7	75,9
Rodziny bez dochodu	7,7	7,9	9,3	8,2
Rodziny o przeciętnym miesięcznym dochodzie netto na osobę stanowiącym odsetek prognozy dochodowego ^a :					
poniżej 100%	83,7	74,0	66,9	65,0
powyżej 100%.....	.	5,1	5,9	5,4	2,8

^a Do X 2012 r. 504 zł na osobę, a jeżeli w rodzinie występuje dziecko niepełnosprawne 583 zł na osobę; od XI 2012 r. do X 2014 r. odpowiednio 539 zł i 623 zł, od XI 2014 r. odpowiednio 574 zł i 664 zł.

TABL. 24(46). **DZIECI, NA KTÓRE RODZINY OTRZYMYWAŁY ZASIŁEK RODZINNY WEDŁUG GRUP WIEKU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach				
Dzieci z zasiłkiem rodzinnym ogółem	192,9	179,3	164,5	152,7	141,0
z ogółem w wieku:					
poniżej 6 lat	49,4	58,7	50,9	39,7	35,4
6-12	56,7	54,1	55,7	53,2
13-15	27,1	25,4	25,1	23,2
16-17	19,6	18,0	17,8	16,1
18-23 lata	18,2	16,2	16,2	14,4	13,1

TABL. 25(47). **DZIECI UPRAWNIONE DO ZASIŁKU PIELEGNACYJNEGO WEDŁUG GRUP WIEKU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach				
Dzieci z zasiłkiem pielęgnacyjnym ogółem	17,6	19,2	18,2	17,9
poniżej 16 lat	12,5	12,4	12,2	12,2
16-17	0,9	1,6	1,4	1,3
18-23 lata	4,2	5,2	4,6	4,4
z ogółem dzieci korzystające z zasiłku rodzinnego	12,0	9,9	8,8	8,4

TABL. 26(48). **WYDATKI NA ŚWIADCZENIA RODZINNE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach zł				
O G Ó Ł E M	491500,2	478787,7	469643,9	459057,2	431465,1
w tym:					
Zasiłki rodzinne	198508,7	184200,8	173158,3	181965,4	168479,0
w tym na dzieci w wieku poniżej 18 lat	177148,0	163998,5	153785,8	162085,5	150287,4
Dodatki do zasiłków rodzinnych	140016,2	128018,0	114466,2	104429,1	90354,9
Świadczenie opiekuńcze:					
zasiłki pielęgnacyjne	90344,5	91846,7	93536,7	94528,8	94855,7
w tym na dzieci w wieku poniżej 16 lat	23967,5	23006,7	22853,3	22378,7	22333,9
świadczenia pielęgnacyjne	36431,1	49639,7	64987,5	55869,6	56043,1
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	41017,7	25082,5	23495,1	17446,5	18301,5

TABL. 27(49). WYDATKI NA DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO WEDŁUG TYTUŁÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach zł				
O G Ó Ł E M.....	140016,2	128018,0	114466,2	104429,1	90354,9
z tytułu:					
Urodzenia dziecka	11709,2	10121,9	8462,0	8460,0	7157,0
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.....	41195,9	35791,9	29848,2	25231,2	17192,9
Samotnego wychowywania dziecka	20935,1	19761,1	18614,1	17166,3	15960,5
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.....	27648,9	25823,5	23716,4	21992,0	20554,9
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	11140,6	10489,1	10082,7	9703,0	9222,4
Rozpoczęcia roku szkolnego	14748,8	14197,9	12953,4	12198,9	11459,1
Podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	12637,1	11832,6	10789,5	9677,8	8808,1

TABL. 28(50). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Domy i zakłady	90	97	99	99	101
w tym filie	4	4	4	4	3
w tym domy pomocy społecznej.....	59	60	59	58	59
Miejsca (łącznie z filiami):					
ogółem	7392	7557	7827	7851	7975
na 10 tys. ludności	29,1	29,8	31,0	31,2	31,8
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					
ogółem	7201	7342	7757	7533	7624
w tym:					
kobiety	3390	3178	3480	3409	3547
do lat 18.....	190	209	214	193	182
umieszczeni w ciągu roku.....	2515	2356	2386	2247	2562
na 10 tys. ludności	28,3	29,0	30,7	30,0	30,4
Osoby oczekujące na umieszczenie.....	618	436	395	277	237

a łącznie ze środowiskowym domem samopomocy.

TABL. 29(51). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
 Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać ^b :					
osoby w podeszłym wieku	21	21	24	24	25
przewlekłe somatycznie chorzy	20	20	20	21	23
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	8	8	8	6	6
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	6	6	3	3	3
przewlekłe psychicznie chorzy	18	19	19	20	20
niepełnosprawni fizycznie	-	1	1	-	1
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	2	2	2	2
bezdomni	16	20	22	23	23
inne osoby	-	2	1	2	2
Mieszkańcy domów i zakładów ^c dla:					
osób w podeszłym wieku	1316	1343	1393	1341	1381
przewlekłe somatycznie chorych	1892	1952	1963	2033	2112
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	636	631	671	502	493
dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	290	305	281	281	279
przewlekłe psychicznie chorych	2088	2067	2090	2127	2122
niepełnosprawnych fizycznie	-	10	15	-	4
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	60	63	128	80	95
bezdomnych	919	927	1192	1118	1092
innych osób	-	44	24	51	46

a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy. b W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

TABL. 30(52). **GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OGÓŁEM					
Gospodarstwa domowe	85575	82689	83734	87673	82398
miasto.....	54023	52902	53593	56438	53232
wieś.....	31552	29786	30141	31235	29166
Jednoosobowe	38743	38235	39044	40655	39555
Wieloosobowe	46832	44453	44690	47018	42844
w tym z dziećmi na utrzymaniu	35817	33897	33916	35027	31866
z 1 dzieckiem.....	13930	13207	13399	14038	12722
z 2 dzieci.....	12993	12371	12380	13028	11836
z 3 dzieci i więcej.....	8894	8319	8138	7961	7308
W GOSPODARSTWACH Z DOCHODAMI PONIŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO ^a					
Gospodarstwa domowe	55972	53860	60434	63379	58722
miasto.....	36155	35371	39104	41361	38727
wieś.....	19816	18489	21329	22019	19996
Jednoosobowe	26865	26486	27968	29379	28526
Wieloosobowe	29107	27374	32466	34001	30196
w tym z dziećmi na utrzymaniu	23003	21445	25577	26138	23093
z 1 dzieckiem.....	9215	8584	10060	10663	9515
z 2 dzieci.....	8103	7564	9161	9490	8295
z 3 dzieci i więcej.....	5685	5297	6355	5986	5283
W GOSPODARSTWACH Z DOCHODAMI POWYŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO ^a					
Gospodarstwa domowe	29603	28828	23300	24294	23676
miasto.....	17868	17531	14488	15078	14505
wieś.....	11735	11297	8812	9216	9171
Jednoosobowe	11878	11749	11077	11277	11028
Wieloosobowe	17725	17079	12224	13017	12648
w tym z dziećmi na utrzymaniu	12814	12452	8340	8889	8773
z 1 dzieckiem.....	4714	4623	3339	3375	3207
z 2 dzieci.....	4891	4808	3219	3538	3541
z 3 dzieci i więcej.....	3209	3021	1782	1975	2025

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

TABL. 31(53). **LUDNOŚĆ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCA Z POMOCY SPOŁECZNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OGÓŁEM					
OGÓŁEM	209575	198974	199153	207294	190935
miasto.....	111444	107999	108970	115072	106803
wieś.....	98131	90975	90184	92223	84132
W wieku przedprodukcyjnym	71994	67683	66740	68508	62384
w tym:					
0-2 lata	9852	9302	9139	9278	7814
3-6.....	14730	14740	15429	16398	15098
7-12.....	24922	23354	22893	23582	22127
13-15.....	13749	12400	11808	11700	10731
16-17 lat	8742	7886	7471	7551	6615
W wieku produkcyjnym	122637	116942	117960	123513	112816
W wieku poprodukcyjnym	14944	14349	14454	15273	15735
W GOSPODARSTWACH Z DOCHODAMI PONIŻEJ KRYTERIUM ^a					
OGÓŁEM	134284	126427	146664	151414	136016
miasto.....	73689	70982	81320	85750	78391
wieś.....	60595	55445	65344	65664	57625
W wieku przedprodukcyjnym	46255	42911	51000	51264	45153
w tym:					
0-2 lata	7394	6848	7677	7783	6435
3-6.....	10010	9751	12165	12561	11302
7-12.....	15554	14386	17233	17341	15623
13-15.....	8070	7290	8552	8260	7276
16-17 lat	5227	4636	5373	5318	4517
W wieku produkcyjnym	84998	80546	92075	96075	86239
W wieku poprodukcyjnym	3032	2970	3590	4075	4625
W GOSPODARSTWACH Z DOCHODAMI POWYŻEJ KRYTERIUM ^a					
OGÓŁEM	75291	72547	52489	55881	54918
miasto.....	37755	37017	27650	29322	28412
wieś.....	37536	35530	24839	26559	26507
W wieku przedprodukcyjnym	25739	24772	15740	17244	17231
w tym:					
0-2 lata	2458	2455	1462	1495	1378
3-6.....	4720	4989	3264	3837	3796
7-12.....	9368	8968	5660	6240	6504
13-15.....	5679	5110	3257	3439	3455
16-17 lat	3515	3250	2098	2232	2098
W wieku produkcyjnym	37639	36396	25885	27438	26577
W wieku poprodukcyjnym	11912	11379	10865	11198	11110

a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

TABL. 32(54). **GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG GŁÓWNYCH FORM POMOCY**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OGÓŁEM					
w gospodarstwach z dochodami poniżej kryterium dochodowego ^a					
OGÓŁEM	55972	53860	60434	63379	58722
pomoc pieniężna	52309	50364	55874	59224	55242
zasilek stały	13802	13350	13917	14151	14386
zasilek okresowy	30256	30247	33261	37070	35794
zasilek celowy	33419	30291	34305	36258	32179
pomoc niepieniężna.....	28711	31324	36588	37553	35941
w tym posilek	17682	17276	20664	21249	19433
w gospodarstwach z dochodami powyżej kryterium dochodowego ^a					
OGÓŁEM	29603	28828	23300	24294	23676
pomoc pieniężna	18442	18227	14308	15080	15345
zasilek okresowy	2142	1929	1200	1850	1906
zasilek celowy	11876	11199	8801	9166	9849
pomoc niepieniężna.....	17708	18934	14869	15783	15618
w tym:					
posilek	10038	9967	6585	7431	7291
usługi opiekuńcze.....	6551	6087	5811	5861	5776
W TYM GOSPODARSTWA WIELOOSOBOWE Z DZIEĆMI PONIŻEJ 18 LAT					
w gospodarstwach z dochodami poniżej kryterium dochodowego ^a					
OGÓŁEM	23003	21445	25577	26138	23093
pomoc pieniężna	19697	18321	21453	22388	19956
zasilek stały	1033	845	957	1010	1015
zasilek okresowy	12709	12478	14098	15566	14463
zasilek celowy	13291	11921	14115	14821	12567
pomoc niepieniężna.....	15200	15729	19500	19738	17974
w tym posilek	14663	14347	17597	17813	16154
w gospodarstwach z dochodami powyżej kryterium dochodowego ^a					
OGÓŁEM	12814	12452	8340	8899	8773
pomoc pieniężna	8071	7768	5121	5486	6029
zasilek okresowy	1494	1341	728	1183	1280
zasilek celowy	4440	4332	2937	3041	3860
pomoc niepieniężna.....	9441	9864	6486	7198	7081
w tym:					
posilek	9231	9131	5877	6649	6497
usługi opiekuńcze.....	43	53	45	59	46

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

TABL. 33(55). **GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ O DOCHODACH NA OSOBĘ PONIŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO^a WEDŁUG PRZYCZYŃ PRZYZNANIA ŚWIADCZEŃ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M.....	55972	53860	60434	63379	58722
bezrobocie.....	35370	37513	43056	46476	41508
problemy zdrowotne.....	25672	25694	33491	33815	28415
w tym niepełnosprawność.....	16894	17350	25444	25018	19398
sprawy rodzinne.....	13206	19491	15271	15891	14900
w tym					
wielodzietność.....	4078	3883	4737	4623	3424
rodzina niepełna ^b	6035	5894	6725	7133	6392
problemy społeczne.....	5057	5054	5649	5879	5750
w tym					
problemy mieszkaniowe.....	212	194	233	232	206
alkoholizm.....	3872	3817	4177	4269	4329
narkomania.....	147	134	132	173	175
przemoc w rodzinie.....	212	229	294	319	266
pozostałe.....	529	1548	571	422	410
z ogółem gospodarstwa z dziećmi w wieku poniżej 18 lat.....	23003	21445	25577	26138	23093
bezrobocie.....	15676	16471	19649	20620	17686
problemy zdrowotne.....	6562	6196	10344	10107	7066
w tym niepełnosprawność.....	3232	3088	7451	7155	3556
sprawy rodzinne.....	11360	12851	13258	13639	12925
w tym					
wielodzietność.....	4018	3835	4684	4563	3424
rodzina niepełna ^a	5190	4955	5766	6019	5723
problemy społeczne.....	1131	1084	1287	1221	1096
w tym					
problemy mieszkaniowe.....	152	155	173	173	150
alkoholizm.....	885	814	938	888	805
narkomania.....	19	13	18	21	22
przemoc w rodzinie.....	148	159	224	232	232
pozostałe.....	323	725	307	202	168

a Patrz wyjaśnienia metodyczne. b Pełna nazwa – "bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna".

TABL. 34(56). **LUDNOŚĆ^a W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
O G Ó Ł E M.....	94658	89434	102598	106830	96344
Posiadający własne źródło utrzymania					
- główne lub wyłączone.....	50741	48254	54372	56896	52260
Utrzymujący się z pracy.....	11559	10899	13681	14368	12202
najemnej.....	9755	9256	11680	12571	10855
stałej	4882	4279	6004	6440	5583
dorywczej.....	4873	4977	5676	6131	5272
na rachunek własny poza rolnictwem indywidualnym	482	459	615	651	460
w swoim (rodzinnym) gospodarstwie rolnym.....	1322	1184	1386	1146	887
Utrzymujący się z niezarobkowych źródeł.....	39181	37355	40690	42528	40058
z emerytur pozarolniczych.....	401	328	502	511	615
z emerytury rolniczej	157	122	214	204	226
z renty rodzinnej.....	336	288	439	563	382
z renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty socjalnej	2331	1919	2263	2258	1195
z zasiłku dla bezrobotnych	1297	922	1002	1098	676
z alimentów	1943	2105	2614	2898	2787
z zasiłków pielęgnacyjnych lub świadczeń pielęgnacyjnych	1665	1626	2381	2237	2103
z innych świadczeń z ubezpieczenia społecznego.....	1354	1109	1112	1021	869
z innych świadczeń socjalnych.....	17140	16693	17410	17987	21680
z pozostałych niezarobkowych.....	12557	12244	12755	13752	9524
Pozostający na utrzymaniu innej osoby.....	43917	41180	48226	49934	44084

a W wieku 15 lat i więcej o dochodach poniżej kryterium dochodowego.

TABL. 35(57). OSOBY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIA ORAZ KWOTY ŚWIADCZEŃ WEDŁUG GŁÓWNYCH FORM POMOCY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OSOBY^a					
O G Ó Ł E M	187639	183207	181431	190901	176790
w tym rzeczywista liczba osób ogółem	138745	134602	132345	131354	122386
Pomoc pieniężna	128594	124807	124934	132185	122578
w tym zasiłki:					
Stałe	15135	15257	15486	15920	16178
Okresowe	32833	33350	36589	40735	39443
Celowe.....	72856	68466	72295	74934	66292
Pomoc niepieniężna	59045	58400	56497	58716	54212
w tym:					
Schronienie.....	335	322	578	616	586
Posiłek.....	48593	47967	47350	50074	45739
Ubranie.....	400	528	607	223	233
Usługi opiekuńcze	-	-	-	-	6823
OSOBY NA 10 TYS. LUDNOŚCI^a					
Rzeczywista liczba osób ogółem	544,8	530,4	523,4	521,7	487,9
Pomoc pieniężna	505,0	491,8	494,1	525,0	488,7
w tym zasiłki:					
Stałe	59,4	60,1	61,2	63,2	64,5
Okresowe	128,9	131,4	144,7	161,8	157,2
Celowe.....	286,1	269,8	285,9	297,6	264,3
Pomoc niepieniężna	231,9	230,1	223,4	233,2	216,1
w tym:					
Schronienie.....	1,3	1,3	2,3	2,4	2,3
Posiłek.....	190,8	189	187,3	198,9	182,3
Ubranie.....	1,6	2,1	2,4	0,9	0,9
Usługi opiekuńcze	-	-	-	-	27,2
KWOTY ŚWIADCZEŃ (w tys. zł)					
O G Ó Ł E M	256582,5	257903,6	219585,9	249753,9	251747,1
Pomoc pieniężna	204022,9	205529,3	168239,6	197309,1	199658,2
w tym zasiłki:					
Stałe	54144,7	54007,8	56968,3	67297,8	69146,7
Okresowe	39922,5	43139,8	52913,1	73730,7	73454,9
Celowe.....	59596,9	57607,6	56518,5	54155,5	54552,4
Pomoc niepieniężna	52559,6	52374,3	51346,3	52444,8	52088,9
w tym:					
Schronienie.....	547,7	607,8	700,4	906,2	1796,8
Posiłek.....	21765,8	22064,9	24022,9	25695,6	24037,1
Ubranie.....	20,5	37,3	70,5	20,6	4,7
Usługi opiekuńcze	-	-	-	-	23195,0

^a Osoby korzystające ze świadczeń ogółem, to suma osób, którym przyznano decyzją poszczególne rodzaje świadczeń. W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazywani kilkakrotnie. Natomiast rzeczywista liczba osób korzystających ze świadczeń wykazuje korzystających tylko raz niezależnie od liczby i rodzaju świadczeń przyznanych decyzjami.

TABL. 36(58). POWODY PRYZNANIA POMOCY NA PODSTAWIE DECYZJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
LICZBA RODZIN OGÓŁEM					
Ubóstwo	48478	45334	47708	51100	46585
Bezrobocie	46764	45274	47735	51745	48074
Długotrwała lub ciężka choroba	33828	32341	32566	33196	32963
Niepełnosprawność	29141	27920	28077	28816	28395
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	18115	17663	17098	17610	17017
w tym:					
rodziny niepełne	10873	10359	10108	10401	9803
rodziny wielodzietne	4058	3739	3251	3343	3332
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8274	7924	8044	8562	8399
w tym wielodzietność	4216	4030	4106	4246	4339
Alkoholizm	6425	6263	5977	6219	6208
Bezdomność	1635	1664	1855	1925	1949
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1294	1321	1512	1783	1520
Przemoc w rodzinie	614	769	877	942	932
Sytuacja kryzysowa	278	235	316	215	231
Zdarzenie losowe	1101	1016	531	500	543
Sieroctwo	386	419	157	121	122
Narkomania	174	160	179	239	250
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	21	9	15	16	36
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	19	-	-	2	-

TABL. 36(58). POWODY PRYZNANIA POMOCY NA PODSTAWIE DECYZJI (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
W TYM NA WSI					
Ubóstwo.....	14753	13991	14699	15530	14949
Bezrobocie.....	14120	13904	14578	15756	14405
Długotrwała lub ciężka choroba.....	9441	9087	9230	9691	9473
Niepełnosprawność	8182	7897	7922	8508	8409
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	6052	6028	6165	6373	6005
w tym:					
rodziny niepełne	2779	2740	2752	2829	2672
rodziny wielodzietne.....	1889	1781	1668	1712	1668
Potrzeba ochrony macierzyństwa.....	4332	4111	4194	4514	4397
w tym wielodzietność.....	3158	2986	3024	3148	3153
Alkoholizm	2185	2191	2071	2167	2215
Bezdomność.....	252	252	262	279	288
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	342	384	482	530	433
Przemoc w rodzinie	190	261	239	288	314
Sytuacja kryzysowa	102	78	114	55	58
Zdarzenie losowe	852	768	365	342	322
Sieroctwo.....	156	160	72	52	61
Narkomania	29	32	17	18	23
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.....	3	4	8	4	7
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	-	-	-	-	-

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

TABL. 37(59). **POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE SIĘ I KONTYNUOWANIE NAUKI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ					
Opuszczający:					
specjalne ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze	57	53	27	21	13
młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii	95	108	122	119	108
domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży	2	-	-	2	1
domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży	2	-	1	-	2
schroniska dla nieletnich i zakłady poprawcze	22	23	22	22	16
KWOTY ŚWIADCZEŃ (w tys. zł)					
Opuszczający:					
specjalne ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze	245,6	205,4	117,8	92,0	50,8
młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii	319,5	408,4	420,2	450,3	403,5
domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży	7,9	-	-	9,6	5,9
domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży	10,5	-	6,6	-	6,6
schroniska dla nieletnich i zakłady poprawcze	71,2	92,0	76,0	79,9	49,2

TABL. 38(60). **POMOC NIEPIENIĘŻNA W UZYSKANIU ODPOWIEDNIH WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH, NA ZAGOSPODAROWANIE, W UZYSKANIU ZATRUDNIENIA I W FORMIE PRACY SOCJALNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ					
Opuszczający:					
specjalne ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze	33	22	19	9	11
młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii	67	81	81	47	48
domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży	14	8	-	4	1
domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży	7	6	-	-	1
schroniska dla nieletnich i zakłady poprawcze	19	26	18	12	6

TABL. 38(60). **POMOC NIEPIENIĘŻNA W UZYSKANIU ODPOWIEDNICH WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH, NA ZAGOSPODAROWANIE, W UZYSKANIU ZATRUDNIENIA I W FORMIE PRACY SOCJALNEJ (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
KWOTY ŚWIADCZEŃ (w tys. zł)					
Opuszczający:					
specjalne ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze	26,4	14,4	13,9	1,0	7,4
młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii	35,1	50,7	50,6	27,3	37,4
domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży	14,6	14,6	-	7,9	-
domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży	6,8	1,8	-	-	-
schroniska dla nieletnich i zakłady poprawcze	10,1	22,8	13,0	8,8	3,0

TABL. 39(61). **WYDATKI BUDŻETU WOJEWÓDZTWA NA POMOC SPOŁECZNĄ I POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ WEDŁUG ROZDZIAŁÓW BUDŻETOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
w tysiącach zł					
OGÓŁEM	35359,4	32298,1	41616,2	35634,8	34277,7
w tym:					
Regionalne ośrodki polityki społecznej	3818,9	4042,9	4207,1	3885,9	4083,6
Ośrodki pomocy społecznej	1138,8	1612,8	2055,5	1524,1	1142,4

TABL. 40(62). **WYDATKI BUDŻETÓW POWIATÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ I POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ WEDŁUG ROZDZIAŁÓW BUDŻETOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
w tysiącach zł					
OGÓŁEM	273717,0	277553,9	291684,8	282658,0	296871,5
w tym:					
Domy pomocy społecznej	113516,9	121094,5	128116,5	117434,9	124135,4
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	39288,8	39282,1	41865,5	42852,1	39379,7
Powiatowe centra pomocy rodzinie	13646,9	15566,5	17632,3	17092,6	18997,6
Ośrodki adopcyjno - opiekuńcze	241,9	268,7	-	-	-
Rodziny zastępcze	31850,0	32306,7	37137,8	38879,8	40330,4
Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	657,1	576,3	650,4	557,8	569,9

TABL. 41(63). **WYDATKI BUDŻETÓW GMIN^a NA POMOC SPOŁECZNĄ I POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ WEDŁUG ROZDZIAŁÓW BUDŻETOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach zł				
OGÓŁEM	765130,4	768949,8	795859,2	823262,3	860258,6
w tym:					
Domy pomocy społecznej.....	7925,1	10123,0	12761,2	13967,7	17204,7
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	562,8	549,1	148,9	546,6	942,3
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	54113,0	55074,8	62750,9	72703,4	74044,4
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	14344,0	15506,0	15674,0	15985,6	17266,3
Ośrodki pomocy społecznej.....	85747,5	92221,6	99663,0	100697,7	104354,4
Ośrodki adopcyjno – opiekuńcze.....	0,0	0,0	4,4	5,6	22,4
Rodziny zastępcze	0,0	0,0	381,2	1575,6	3546,0
Żłobki	4555,3	5713,5	6296,5	10065,4	13189,1

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

TABL. 42(64). **WYDATKI BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU NA POMOC SPOŁECZNĄ I POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ WEDŁUG ROZDZIAŁÓW BUDŻETOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w tysiącach zł				
OGÓŁEM	528896,0	531367,6	553845,2	574976,1	601501,0
w tym:					
Domy pomocy społecznej.....	75293,5	76243,9	80264,1	79063,8	95249,5
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	42036,8	41463,4	42811,2	41479,6	42302,1
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	27899,0	30139,9	36783,3	48615,1	46503,2
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	15208,5	15347,0	14229,9	13904,5	13624,5
Ośrodki pomocy społecznej.....	45964,5	37455,3	38191,1	39699,5	42815,8
Ośrodki adopcyjno – opiekuńcze.....	569,3	673,4	8,0	5,0	5,0
Rodziny zastępcze.....	18844,2	18699,9	23066,7	24535,3	25277,4
Żłobki.....	25351,4	27788,1	30653,2	30165,4	29800,4

TABL. 43(65). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Lekarze	6116	6213	6398	6341	6895
w tym					
kobiety.....	3595	3605	3709	3741	3970
lekarze pediatrizy	313	296	283	282	291
Lekarze dentyści.....	700	804	814	922	906
w tym kobiety	559	645	618	718	707
Farmaceuci.....	2128	2150	2131	2132	2093
w tym kobiety	1803	1828	1784	1814	1771
Pielęgniarki.....	11849	12203	15219	13030	12718
Położne.....	1518	1478	1865	1571	1490
Fizjoterapeuci	1074	1080	1216	1216	1278
Diagności laboratoryjni ^b	229	342	403	434	479

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne. ^b Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

TABL. 44(66). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1279	1529	1523	1493	1546
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	276	267	222	210	208
Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w tys.	20387,6	21122,8	20666,7	21137,8	21437,5
lekarskie	17987,8	18649,0	18435,5	18880,1	19213,9
w tym specjalistyczne.....	6233,0	6482,7	6790,0	6912,7	7107,7
w tym udzielone dzieciom i młodzieży w wieku do 18 lat .	918,6	898,2	843,0	853,5	898,3
w tym porady lekarskie w podstawowej opiece zdrowotnej ^c	11433,4	11837,9	11300,2	11610,7	11706,2
w tym udzielone dzieciom i młodzieży w wieku do 18 lat .	2618,3	2737,2	2576,1	2614,3	2609,2
stomatologiczne	2399,8	2473,8	2231,2	2257,7	2223,6
w tym udzielone dzieciom i młodzieży w wieku do 18 lat....	664,4	671,9	628,1	643,1	626,8

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

TABL. 45(67). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII					
Szpitala ogólne ^{ab}	61	62	66	74	71
Szpitala psychiatryczne	3	3	3	3	3
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	1	1	1	2
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	1	1	1	1
Ośrodki MONAR	3	3	3	3
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	18	19	23	24	26
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	8	7	7	6	6
Hospicja	1	1	1	2	2
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	1	1	1
Oddziały opieki paliatywnej	5

ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII

Szpitala ogólne ^{bd}	13533	13407	13134	13428	13291
Szpitala psychiatryczne	946	973	994	945	1022
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	45	45	45	81
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	45	45	45	45
Ośrodki MONAR	124	126	128	132
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	925	1046	1191	1258	1518
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	247	188	215	189	189
Hospicja	9	9	9	20	29
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	96	96	96	117
Oddziały opieki paliatywnej	89

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne. ^b W 2014 r. bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną.
^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego.

Z r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

TABL. 45(67). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
LECZENI (w tysiącach) – w ciągu roku					
Szpitala ogólne ^e	620,5	611,8	610,8	630,9	630,1
Szpitala psychiatryczne	12,0	12,0	11,5	12,0	12,3
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	0,8	0,8	0,8	0,8
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	0,1	0,1	0,1	0,2
Ośrodki MONAR	0,4	0,5	0,4	0,5
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	2,7	2,8	3,4	3,3	3,3
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5
Hospicja	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	0,2	0,7	1,6	1,9
Oddziały opieki paliatywnej	1,7

a Patrz wyjaśnienia metodyczne. b W 2014 r. bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

TABL. 46(68). **SZPITALA OGÓLNE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Szpitala ogólne ^b (stan w dniu 31 XII)	61	62	66	74	71
Łóżka ^{abc} (stan w dniu 31 XII) ..	13533	13407	13134	13428	13291
w tym dla dzieci i młodzieży	2316	2297	2148	2262	2149
na 10 tys. ludności	53,2	52,9	52,0	53,4	53,1
w tym na oddziałach:					
Chorób wewnętrznych	1910	1849	1842	1947	1918
w tym dla dzieci	20	20	28	28	28
Kardiologicznych	830	861	799	835	820
w tym dla dzieci	70	70	68	68	62
Chirurgicznych	2837	2837	2802	2845	2860
w tym dla dzieci	154	154	125	140	133

a Patrz wyjaśnienia metodyczne. b W 2014 r. bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. c Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków.

TABL. 46(68). SZPITALA OGÓLNE^a (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Łóżka ^{abc} (stan w dniu 31 XII) (dok.)					
w tym na oddziałach (dok.):					
Pediatrycznych	699	665	602	560	553
w tym dla dzieci	648	617	602	560	531
Ginekologiczno-położniczych .	1357	1320	1263	1298	1302
w tym dla dzieci	-	-	-	-	3
Onkologicznych	280	301	292	281	278
w tym dla dzieci	21	21	21	21	21
Intensywnej terapii	279	296	295	315	267
w tym dla dzieci	103	103	103	103	38
Zakaźnych	211	233	216	216	216
w tym dla dzieci	57	62	45	45	45
Gruźlicy i chorób płuc	537	533	524	499	441
w tym dla dzieci	77	77	77	72	52
Dermatologicznych	156	122	122	121	109
w tym dla dzieci	25	15	15	15	15
Neurologicznych	534	542	542	560	576
w tym dla dzieci	43	43	38	38	38
Psychiatrycznych	593	510	496	496	496
w tym dla dzieci	40	48	34	34	34
Ruch chorych					
Leczeni ^d w tys.	643,1	633,2	632,7	665,4	664,6
w tym dzieci i młodzież...	106,4	105,6	102,4	105,9	106,5
w tym na oddziałach:					
chorób wewnętrznych.....	83,0	80,4	84,3	89,1	91,1
w tym dzieci.....	1,9	2,3	2,9	2,9	2,8
kardiologicznych.....	44,2	46,6	48,3	52,3	51,4
w tym dzieci.....	3,8	4,2	4,3	4,5	4,3
chirurgicznych	138,3	136,6	147,4	149,7	155,0
w tym dzieci.....	9,2	8,6	8,7	9,7	9,7
pediatrycznych	27,3	27,3	26,1	26,9	26,1
w tym dzieci.....	27,2	27,3	26,1	26,9	26,0

TABL. 46(68). SZPITALA OGÓLNE^a (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Leczeni ^d w tys. (dok.)					
w tym na oddziałach (dok.):					
ginekologiczno-położniczych	76,4	71,0	73,8	75,2	80,0
w tym dzieci.....	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7
onkologicznych.....	32,4	32,6	31,1	32,1	30,5
w tym dzieci.....	3,0	2,9	3,0	2,8	2,5
intensywnej terapii	7,7	7,5	8,1	9,4	9,3
w tym dzieci.....	2,6	2,5	2,6	2,6	2,2
zakaźnych	11,2	11,0	10,0	10,4	10,6
w tym dzieci.....	3,0	3,1	2,2	2,6	2,8
gruźlicy i chorób płuc.....	18,6	18,4	18,2	17,5	18,2
w tym dzieci.....	2,5	2,4	2,5	2,6	2,6
dermatologicznych	4,6	3,8	4,7	4,9	4,8
w tym dzieci.....	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
neurologicznych	20,2	21,5	22,1	23,9	24,0
w tym dzieci.....	1,4	1,9	1,6	1,7	1,6
psychiatrycznych	6,3	4,8	5,6	5,9	5,9
w tym dzieci.....	0,4	0,4	0,0	0,0	0,4
Wypisani w tys.	599,2	590,4	589,1	607,9	609,5
w tym dzieci w wieku 0-18 lat ...	105,6	102,4	104,0	96,1	99,5
Zmarli w tys.	15,0	15,0	15,3	15,9	14,5
w tym dzieci w wieku 0-18 lat ...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Leczeni (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na:					
10 tys. ludności.....	2436,7	2410,8	2419,4	2505,9	2511,8
1 łóżko ^e	45,9	45,6	46,5	47,0	47,4
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,4	5,2	5,2	5,3	5,0
Przeciętne wykorzystanie łóżka ^b w dniach	255,7	249,9	251,3	249,7	248,9

a Patrz wyjaśnienia metodyczne. b W 2014 r. bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. c Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

TABL. 47(69). **INKUBATORY ORAZ PORODY W SZPITALACH OGÓLNYCH^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba inkubatorów (stan w dniu 31 XII)	232	239	219	236	231
w tym w oddziale neonatologicznym	190	187	190	192	175
Liczba przyjętych porodów	24746	23106	22895	21531	21852
Liczba cięć cesarskich.....	9207	9095	9549	9891	10468
Noworodki żywo urodzone ^b	24986	23343	23111	21760	22087

a Patrz wyjaśnienia metodyczne. b W tym noworodki zmarłe w szpitalu w trakcie pierwszych sześciu dni życia.

TABL. 48(70). **STANOWISKA DIALIZACYJNE W SZPITALACH OGÓLNYCH^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba stanowisk dializacyjnych (stan w dniu 31 XII)	76	84	93	96	117
Liczba wykonanych dializ	51396	54516	59530	59917	61593
w tym u dzieci do 18 lat	77	450	-	309	310
Liczba osób dializowanych	2225	2464	2532	679	791
w tym u dzieci do 18 lat	2	4	1	3	3

a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

TABL. 49(71). **DZIAŁALNOŚĆ ZAKŁADÓW UZDROWISKOWYCH I STACJONARNYCH
ZAKŁADÓW REHABILITACJI LECZNICZEJ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba placówek (stan w dniu 31 XII)	-	1	1	1	1
Liczba łóżek (stan w dniu 31 XII)	-	96	96	96	117
Pacjenci w opiece stacjonarnej.....	-	235	729	1 618	1 937
w tym dzieci 0-18 lat.....	-	-	-	3	15

a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

TABL. 50(72). **OSOBY KORZYSTAJĄCE Z DOFINANSOWANIA^a DO TURNUSÓW
REHABILITACYJNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OGÓŁEM	5075	4292	10579	4810	5775
Niepełnosprawni	3290	2923	7705	3261	3966
w tym dzieci.....	1245	931	1204	902	1049

a Dofinansowanie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Patrz wyjaśnienia metodyczne
Źródło: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

TABL. 51(73). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH					
Gruźlica	810	746	711	574	572
Tężec.....	1	-	1	-	2
Krztusiec.....	387	218	673	329	305
Odra	-	4	1	-	1
Wirusowe zapalenie wątroby:					
typ A.....	3	-	2	4	7
typ B.....	185	197	224	148	153
typ C.....	187	197	286	243	369
Różyczka.....	152	243	169	734	364
AIDS ^a	18	18	17	13	16
Salmonellozy.....	652	531	514	520	700
Czerwonka bakteryjna.....	-	2	4	3	13
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	30	47	11	9	47
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1522	1477	1466	1534	1801
Szkarlatyna (płonica).....	460	594	652	577	718
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.	47	41	47	53	58
Wirusowe zapalenie opon mózgowych.....	40	34	84	43	74
Wirusowe zapalenie mózgu.....	9	10	8	7	15
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)....	171	163	129	107	115
Grypa ^c	37204	77410	80923	202610	151200
Choroby weneryczne ^d	93	146	126	282	184
Szczepieni przeciw wścieklicznie	724	716	693	592	644

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. d Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

TABL. 51(73). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
NA 10 TYS. LUDNOŚCI					
Gruźlica	31,9	29,4	28,1	22,8	22,8
Tężec.....	0,0	x	0,0	-	0,1
Krztusiec.....	15,2	8,6	26,6	13,1	12,2
Odra	-	0,2	0,0	-	0,0
Wirusowe zapalenie wątroby:					
typ A.....	0,1	x	0,1	0,2	0,3
typ B.....	7,3	7,8	8,9	5,9	6,1
typ C.....	7,4	7,8	11,3	9,7	14,7
Różyczka	6,0	9,6	6,7	29,2	14,5
AIDS ^a	0,7	0,7	0,7	0,5	0,6
Salmonellozy	25,7	20,9	20,3	20,7	27,9
Czerwonka bakteryjna	-	0,1	0,2	0,1	0,5
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	1,2	1,9	0,4	0,4	1,9
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	295,4	293,4	302,6	330,1	71,8
Szkarlatyna (płonica)	18,1	23,4	25,8	22,9	28,6
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.	1,9	1,6	1,9	2,1	2,3
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	1,6	1,3	3,3	1,7	3,0
Wirusowe zapalenie mózgu	0,4	0,4	0,3	0,3	0,6
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)....	6,7	6,4	5,1	4,2	4,6
Grypa ^c	1465,6	3050,6	3200,3	8047,1	6027,6
Choroby weneryczne ^d	3,7	5,8	5,0	11,2	7,3
Szczepieni przeciw wścieklicznie	28,5	28,2	27,4	23,5	25,7

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. d Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

TABL. 52(74). ZACHOROWANIA NA GRUŻLICĘ WEDŁUG WIEKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OGÓŁEM	810	746	711	574	572
0-14 lat.....	4	4	6	3	2
15-19.....	9	5	4	4	11
20-44.....	213	196	203	158	163
45-64.....	377	348	328	252	245
65 i więcej lat.....	207	193	170	157	151
Gruźlica płuc	775	715	663	555	546
0-14 lat.....	2	3	4	3	1
15-19.....	9	5	4	4	11
20-44.....	205	189	191	154	155
45-64.....	362	338	312	248	238
65 i więcej lat.....	197	180	152	146	141
Gruźlica potwierdzona bakteriologicznie	337	421	432	341	370
0-14 lat.....	1	0	1	2	1
15-19.....	4	2	3	2	8
20-44.....	106	127	145	121	123
45-64.....	161	196	192	138	145
65 i więcej lat.....	65	96	91	78	93

WYBRANE DANE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO STAN W DNIU 31 XII 2014

TABL. 53(75). **URODZENIA ŻYWE NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
WOJEWÓDZTWO	10,0	9,4	9,4	8,9	9,1
PODREGION ŁÓDZKI	9,9	9,4	9,5	8,7	8,8
Powiaty:					
brzeziński	10,8	10,1	10,2	8,8	9,9
łódzki wschodni	10,1	10,1	10,0	9,0	9,5
pabianicki	9,2	9,1	9,4	8,5	8,8
zgierski	10,3	9,3	9,2	8,7	8,4
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	8,9	8,6	8,4	8,0	8,4
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	8,9	8,6	8,4	8,0	8,4
PODREGION PIOTRKOWSKI	10,9	9,9	10,2	9,4	9,6
Powiaty:					
bełchatowski.....	11,8	10,7	10,7	10,6	10,5
opoczyński.....	11,9	10,2	10,9	10,2	9,4
piotrkowski.....	11,3	10,8	10,4	10,2	10,0
radomszczański.....	9,6	9,0	9,3	8,4	8,3
tomaszowski.....	10,6	9,8	10,2	8,8	9,5
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski.....	10,1	8,9	9,7	8,7	9,8
PODREGION SIERADZKI	10,6	9,8	9,8	9,4	9,3
Powiaty:					
łaski	10,6	9,4	9,9	9,0	9,9
pajęczański.....	10,0	9,8	9,9	8,9	8,9
poddębicki	10,2	10,1	10,1	9,3	8,9
sieradzki	10,4	10,1	9,7	9,5	9,6
wieluński.....	10,9	9,5	10,1	9,6	9,1
wieruszowski	10,8	10,3	8,6	9,7	9,2
zduńskowolski	11,0	9,6	10,2	9,6	8,9
PODREGION SKIERNIEWICKI	10,2	9,8	9,8	9,4	9,5
kutnowski.....	9,0	8,7	8,6	8,0	8,8
łęczycki.....	9,5	10,2	8,8	9,3	9,0
łowicki.....	10,3	9,5	9,9	10,1	9,2
rawski	11,0	10,7	10,7	10,6	10,0
skierniewicki	11,9	10,4	11,8	10,5	10,9
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	11,6	11,0	10,5	9,5	10,6

TABL. 54(76). ZGONY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
WOJEWÓDZTWO	12,3	12,1	12,4	12,4	11,9
PODREGION ŁÓDZKI	11,9	11,7	11,9	11,9	11,3
Powiaty:					
brzeziński	11,2	11,1	11,5	12,4	12,0
łódzki wschodni	11,4	10,5	10,7	10,9	10,4
pabianicki	12,3	12,2	12,2	12,1	11,9
zgierski	11,9	11,9	12,4	12,0	11,0
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	13,9	14,2	14,2	14,4	13,8
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	13,9	14,2	14,2	14,4	13,8
PODREGION PIOTRKOWSKI	11,4	11,0	11,2	11,3	10,8
Powiaty:					
bełchatowski.....	8,8	8,3	8,9	9,5	8,4
opoczyński.....	11,0	11,3	12,0	11,8	9,9
piotrkowski.....	12,3	11,5	11,3	11,8	11,8
radomszczański.....	12,7	12,0	11,9	12,0	11,6
tomaszowski.....	11,9	12,2	12,2	12,3	12,1
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	11,6	10,5	11,1	10,2	10,4
PODREGION SIERADZKI	11,2	11,1	11,6	11,4	11,0
Powiaty:					
łaski	11,7	12,4	11,2	11,7	11,9
pajęczański.....	11,5	11,1	12,2	11,5	11,5
poddębicki	11,8	13,9	13,5	13,1	11,3
sieradzki	11,1	10,6	11,7	11,9	11,0
wieluński.....	11,7	10,3	11,5	11,1	11,4
wieruszowski	11,2	11,1	10,7	10,4	9,5
zduńskowolski	10,0	10,3	10,5	10,2	10,2
PODREGION SKIERNIEWICKI	12,2	11,6	12,3	12,1	11,4
Powiaty:					
kutnowski.....	13,2	13,0	13,0	12,8	11,6
łęczycki.....	13,3	12,2	13,6	13,1	13,4
łowicki.....	12,0	11,6	13,3	12,4	11,5
rawski	11,4	9,8	11,7	10,7	11,1
skierniewicki	13,1	12,7	12,5	13,1	12,4
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	9,3	9,1	8,1	9,4	8,6

TABL. 55(77). PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
WOJEWÓDZTWO	-2,2	-2,7	-3,0	-3,5	-2,8
PODREGION ŁÓDZKI	-1,9	-2,3	-2,4	-3,2	-2,4
Powiaty:					
brzeziński	-0,4	-1,0	-1,3	-3,7	-2,1
łódzki wschodni	-1,2	-0,5	-0,7	-2,0	-0,9
pabianicki	-3,1	-3,1	-2,8	-3,6	-3,0
zgierski	-1,6	-2,6	-3,1	-3,3	-2,7
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	-4,9	-5,6	-5,8	-6,5	-5,5
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	-4,9	-5,6	-5,8	-6,5	-5,5
PODREGION PIOTRKOWSKI	-0,5	-1,1	-1,0	-1,8	-1,2
Powiaty:					
bełchatowski	3,1	2,4	1,8	1,2	2,1
opoczyński	0,9	-1,1	-1,1	-1,6	-0,5
piotrkowski	-1,0	-0,7	-0,9	-1,6	-1,8
radomszczański	-3,1	-3,0	-2,6	-3,6	-3,4
tomaszowski	-1,3	-2,4	-2,0	-3,6	-2,6
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	-1,5	-1,5	-1,4	-1,6	-0,7
PODREGION SIERADZKI	-0,6	-1,3	-1,8	-2,0	-1,7
Powiaty:					
łaski	-1,1	-3,0	-1,3	-2,7	-2,0
pajęczański	-1,5	-1,3	-2,3	-2,5	-2,7
poddębicki	-1,6	-3,8	-3,4	-3,9	-2,4
sieradzki	-0,7	-0,5	-2,1	-2,3	-1,4
wieluński	-0,7	-0,8	-1,5	-1,5	-2,3
wieruszowski	-0,3	-0,8	-2,1	-0,7	-0,3
zduńskowolski	1,0	-0,6	-0,3	-0,6	-1,3
PODREGION SKIERNIEWICKI	-2,0	-1,8	-2,5	-2,6	-1,9
Powiaty:					
kutnowski	-4,3	-4,3	-4,4	-4,8	-2,8
łęczycki	-3,8	-2,1	-4,8	-3,7	-4,4
łowicki	-1,6	-2,0	-3,4	-2,4	-2,4
rawski	-0,4	0,8	-1,1	-0,1	-1,1
skierniewicki	-1,2	-2,3	-0,8	-2,6	-1,5
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	2,3	1,9	2,4	0,1	2,0

TABL. 56(78). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W % LUDNOŚCI OGÓŁEM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM					
WOJEWÓDZTWO	17,5	17,3	17,1	17,0	16,9
PODREGION ŁÓDZKI	17,6	17,5	17,4	17,3	17,2
Powiaty:					
brzeziński	18,6	18,4	18,1	17,8	17,9
łódzki wschodni	18,9	18,8	18,8	18,7	18,5
pabianicki	16,5	16,4	16,3	16,2	16,2
zgierski	17,7	17,6	17,4	17,3	17,2
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	14,1	14,1	14,1	14,1	14,2
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	14,1	14,1	14,1	14,1	14,2
PODREGION PIOTRKOWSKI	19,4	19,1	18,8	18,6	18,4
Powiaty:					
bełchatowski.....	19,1	18,7	18,5	18,4	18,4
opoczyński.....	21,0	20,6	20,3	20,0	19,7
piotrkowski.....	21,0	20,6	20,3	20,1	19,9
radomszczański.....	19,0	18,5	18,1	17,8	17,5
tomaszowski.....	18,9	18,6	18,5	18,2	18,1
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski.....	17,9	17,7	17,6	17,6	17,5
PODREGION SIERADZKI	19,4	19,0	18,7	18,4	18,1
Powiaty:					
łaski	18,4	18,0	17,6	17,3	17,3
pajęczański.....	19,6	19,3	18,9	18,4	18,0
poddębicki	18,4	18,1	17,8	17,4	17,1
sieradzki	19,7	19,3	18,9	18,5	18,2
wieluński.....	19,5	19,1	18,9	18,7	18,5
wieruszowski	20,9	20,4	19,8	19,5	19,1
zduńskowolski	19,0	18,7	18,6	18,5	18,1
PODREGION SKIERNIEWICKI	18,5	18,2	17,9	17,7	17,5
Powiaty:					
kutnowski.....	16,9	16,6	16,3	16,0	15,8
łęczycki.....	18,6	18,3	17,8	17,5	17,2
łowicki.....	18,9	18,6	18,3	18,2	17,9
rawski	19,6	19,2	19,0	18,8	18,8
skierniewicki	20,4	20,1	19,8	19,6	19,4
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	18,2	18,2	18,1	17,9	18,0

TABL. 56(78). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W % LUDNOŚCI OGÓŁEM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
W WIEKU PRODUKCYJNYM					
WOJEWÓDZTWO	63,8	63,3	62,9	62,4	61,9
PODREGION ŁÓDZKI	64,1	63,6	63,2	62,7	62,2
Powiaty:					
brzeziński	63,8	63,5	63,2	63,0	62,4
łódzki wschodni	64,7	64,3	63,8	63,5	63,1
pabianicki	63,9	63,4	62,9	62,4	61,8
zgierski	64,1	63,5	63,1	62,6	62,1
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	64,1	63,3	62,5	61,6	60,7
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	64,1	63,3	62,5	61,6	60,7
PODREGION PIOTRKOWSKI	63,8	63,6	63,3	62,9	62,5
Powiaty:					
bełchatowski	68,2	67,9	67,5	66,8	66,2
opoczyński	62,2	62,3	62,3	62,2	62,0
piotrkowski	61,8	61,9	61,9	61,8	61,7
radomszczański	62,7	62,6	62,4	62,1	62,0
tomaszowski	63,0	62,7	62,2	61,7	61,3
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	64,3	63,6	62,9	62,1	61,4
PODREGION SIERADZKI	63,1	63,0	62,9	62,7	62,5
Powiaty:					
łaski	63,8	63,7	63,5	63,3	62,9
pajęczański	62,4	62,3	62,4	62,4	62,5
poddębicki	62,4	62,3	62,4	62,4	62,2
sieradzki	63,1	62,9	62,8	62,8	62,7
wieluński	62,9	62,7	62,6	62,3	62,1
wieruszowski	63,1	63,2	63,1	63,1	62,9
zduńskowolski	64,0	63,7	63,2	62,8	62,6
PODREGION SKIERNIEWICKI	63,4	63,1	62,9	62,6	62,2
Powiaty:					
kutnowski	64,4	64,1	63,8	63,4	62,8
łęczycki	62,0	61,8	61,8	61,8	61,7
łowicki	62,7	62,5	62,4	62,1	61,8
rawski	63,4	63,4	63,2	62,9	62,4
skierniewicki	60,7	61,0	61,1	61,2	61,1
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	66,0	65,2	64,4	63,7	62,8

TABL. 56(78). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W % LUDNOŚCI OGÓŁEM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
W WIEKU POPRODUKCYJNYM					
WOJEWÓDZTWO	18,8	19,4	20,0	20,6	21,2
PODREGION ŁÓDZKI	18,3	18,9	19,4	20,0	20,6
Powiaty:					
brzeziński	17,6	18,1	18,7	19,2	19,7
łódzki wschodni	16,4	16,9	17,4	17,9	18,3
pabianicki	19,5	20,2	20,8	21,4	22,0
zgierski	18,3	18,9	19,5	20,1	20,7
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	21,8	22,6	23,4	24,3	25,1
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	21,8	22,6	23,4	24,3	25,1
PODREGION PIOTRKOWSKI	16,8	17,3	17,9	18,5	19,0
Powiaty:					
bełchatowski.....	12,8	13,4	14,0	14,7	15,4
opoczyński.....	16,8	17,1	17,4	17,8	18,3
piotrkowski.....	17,2	17,4	17,8	18,1	18,4
radomszczański.....	18,4	18,9	19,4	20,0	20,5
tomaszowski.....	18,1	18,7	19,4	20,0	20,6
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	17,8	18,7	19,5	20,3	21,2
PODREGION SIERADZKI	17,5	18,0	18,4	18,9	19,4
Powiaty:					
łaski	17,8	18,3	18,9	19,3	19,8
pajęczański.....	18,0	18,4	18,7	19,1	19,5
poddębicki	19,2	19,6	19,8	20,2	20,7
sieradzki	17,3	17,8	18,3	18,7	19,1
wieluński.....	17,6	18,1	18,5	19,0	19,5
wieruszowski	16,0	16,5	17,0	17,4	18,0
zduńskowolski	17,0	17,6	18,2	18,8	19,3
PODREGION SKIERNIEWICKI	18,1	18,7	19,2	19,7	20,2
Powiaty:					
kutnowski.....	18,6	19,3	19,9	20,6	21,4
łęczycki.....	19,4	19,9	20,4	20,7	21,1
łowicki.....	18,4	18,9	19,3	19,7	20,2
rawski	16,9	17,4	17,8	18,3	18,8
skierniewicki	18,8	18,9	19,0	19,2	19,4
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	15,7	16,6	17,5	18,4	19,2

TABL. 57(79). **DZIECI W WIEKU 3-5 LAT PRZYPADAJĄCE NA JEDNO MIEJSCE
W PLACÓWCE WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO WEDŁUG
PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
WOJEWÓDZTWO	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2
PODREGION ŁÓDZKI	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2
Powiaty:					
brzeziński	2,3	1,9	1,9	1,8	1,9
łódzki wschodni	1,6	1,5	1,4	1,4	1,2
pabianicki	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2
zgierski	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
PODREGION PIOTRKOWSKI	1,7	1,7	1,6	1,5	1,4
Powiaty:					
bełchatowski.....	1,7	1,7	1,6	1,5	1,4
opoczyński.....	3,0	2,9	2,7	2,6	2,2
piotrkowski.....	3,1	3,1	2,8	2,2	2,0
radomszczański.....	1,7	1,7	1,7	1,5	1,4
tomaszowski.....	1,3	1,4	1,4	1,5	1,2
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8
PODREGION SIERADZKI	1,4	1,5	1,5	1,4	1,3
Powiaty:					
łaski	1,6	1,7	1,6	1,4	1,4
pajęczański.....	1,3	1,4	1,3	1,3	1,1
poddębicki	1,9	1,7	1,8	1,6	1,5
sieradzki	1,7	1,8	1,8	1,6	1,5
wieluński.....	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2
wieruszowski	1,3	1,4	1,3	1,3	1,2
zduńskowolski	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2
PODREGION SKIERNIEWICKI	1,5	1,6	1,6	1,5	1,4
Powiaty:					
kutnowski.....	1,8	1,8	1,8	1,8	1,6
łęczycki.....	2,1	2,4	2,0	1,8	1,7
łowicki.....	1,5	1,6	1,6	1,6	1,4
rawski	1,5	1,8	1,6	1,5	1,4
skierniewicki	1,8	1,9	1,9	1,7	1,6
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9

TABL. 58(80). **RODZINNE DOMY DZIECKA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
 Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	placówki			dzieci		
WOJEWÓDZTWO	10	18	18	54	113	111
PODREGION ŁÓDZKI	1	3	3	5	17	18
Powiaty:						
brzeziński	-	-	-	-	-	-
łódzki wschodni	1	1	1	5	5	6
pabianicki	-	-	-	-	-	-
zgierski	-	2	2	-	12	12
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	8	9	10	44	56	61
Miasto na prawach powiatu:						
Łódź	8	9	10	44	56	61
PODREGION PIOTRKOWSKI	-	2	2	-	13	13
Powiaty:						
bełchatowski	-	-	-	-	-	-
opoczyński	-	-	-	-	-	-
piotrkowski	-	-	-	-	-	-
radomszczański	-	-	-	-	-	-
tomaszowski	-	1	1	-	8	8
Miasto na prawach powiatu:						
Piotrków Trybunalski	-	1	1	-	5	5
PODREGION SIERADZKI	-	3	3	-	22	19
Powiaty:						
łaski	-	-	-	-	-	-
pajęczański	-	-	-	-	-	-
poddębicki	-	2	2	-	15	13
sieradzki	-	-	-	-	-	-
wieluński	-	-	-	-	-	-
wieruszowski	-	-	-	-	-	-
zduńskowolski	-	1	1	-	7	6
PODREGION SKIERNIEWICKI	1	1	-	5	5	-
Powiaty:						
kutnowski	-	-	-	-	-	-
łęczycki	1	1	-	5	5	-
łowicki	-	-	-	-	-	-
rawski	-	-	-	-	-	-
skierniewicki	-	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu:						
Skierniewice	-	-	-	-	-	-

TABL. 59(81). **RODZINY ZASTĘPCZE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	ogółem			dzieci		
WOJEWÓDZTWO.....	3142	3111	3046	4283	4294	4192
PODREGION ŁÓDZKI	513	509	484	695	683	654
Powiaty:						
brzeziński	48	43	41	63	56	54
łódzki wschodni	87	88	84	125	126	131
pabianicki	169	178	163	216	229	198
zgierski	209	200	196	291	272	271
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	1026	1044	978	1260	1337	1246
Miasto na prawach powiatu:						
Łódź	1026	1044	978	1260	1337	1246
PODREGION PIOTRKOWSKI	709	692	709	1032	1007	1019
Powiaty:						
bełchatowski.....	116	113	120	172	172	173
opoczyński.....	56	57	66	84	83	97
piotrkowski.....	102	93	94	153	142	144
radomszczański.....	176	172	166	261	257	243
tomaszowski.....	144	140	140	198	195	192
Miasto na prawach powiatu:						
Piotrków Trybunalski	115	117	123	164	158	170
PODREGION SIERADZKI	462	438	452	677	650	663
Powiaty:						
łaski	47	48	58	65	69	81
pajęczański.....	32	33	29	47	51	36
poddębicki	42	38	40	79	70	70
sieradzki	137	132	131	196	192	197
wieluński.....	66	61	64	96	93	97
wieruszowski	39	35	33	50	46	50
zduńskowolski	99	91	97	144	129	132
PODREGION SKIERNIEWICKI	432	428	423	619	617	610
Powiaty:						
kutnowski.....	147	146	143	224	222	219
łęczycki.....	57	60	54	79	89	83
łowicki.....	85	89	86	123	131	121
rawski	40	41	44	47	49	55
skierniewicki	28	30	31	41	43	45
Miasto na prawach powiatu:						
Skierniewice.....	75	62	65	105	83	87

TABL. 60(82). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
DZIECI, NA KTÓRE RODZICE OTRZYMUJĄ ZASIŁEK RODZINNY OGÓŁEM					
WOJEWÓDZTWO	192875	179264	164538	152702	141032
PODREGION ŁÓDZKI	26706	24366	22365	20709	19062
Powiaty:					
brzeziński	3214	2949	2746	2598	2454
łódzki wschodni	4611	4186	3856	3581	3373
pabianicki	7386	6646	6099	5695	5162
zgierski	11495	10585	9664	8835	8073
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	27305	25872	23952	22433	20738
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	27305	25872	23952	22433	20738
PODREGION PIOTRKOWSKI	58568	54627	50488	47202	43635
Powiaty:					
bełchatowski.....	7688	7154	6623	6248	5808
opoczyński.....	10210	9562	8803	8128	7510
piotrkowski.....	10621	9872	9055	8378	7732
radomszczański.....	13031	12165	11077	10357	9477
tomaszowski.....	12000	11283	10596	9915	9285
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	5018	4591	4334	4176	3823
PODREGION SIERADZKI	48773	45361	41263	37958	34959
Powiaty:					
łaski	4857	4501	4182	3951	3665
pajęczański.....	5948	5522	5044	4632	4213
poddębicki	4651	4312	3919	3523	3310
sieradzki	13959	13066	11937	10897	9975
wieluński.....	8432	7897	6985	6378	5873
wieruszowski	5055	4778	4427	4092	3747
zduńskowolski	5871	5285	4769	4485	4176
PODREGION SKIERNIEWICKI	31523	29038	26470	24400	22638
Powiaty:					
kutnowski.....	7994	7244	6515	5968	5459
łęczycki.....	5346	4956	4468	3957	3679
łowicki.....	6716	6182	5632	5210	4807
rawski	5743	5346	4971	4624	4371
skierniewicki	3910	3605	3316	3093	2842
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	1814	1705	1568	1548	1480

TABL. 60(82). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
UDZIAŁ DZIECI W WIEKU DO LAT 17, NA KTÓRE RODZICE OTRZYMUJĄ ZASIŁEK RODZINNY W OGÓLNEJ LICZBIE DZIECI W TYM WIEKU W %					
WOJEWÓDZTWO	39,3	37,0	34,1	32,2	30,1
PODREGION ŁÓDZKI	36,0	33,0	30,2	28,1	26,0
Powiaty:					
brzeziński	50,6	47,0	43,3	41,6	39,9
łódzki wschodni	32,5	29,5	26,9	24,8	23,5
pabianicki	34,1	30,8	28,2	26,6	24,3
zgierski	36,0	33,3	30,4	28,1	25,8
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	24,4	23,3	21,6	20,4	19,0
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	24,4	23,3	21,6	20,4	19,0
PODREGION PIOTRKOWSKI	45,4	43,0	40,0	38,2	35,8
Powiaty:					
bełchatowski.....	32,6	30,7	28,5	27,2	25,5
opoczyński.....	55,7	53,2	49,3	46,4	43,7
piotrkowski.....	49,5	46,7	43,0	40,6	37,9
radomszczański.....	52,5	50,0	45,8	44,3	41,6
tomaszowski.....	46,8	44,8	42,2	40,4	38,4
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	33,4	31,1	29,5	28,8	26,4
PODREGION SIERADZKI	49,8	47,4	43,4	41,0	38,4
Powiaty:					
łaski	46,6	44,3	41,7	40,3	37,8
pajęczański.....	52,0	49,1	45,4	43,1	40,2
poddębicki	54,0	51,0	46,3	42,9	41,0
sieradzki	52,5	50,3	46,3	43,4	40,6
wieluński.....	49,9	47,8	42,5	39,9	37,4
wieruszowski	52,6	51,1	47,6	45,4	42,4
zduńskowolski	41,0	37,9	34,3	32,6	30,7
PODREGION SKIERNIEWICKI	41,2	38,5	35,4	33,4	31,5
Powiaty:					
kutnowski.....	41,5	38,4	35,0	32,9	30,8
łęczycki.....	49,1	46,4	42,0	38,7	36,8
łowicki.....	39,4	37,0	34,0	31,9	30,0
rawski	52,6	49,9	46,9	44,5	42,3
skierniewicki	44,9	42,0	38,8	36,8	34,4
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	18,9	17,8	16,4	16,5	15,9

TABL. 61(83). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG
PODREGIONÓW I POWIATÓW**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
PLACÓWKI (Z FILIAM)					
WOJEWÓDZTWO	90	97	99	99	101
PODREGION ŁÓDZKI	18	19	20	19	20
Powiaty:					
brzeziński	2	2	2	2	2
łódzki wschodni	5	5	5	5	5
pabianicki	4	4	5	5	5
zgierski	7	8	8	7	8
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	25	26	26	25	26
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	25	26	26	25	26
PODREGION PIOTRKOWSKI	19	23	24	25	26
Powiaty:					
bełchatowski.....	3	4	4	4	5
opoczyński.....	2	2	2	2	2
piotrkowski.....	3	4	4	4	4
radomszczański.....	7	8	9	9	9
tomaszowski.....	3	4	4	4	4
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	1	1	1	2	2
PODREGION SIERADZKI	16	17	17	18	17
Powiaty:					
łaski	1	1	1	2	2
pajęczański.....	1	1	1	1	1
poddębicki	3	3	3	2	1
sieradzki	4	5	5	6	6
wieluński.....	2	2	2	2	2
wieruszowski	2	2	2	2	2
zduńskowolski	3	3	3	3	3
PODREGION SKIERNIEWICKI	12	12	12	12	12
Powiaty:					
kutnowski.....	7	7	7	7	7
łęczycki.....	2	2	2	2	2
łowicki.....	2	2	2	2	2
rawski	1	1	1	1	1
skierniewicki	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	-	-	-	-	-

TABL. 61(83). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG
PODREGIONÓW I POWIATÓW (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
MIEJSCA (ŁĄCZNIE Z FILIAMI)					
WOJEWÓDZTWO.....	7392	7557	7827	7851	7975
PODREGION ŁÓDZKI	1304	1295	1361	1241	1286
Powiaty:					
brzeziński	192	192	192	192	190
łódzki wschodni	259	253	251	262	261
pabianicki	414	404	444	441	440
zgierski	439	446	474	346	395
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	2517	2593	2753	2747	2762
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	2517	2593	2753	2747	2762
PODREGION PIOTRKOWSKI	1354	1432	1507	1607	1680
Powiaty:					
bełchatowski.....	240	296	317	317	331
opoczyński.....	170	129	134	154	168
piotrkowski.....	197	214	225	225	228
radomszczański.....	340	360	401	408	412
tomaszowski.....	301	327	324	327	340
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	106	106	106	176	201
PODREGION SIERADZKI	1334	1361	1331	1348	1331
Powiaty:					
łaski	14	14	14	29	29
pajęczański.....	34	34	34	34	34
poddębicki	177	182	155	125	106
sieradzki	513	539	513	539	539
wieluński.....	207	195	221	224	224
wieruszowski	153	153	153	153	154
zduńskowolski	236	244	241	244	245
PODREGION SKIERNIEWICKI	883	876	875	908	916
Powiaty:					
kutnowski.....	604	591	592	594	599
łęczycki.....	126	124	123	126	126
łowicki.....	139	147	147	174	175
rawski	14	14	13	14	16
skierniewicki	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	-	-	-	-	-

TABL. 61(83). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG
PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
MIESZKAŃCY (ŁĄCZNIE Z FILIAMI)					
WOJEWÓDZTWO	7201	7342	7757	7533	7624
PODREGION ŁÓDZKI	1279	1291	1334	1176	1241
Powiaty:					
brzeziński	192	192	192	190	190
łódzki wschodni	257	250	250	261	260
pabianicki	406	414	429	424	434
zgierski	424	435	463	301	357
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	2429	2489	2668	2638	2642
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	2429	2489	2668	2638	2642
PODREGION PIOTRKOWSKI	1304	1395	1546	1534	1630
Powiaty:					
bełchatowski.....	235	291	370	294	313
opoczyński.....	126	129	134	150	168
piotrkowski.....	197	214	225	224	228
radomszczański.....	340	331	388	374	390
tomaszowski.....	301	324	325	321	330
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	105	106	104	171	201
PODREGION SIERADZKI	1312	1302	1337	1284	1225
Powiaty:					
łaski	14	14	14	29	29
pajęczański.....	36	31	34	32	34
poddębicki	177	161	168	125	106
sieradzki	503	525	502	526	507
wieluński.....	193	194	232	194	197
wieruszowski	153	153	153	153	153
zduńskowolski	236	224	234	225	199
PODREGION SKIERNIEWICKI	877	865	872	901	886
Powiaty:					
kutnowski.....	601	587	589	587	597
łęczycki.....	125	122	123	126	126
łowicki.....	139	143	147	174	147
rawski	12	13	13	14	16
skierniewicki	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	-	-	-	-	-

TABL. 62(84). **GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG KRYTERIUM DOCHODOWEGO^a ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
OGÓŁEM w tys.					
WOJEWÓDZTWO	85,6	82,7	83,7	87,7	82,4
PODREGION ŁÓDZKI	12,2	11,7	12,0	12,5	11,5
Powiaty:					
brzeziński	1,2	1,1	1,2	1,2	1,1
łódzki wschodni	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
pabianicki	3,2	3,2	3,3	3,4	3,1
zgierski	5,7	5,4	5,5	5,8	5,3
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	25,2	23,2	23,6	25,0	23,4
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	25,2	23,2	23,6	25,0	23,4
PODREGION PIOTRKOWSKI	22,8	22,8	23,2	24,3	23,0
Powiaty:					
bełchatowski.....	4,4	4,0	4,3	4,6	4,5
opoczyński.....	2,9	2,8	2,8	2,9	2,6
piotrkowski.....	3,0	2,9	3,0	3,2	3,0
radomszczański.....	4,8	4,8	4,9	4,9	4,7
tomaszowski.....	5,2	5,4	5,2	5,4	5,0
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	2,6	2,9	3,0	3,3	3,3
PODREGION SIERADZKI	13,6	13,4	13,4	13,8	12,9
Powiaty:					
łaski	1,6	1,6	1,5	1,5	1,4
pajęczański.....	1,4	1,4	1,5	1,6	1,6
poddębicki	1,8	1,8	1,7	1,7	1,6
sieradzki	4,0	3,7	3,7	3,8	3,5
wieluński.....	1,9	1,9	1,9	2,0	1,8
wieruszowski	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1
zduńskowolski	1,8	1,9	1,9	2,1	2,0
PODREGION SKIERNIEWICKI	11,9	11,6	11,6	12,1	11,5
Powiaty:					
kutnowski.....	4,4	4,1	4,1	4,1	4,0
łęczycki.....	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
łowicki.....	1,7	1,7	1,7	1,9	1,8
rawski	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5
skierniewicki	1,1	1,0	1,0	1,2	1,0
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	1,0	1,1	1,2	1,2	1,1

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

TABL. 62(84). **GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG KRYTERIUM DOCHODOWEGO^a ORAZ PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
W TYM PONIŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO w tys.					
WOJEWÓDZTWO	56,0	53,9	60,4	63,4	58,7
PODREGION ŁÓDZKI	7,6	7,2	8,2	8,6	7,8
Powiaty:					
brzeziński	0,8	0,7	0,8	0,9	0,8
łódzki wschodni	1,2	1,2	1,3	1,4	1,3
pabianicki	1,9	1,9	2,2	2,2	2,0
zgierski	3,7	3,5	3,9	4,1	3,8
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	17,1	16,0	17,7	19,0	17,9
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	17,1	16,0	17,7	19,0	17,9
PODREGION PIOTRKOWSKI	14,7	14,7	16,5	17,2	15,8
Powiaty:					
bełchatowski.....	2,4	2,3	2,7	2,9	2,8
opoczyński.....	1,7	1,7	1,9	2,0	1,7
piotrkowski.....	2,0	1,9	2,2	2,3	2,1
radomszczański.....	3,2	3,2	3,6	3,6	3,3
tomaszowski.....	3,7	3,9	4,1	4,3	3,8
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	1,7	1,8	2,0	2,2	2,1
PODREGION SIERADZKI	8,8	8,6	9,7	9,8	9,1
Powiaty:					
łaski	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0
pajęczański.....	0,9	0,9	1,1	1,1	1,1
poddębicki	1,0	1,0	1,1	1,2	1,0
sieradzki	2,8	2,5	2,9	2,8	2,6
wieluński.....	1,2	1,2	1,3	1,4	1,3
wieruszowski	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7
zduńskowolski	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4
PODREGION SKIERNIEWICKI	7,8	7,4	8,3	8,8	8,2
Powiaty:					
kutnowski.....	2,9	2,8	3,0	3,0	2,9
łęczycki.....	1,4	1,4	1,5	1,7	1,6
łowicki.....	1,0	0,9	1,1	1,2	1,1
rawski	1,0	0,9	1,0	1,1	1,0
skierniewicki	0,7	0,6	0,7	0,9	0,7
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8

^a Patrz wyjaśnienia metodyczne.

TABL. 63(85). **OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W % LUDNOŚCI OGÓŁEM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w %				
OGÓŁEM					
WOJEWÓDZTWO	8,2	7,8	7,9	8,2	7,6
PODREGION ŁÓDZKI	7,5	7,1	7,2	7,3	6,7
Powiaty:					
brzeziński	10,6	9,3	9,8	10,1	9,0
łódzki wschodni	7,3	7,3	7,0	7,1	6,7
pabianicki	6,2	5,9	6,2	6,2	5,6
zgierski	8,0	7,5	7,6	7,8	7,1
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	6,1	5,6	5,8	6,3	5,9
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	6,1	5,6	5,8	6,3	5,9
PODREGION PIOTRKOWSKI	10,5	10,0	10,0	10,5	9,7
Powiaty:					
bełchatowski.....	9,7	8,7	9,0	9,8	9,0
opoczyński.....	12,7	11,7	11,6	12,4	10,9
piotrkowski.....	9,5	9,0	9,1	9,5	8,7
radomszczański.....	12,0	11,2	11,0	11,0	10,3
tomaszowski.....	10,6	11,0	10,5	10,8	9,9
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	7,9	8,3	8,8	9,7	9,4
PODREGION SIERADZKI	9,2	8,8	8,7	8,8	8,1
Powiaty:					
łaski	8,3	8,3	7,9	7,6	6,9
pajęczański.....	8,8	9,0	9,2	9,3	8,7
poddębicki	13,6	13,7	12,3	12,4	11,9
sieradzki	10,6	9,1	9,3	9,3	8,4
wieluński.....	7,4	7,3	7,2	7,3	6,5
wieruszowski	8,1	8,7	8,4	8,4	7,6
zduńskowolski	7,5	7,4	7,4	8,2	7,8
PODREGION SKIERNIEWICKI	8,6	8,2	8,1	8,5	7,9
Powiaty:					
kutnowski.....	10,8	10,0	9,9	10,1	9,5
łęczycki.....	10,6	10,7	10,4	10,8	10,3
łowicki.....	5,8	5,7	5,8	6,2	5,8
rawski	9,3	8,8	8,1	8,7	8,4
skierniewicki	9,6	8,4	8,3	9,3	8,0
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	4,9	5,3	5,4	5,5	4,9

TABL. 63(85). **OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W % LUDNOŚCI OGÓŁEM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w %				
WIEK PRZEDPRODUKCYJNY					
WOJEWÓDZTWO	16,2	15,4	15,3	16,0	14,7
PODREGION ŁÓDZKI	14,0	13,0	13,0	13,2	12,1
Powiaty:					
brzeziński	20,3	16,9	17,6	18,3	16,9
łódzki wschodni	13,1	12,6	12,0	12,1	11,6
pabianicki	11,7	11,3	11,4	11,4	10,3
zgierski	14,6	13,7	13,7	14,0	12,6
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	11,8	10,9	11,3	12,1	11,2
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	11,8	10,9	11,3	12,1	11,2
PODREGION PIOTRKOWSKI	19,9	19,1	19,0	19,9	18,2
Powiaty:					
bełchatowski.....	17,8	16,0	16,2	17,6	15,9
opoczyński.....	25,6	23,5	23,6	25,2	22,4
piotrkowski.....	18,0	16,7	16,9	17,7	16,2
radomszczański.....	22,4	21,5	21,3	21,4	19,8
tomaszowski.....	20,3	21,0	20,3	20,8	18,9
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski.....	14,3	14,7	15,4	16,7	16,2
PODREGION SIERADZKI	17,9	17,1	17,0	17,3	16,1
Powiaty:					
łaski	16,2	16,1	15,5	14,8	13,7
pajęczański.....	18,3	18,8	19,0	19,1	18,2
poddębicki	26,1	26,5	24,1	24,4	23,3
sieradzki	20,5	17,3	17,8	18,3	16,7
wieluński.....	14,7	14,7	14,4	14,3	12,9
wieruszowski	16,7	17,7	17,5	17,8	16,4
zduńskowolski	13,7	13,2	13,6	15,2	14,7
PODREGION SKIERNIEWICKI	16,6	15,7	15,5	16,2	15,0
Powiaty:					
kutnowski.....	21,0	19,1	19,4	19,7	18,2
łęczycki.....	19,9	20,2	19,3	19,8	19,1
łowicki.....	11,7	11,1	11,3	12,2	11,4
rawski	18,6	17,1	16,1	17,2	16,7
skierniewicki	19,0	16,8	16,6	18,5	15,5
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	8,5	10,0	9,7	9,8	8,9

TABL. 63(85). **OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W % LUDNOŚCI OGÓŁEM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w %				
WIEK PRODUKCYJNY					
WOJEWÓDZTWO	7,6	7,3	7,4	7,8	7,2
PODREGION ŁÓDZKI	7,0	6,7	6,9	7,1	6,4
Powiaty:					
brzeziński	9,8	8,7	9,4	9,8	8,4
łódzki wschodni	6,6	6,6	6,5	6,7	6,2
pabianicki	5,8	5,5	5,9	5,9	5,3
zgierski	7,6	7,2	7,3	7,7	7,0
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	5,7	5,3	5,7	6,3	5,9
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	5,7	5,3	5,7	6,3	5,9
PODREGION PIOTRKOWSKI	9,5	9,1	9,2	9,8	9,0
Powiaty:					
bełchatowski.....	8,2	7,5	7,9	8,6	8,0
opoczyński.....	11,2	10,3	10,3	11,1	9,7
piotrkowski.....	8,6	8,3	8,5	8,9	8,1
radomszczański.....	11,1	10,3	10,2	10,4	9,6
tomaszowski.....	10,1	10,4	10,0	10,5	9,6
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski.....	7,5	7,9	8,5	9,5	9,1
PODREGION SIERADZKI	8,3	8,0	8,0	8,1	7,5
Powiaty:					
łaski	7,5	7,6	7,3	7,1	6,4
pajęczański.....	7,7	7,9	8,1	8,4	7,8
poddębicki	12,8	12,8	11,6	11,8	11,3
sieradzki	9,6	8,3	8,6	8,6	7,9
wieluński.....	6,7	6,5	6,5	6,6	6,0
wieruszowski	6,9	7,5	7,1	7,2	6,3
zduńskowolski	7,1	7,1	7,1	7,8	7,4
PODREGION SKIERNIEWICKI	7,9	7,6	7,5	8,0	7,5
Powiaty:					
kutnowski.....	10,0	9,4	9,3	9,6	9,1
łęczycki.....	10,2	10,4	10,3	10,9	10,3
łowicki.....	5,2	5,2	5,3	5,8	5,3
rawski	8,0	7,7	7,1	7,6	7,4
skierniewicki	8,7	7,7	7,6	8,7	7,5
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	4,6	4,8	5,0	5,2	4,7

TABL. 63(85). **OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W % LUDNOŚCI OGÓŁEM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
	w %				
WIEK POPRODUKCYJNY					
WOJEWÓDZTWO	3,1	3,0	2,9	3,0	3,0
PODREGION ŁÓDZKI	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Powiaty:					
brzeziński	3,4	3,7	3,5	3,5	3,4
łódzki wschodni	3,2	3,5	3,2	3,1	3,3
pabianicki	2,7	2,8	2,9	2,9	3,0
zgierski	2,7	2,6	2,7	2,8	2,6
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	3,5	3,2	3,0	3,0	3,0
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	3,5	3,2	3,0	3,0	3,0
PODREGION PIOTRKOWSKI	3,3	3,1	3,1	3,4	3,5
Powiaty:					
bełchatowski.....	5,9	4,8	4,9	5,0	5,0
opoczyński.....	2,2	2,3	2,3	2,5	2,7
piotrkowski.....	2,2	2,2	2,2	2,6	2,4
radomszczański.....	4,2	3,7	3,5	3,7	3,9
tomaszowski.....	2,5	2,5	2,3	2,5	2,6
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski.....	2,8	3,4	3,6	4,1	4,4
PODREGION SIERADZKI	2,6	2,5	2,6	2,6	2,6
Powiaty:					
łaski	2,6	2,7	2,5	2,6	2,5
pajęczański.....	2,3	2,2	2,6	2,5	2,8
poddębicki	4,1	4,2	3,9	3,7	3,9
sieradzki	3,1	2,7	2,9	2,7	2,3
wieluński.....	2,0	2,1	2,0	2,3	2,2
wieruszowski	1,7	2,1	2,3	2,0	2,4
zduńskowolski	1,8	2,0	2,2	2,5	2,6
PODREGION SKIERNIEWICKI	2,9	2,8	2,8	2,8	2,9
Powiaty:					
kutnowski.....	4,4	4,0	3,7	4,0	4,2
łęczycki.....	2,8	2,9	3,0	2,5	2,8
łowicki.....	1,6	1,9	2,0	2,1	2,1
rawski	3,3	3,5	3,4	3,4	3,4
skierniewicki	2,1	1,8	1,8	1,8	2,0
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	2,0	1,8	2,1	2,0	1,9

TABL. 64(86). PRZYCHODNIE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
WOJEWÓDZTWO	239	265	269	267	255
PODREGION ŁÓDZKI	34	40	55	54	47
Powiaty:					
brzeziński	-	-	8	7	-
łódzki wschodni	6	6	5	5	6
pabianicki	8	11	16	16	17
zgierski	20	23	26	26	24
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	79	82	76	80	78
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	79	82	76	80	78
PODREGION PIOTRKOWSKI	73	78	76	73	73
Powiaty:					
bełchatowski.....	6	7	6	6	6
opoczyński.....	13	14	13	12	12
piotrkowski.....	13	11	11	10	9
radomszczański.....	20	22	22	21	22
tomaszowski.....	3	3	4	4	4
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	18	21	20	20	20
PODREGION SIERADZKI	48	58	54	52	49
Powiaty:					
łaski	15	17	16	12	12
pajęczański.....	7	10	3	3	3
poddębicki	3	4	5	6	4
sieradzki	7	9	9	10	9
wieluński.....	7	7	8	8	9
wieruszowski	2	2	4	4	4
zduńskowolski	7	9	9	9	8
PODREGION SKIERNIEWICKI	5	7	8	8	8
Powiaty:					
kutnowski.....	-	-	1	1	1
łęczycki.....	2	2	2	2	2
łowicki.....	1	2	3	3	3
rawski	1	2	1	1	1
skierniewicki	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice.....	1	1	1	1	1

TABL. 65(87). **ŁÓŻKA W SZPITALACH OGÓLNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
 Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2013	2014
WOJEWÓDZTWO	13533	13407	13134	13428	13291
PODREGION ŁÓDZKI	1858	1782	1804	1801	1390
Powiaty:					
brzeziński	181	181	181	161	156
łódzki wschodni	292	302	351	351	16
pabianicki	460	354	395	395	396
zgierski	925	945	877	894	822
PODREGION MIASTO ŁÓDŹ	5829	5755	5796	5773	6141
Miasto na prawach powiatu:					
Łódź	5829	5755	5796	5773	6141
PODREGION PIOTRKOWSKI	2503	2571	2495	2499	2497
Powiaty:					
bełchatowski	872	843	791	791	771
opoczyński	230	230	230	230	230
piotrkowski	28	28	28	28	28
radomszczański	325	449	434	429	445
tomaszowski	442	442	442	441	442
Miasto na prawach powiatu:					
Piotrków Trybunalski	606	579	570	580	581
PODREGION SIERADZKI	1907	1885	1597	1965	1874
Powiaty:					
łaski	319	319	22	332	254
pajęczański	68	68	28	28	28
poddębicki	123	110	211	261	261
sieradzki	786	786	786	788	788
wieluński	328	319	309	315	309
wieruszowski	70	70	42	42	42
zduńskowolski	213	213	199	199	192
PODREGION SKIERNIEWICKI	1436	1414	1442	1390	1389
Powiaty:					
kutnowski	418	403	419	372	372
łęczycki	245	234	245	240	243
łowicki	219	223	219	219	215
rawski	166	166	166	166	166
skierniewicki	-	-	-	-	-
Miasto na prawach powiatu:					
Skierniewice	388	388	393	393	393

TABL. 66(88). WYBRANE DANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność (stan w dniu 31 XII)				Przyrost naturalny na 1000 ludności	
	ogółem w tys.		w tym w wieku 0-17 lat w % ogółem		2010	2014
	2010	2014	2010	2014		
P O L S K A	38529,9	38478,6	18,8	18,0	0,9	0,0
Dolnośląskie	2917,2	2908,5	17,4	16,8	-0,1	-0,9
Kujawsko-pomorskie	2098,7	2090,0	19,4	18,3	1,0	0,0
Lubelskie	2178,6	2147,7	19,2	18,1	-0,2	-1,1
Lubuskie	1023,2	1020,3	19,1	18,3	1,4	0,2
Łódzkie	2542,4	2504,1	17,5	16,9	-2,2	-2,8
Małopolskie.....	3336,7	3368,3	19,9	19,0	2,2	1,4
Mazowieckie	5267,1	5334,5	18,7	18,5	1,4	0,7
Opolskie.....	1017,2	1000,9	17,1	16,2	-0,7	-1,2
Podkarpackie.....	2127,9	2129,2	20,3	18,8	1,7	0,7
Podlaskie	1203,4	1191,9	19,0	17,7	0,1	-0,7
Pomorskie.....	2275,5	2302,1	20,1	19,5	3,3	2,0
Śląskie	4634,9	4585,9	17,3	16,8	0,0	-1,1
Świętokrzyskie.....	1282,5	1263,2	18,3	17,0	-1,2	-2,3
Warmińsko-mazurskie	1453,8	1444,0	20,0	18,8	1,9	0,6
Wielkopolskie.....	3446,7	3472,6	19,9	19,2	2,9	1,7
Zachodniopomorskie	1723,7	1715,4	18,5	17,5	0,5	-0,4

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (łącznie z oddziałami żłobkowymi)		Placówki wsparcia dziennego			
			ogółem		w tym opiekuńcze	
	2012	2014	2010	2014	2010	2014
P O L S K A	37,9	59,0	3116	2969	2735	2364
Dolnośląskie	66,5	99,6	174	170	151	142
Kujawsko-pomorskie	30,3	42,6	251	240	198	180
Lubelskie	25,8	38,3	80	92	69	73
Lubuskie	50,6	77,1	82	94	75	80
Łódzkie	48,0	57,9	180	157	151	119
Małopolskie.....	32,3	52,1	223	227	197	204
Mazowieckie	41,7	68,5	352	303	318	244
Opolskie.....	72,1	96,6	122	99	97	76
Podkarpackie.....	32,7	47,7	54	111	51	78
Podlaskie	39,9	61,8	72	74	62	50
Pomorskie.....	23,1	54,0	409	227	370	195
Śląskie	34,2	51,3	281	320	220	215
Świętokrzyskie.....	25,7	38,6	46	83	40	73
Warmińsko-mazurskie	26,5	38,0	36	70	32	52
Wielkopolskie.....	30,9	54,4	437	381	392	307
Zachodniopomorskie	46,3	73,5	317	321	312	276

TABL. 66(88). WYBRANE DANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^{ab} na 1 mieszkańca				Szpitale ^{ac} (bez oddziałów i filii)	
	lekarskie		stomatologiczne		2010	2014 ^d
	2010	2014 ^d	2010	2014 ^d		
POLSKA	6,6	7,2	0,8	0,9	795	979
Dolnośląskie	6,6	7,1	0,8	0,9	67	83
Kujawsko-pomorskie	6,8	7,3	0,7	0,8	38	42
Lubelskie	6,6	7,3	1,1	1,3	42	59
Lubuskie	5,7	6,7	0,6	0,8	19	25
Łódzkie	7,1	7,7	0,9	0,9	61	71
Małopolskie.....	6,5	7,1	0,9	1,0	71	85
Mazowieckie	6,6	7,5	0,8	0,9	98	120
Opolskie.....	6,1	6,4	0,5	0,6	22	29
Podkarpackie.....	6,0	6,7	0,8	0,8	35	41
Podlaskie	6,9	7,4	0,9	1,0	30	36
Pomorskie.....	6,5	7,0	0,7	0,8	41	55
Śląskie	7,2	7,7	0,8	0,9	115	151
Świętokrzyskie.....	6,2	6,7	0,7	0,8	22	25
Warmińsko-mazurskie	6,1	6,6	0,8	0,8	37	44
Wielkopolskie.....	6,5	7,1	0,4	0,7	66	63
Zachodniopomorskie	6,4	7,3	0,7	1,0	31	50

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba ludności na łóżko w szpitalach ogólnych ^a		Leczeni ^e			
	2010	2014 ^d	ogółem w tys.		na 10 tys. ludności	
			2010	2014 ^d	2010	2014 ^d
POLSKA	212,8	204,5	7344,3	7897,1	1907	2052
Dolnośląskie	206,5	195,1	579,9	590,9	1988	2032
Kujawsko-pomorskie	232,7	211,3	353,0	392,4	1682	1877
Lubelskie	193,0	188,9	437,0	468,6	2003	2178
Lubuskie	244,1	229,6	164,8	188,1	1611	1843
Łódzkie	187,9	188,4	620,5	630,1	2437	2512
Małopolskie.....	233,8	224,9	562,3	602,3	1688	1790
Mazowieckie	217,8	204,0	1037,6	1194,9	1974	2244
Opolskie.....	231,9	206,1	174,6	173,8	1715	1734
Podkarpackie.....	222,7	206,9	399,8	422,8	1879	1986
Podlaskie	201,6	202,3	232,0	257,6	1926	2159
Pomorskie.....	261,3	246,7	360,2	412,1	1586	1793
Śląskie	178,3	178,0	913,5	930,0	1970	2025
Świętokrzyskie.....	199,0	200,2	258,2	281,4	2010	2224
Warmińsko-mazurskie	242,9	217,5	255,5	285,8	1757	1977
Wielkopolskie.....	220,5	221,7	695,6	715,2	2021	2062
Zachodniopomorskie	221,4	205,4	299,9	351,0	1740	2043

a Stan w dniu 31 XII. b Bez praktyk lekarskich i stomatologicznych finansowanych wyłącznie ze środków niepublicznych. c Dane nie obejmują szpitali prowadzących wyłącznie działalność dzienną. d Łącznie z danymi Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. e Leczeni bez ruchu międzyoddziałowego.

TABL. 66(88). WYBRANE DANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Inkubatory w szpitalach ogólnych ^{ab}		Przyjęte porody ^b w tys.		Cesarskie cięcia w tys.	
	2010	2014 ^c	2010	2014	2010	2014
P O L S K A	4192	3699	402,7	370,1	136,8	157,3
Dolnośląskie	353	310	28,9	26,8	11,2	12,4
Kujawsko-pomorskie	205	195	20,8	19,5	5,5	6,7
Lubelskie	663	204	21,1	18,0	7,5	8,2
Lubuskie	86	98	10,3	9,5	3,4	4,1
Łódzkie	232	231	24,8	21,9	9,2	10,5
Małopolskie.....	317	308	36,6	35,0	12,1	15,6
Mazowieckie.....	562	580	60,4	59,0	20,0	23,8
Opolskie.....	90	92	9,2	8,5	3,2	3,7
Podkarpackie.....	167	171	21,5	19,2	8,8	9,5
Podlaskie.....	123	125	11,8	10,9	4,6	5,3
Pomorskie.....	166	146	26,2	24,0	7,0	7,8
Śląskie.....	508	472	47,7	42,5	16,6	18,6
Świętokrzyskie.....	126	115	11,5	9,8	4,3	4,7
Warmińsko-mazurskie	140	146	15,0	13,7	5,1	5,9
Wielkopolskie.....	287	323	41,0	36,5	12,2	13,4
Zachodniopomorskie	157	183	16,0	15,3	6,0	7,2

a Stan w dniu 31 XII. b Dane nie obejmują szpitali prowadzących wyłącznie działalność dzienną. c Łącznie z danymi Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rodzinna piecza zastępcza					
	ogółem		dzieci ogółem		w tym dzieci w wieku do 3 lat	
	2012	2014	2012	2014	2012	2014
P O L S K A	39762	39046	57885	57422	5020	4502
Dolnośląskie	3994	3977	5644	5665	514	409
Kujawsko-pomorskie	2267	2196	3148	3152	246	258
Lubelskie	1799	1772	2647	2561	231	209
Lubuskie	1467	1534	2176	2265	244	214
Łódzkie	3152	3064	4337	4303	324	256
Małopolskie.....	2194	2165	3214	3137	271	243
Mazowieckie.....	4341	4399	6151	6172	494	474
Opolskie.....	1079	1051	1575	1558	188	156
Podkarpackie.....	1393	1376	2025	2012	142	125
Podlaskie.....	955	937	1448	1440	106	95
Pomorskie.....	2743	2585	4347	4202	445	385
Śląskie.....	5617	5430	8001	7853	674	624
Świętokrzyskie.....	1072	1025	1584	1504	109	85
Warmińsko-mazurskie	2040	1961	3095	3050	273	269
Wielkopolskie.....	3127	3110	4769	4757	443	387
Zachodniopomorskie	2522	2464	3724	3791	316	313

TABL. 66(88). WYBRANE DANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki pomocy społecznej (łącznie z filiami)					
	ogółem		miejsca w tys.		mieszkańcy w tys.	
	2010	2014	2010	2014	2010	2014
P O L S K A	1489	1676	102,9	111,7	101,2	105,7
Dolnośląskie	96	110	7,3	8,1	7,2	7,8
Kujawsko-pomorskie	75	69	5,1	5,2	4,9	5,0
Lubelskie	85	85	5,6	5,5	5,3	5,2
Lubuskie	33	42	2,6	2,9	2,6	2,8
Łódzkie	90	101	7,4	8,0	7,2	7,6
Małopolskie.....	128	158	8,9	10,1	8,8	9,6
Mazowieckie.....	218	246	14,5	15,7	14,1	14,5
Opolskie.....	55	58	3,5	3,8	3,7	3,7
Podkarpackie.....	71	80	5,3	5,5	5,3	5,2
Podlaskie	44	49	3,0	3,4	3,0	3,2
Pomorskie.....	92	111	6,2	7,0	6,1	6,7
Śląskie	186	209	11,5	12,6	11,2	12,1
Świętokrzyskie.....	54	65	4,0	4,3	3,9	4,1
Warmińsko-mazurskie	67	75	4,4	4,9	4,4	4,6
Wielkopolskie.....	126	139	8,5	8,9	8,2	8,4
Zachodniopomorskie	69	79	5,2	5,6	5,3	5,3

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej				Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	
	poniżej kryterium dochodowego		powyżej kryterium dochodowego			
	2010	2010	2010	2014	2010	2014
	w tysiącach					
P O L S K A	769,2	784,9	434,3	360,9	1540,8	1105,9
Dolnośląskie	58,7	55,3	25,8	20,4	92,2	59,9
Kujawsko-pomorskie	60,0	62,4	28,1	22,5	98,4	69,8
Lubelskie	44,0	45,7	26,1	21,7	111,1	82,9
Lubuskie	28,1	27,4	12,8	10,8	44,9	28,8
Łódzkie	56,0	58,7	29,6	23,7	104,3	75,5
Małopolskie.....	46,4	47,7	32,1	28,4	141,5	106,0
Mazowieckie.....	89,6	90,0	58,9	45,6	172,2	131,1
Opolskie.....	16,2	17,3	9,7	8,9	30,0	19,9
Podkarpackie.....	45,0	47,8	30,9	24,4	113,9	81,4
Podlaskie	28,7	31,9	13,3	11,2	55,2	40,8
Pomorskie.....	47,0	47,1	24,6	22,2	90,9	67,9
Śląskie	62,1	66,4	38,7	32,4	120,4	86,0
Świętokrzyskie.....	33,6	33,1	18,9	16,7	66,1	48,0
Warmińsko-mazurskie	51,3	54,1	23,0	18,6	76,1	53,4
Wielkopolskie.....	57,5	58,1	40,6	34,8	153,2	107,4
Zachodniopomorskie	44,9	41,8	21,2	18,5	70,3	47,3

TABL. 66(88). WYBRANE DANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny				Kwota świadczeń rodzinnych w tys. zł	
	ogółem		w % dzieci w tym wieku		2010	2014
	2010	2014	2010	2014		
P O L S K A	2722199	1968057	37,6	28,3	7856989	6894371
Dolnośląskie	155951	104939	30,7	21,5	471345	405874
Kujawsko-pomorskie	170292	123057	41,9	31,9	504734	427332
Lubelskie	196522	145668	46,9	37,2	508579	448314
Lubuskie	76298	50378	39,0	26,9	248132	218039
Łódzkie	174706	127857	39,3	30,1	491500	431465
Małopolskie.....	265172	196946	40,0	30,7	742628	607584
Mazowieckie	312421	236571	31,6	24,0	878648	800998
Opolskie.....	52671	34892	30,2	21,4	159513	136149
Podkarpackie.....	206342	146191	47,9	36,2	567430	486764
Podlaskie	101230	73427	44,2	34,6	256448	225204
Pomorskie.....	168708	127219	36,9	28,4	520096	490547
Śląskie	209836	153761	26,2	19,9	662847	610322
Świętokrzyskie.....	112132	79975	47,9	36,8	338595	297790
Warmińsko-mazurskie ...	132962	94513	45,8	34,6	401107	345526
Wielkopolskie.....	267335	191314	39,1	28,6	747240	662916
Zachodniopomorskie	119621	81349	37,5	27,0	358146	299547

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota zasiłków pielęgnacyjnych w tys. zł		Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności		Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w zł	
	2010	2014	2010	2014	2010	2014
P O L S K A	1602828	1701769	541,5	486,9	1192,82	1340,44
Dolnośląskie	107538	116073	466,3	390,1	1239,17	1366,33
Kujawsko-pomorskie	110466	101036	750,4	692,1	1158,49	1201,54
Lubelskie	82584	86114	576,6	534,2	978,49	1208,35
Lubuskie	68041	73950	697,9	600,9	1153,06	1285,37
Łódzkie	90344	94856	544,8	487,9	1178,73	1293,36
Małopolskie.....	118366	113488	437,4	401	1107,54	1260,58
Mazowieckie	160500	175915	453,9	402,9	1601,97	1703,62
Opolskie.....	35877	38190	421,7	397,3	1115,73	1244,69
Podkarpackie.....	101712	108290	668,9	596,9	907,28	1053,02
Podlaskie	40451	42603	642,3	607,3	1103,20	1258,62
Pomorskie.....	121705	141663	569,6	501,7	1243,12	1376,34
Śląskie	164681	184543	400,3	366,6	1168,42	1381,68
Świętokrzyskie.....	81991	85798	674,3	632,7	1026,36	1199,74
Warmińsko-mazurskie ...	89945	95356	899,8	837,3	1103,39	1229,74
Wielkopolskie.....	143227	162920	476,6	433	1125,74	1268,78
Zachodniopomorskie	85401	80976	653,7	542,7	1186,91	1365,40

TABL. 66(88). WYBRANE DANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w zł		Wskaźnik zagrożenia ubóstwem ^a w % osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej:			
			minimum egzystencji ^b		„ustawowej” granicy ubóstwa ^c	
	2010	2014	2010	2014	2010	2014
POLSKA	991,44	1078,74	5,8	7,4	7,4	12,2
Dolnośląskie	1018,93	1130,57	5,3	5,6	6,8	8,8
Kujawsko-pomorskie	923,63	987,60	6,8	9,5	8,0	15,6
Lubelskie	825,53	982,13	9,4	8,2	11,8	12,8
Lubuskie	972,30	1051,49	3,9	7,8	4,8	13,3
Łódzkie	1035,64	1118,97	3,9	5,4	5,2	9,4
Małopolskie.....	949,82	1000,51	4,8	6,6	6,4	12,1
Mazowieckie	1299,85	1355,41	4,3	5,2	5,3	8,1
Opolskie.....	1021,9	1048,79	3,6	8,0	4,6	10,5
Podkarpackie.....	820,00	900,95	5,7	8,7	6,9	15,3
Podlaskie	850,56	978,15	9,1	10,9	11,3	18,0
Pomorskie.....	999,05	1094,90	7,1	6,5	9,8	11,6
Śląskie.....	1005,93	1129,50	4,5	4,7	5,8	8,9
Świętokrzyskie.....	831,70	969,83	9,5	12,2	11,9	17,2
Warmińsko-mazurskie	866,15	922,62	9,9	14,8	11,6	21,0
Wielkopolskie.....	901,27	947,06	6,6	10,1	8,2	16,4
Zachodniopomorskie	964,94	1066,19	5,3	7,2	7,5	12,0

a Na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych. b Minimum egzystencji uznaje się za granicę ubóstwa skrajnego. c Kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wydatki budżetów samorządów terytorialnych na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
	ogółem w tys. zł		na 1 mieszkańca w zł	
	2010	2014	2010	2014
POLSKA	25065454	27918850	650,77	725,47
Dolnośląskie	1786550	1996473	612,56	686,44
Kujawsko-pomorskie	1554859	1753039	740,85	838,44
Lubelskie	1532358	1607821	702,40	747,19
Lubuskie	784411	878484	766,85	860,61
Łódzkie	1603103	1792909	629,52	714,74
Małopolskie.....	2061682	2241580	618,95	666,31
Mazowieckie	2880955	3232236	548,07	607,05
Opolskie.....	649397	726409	637,57	724,54
Podkarpackie.....	1645435	1615592	773,53	759,03
Podlaskie	766556	909693	636,52	762,30
Pomorskie.....	1523059	1782719	670,75	775,50
Śląskie.....	2531313	2907908	545,83	633,07
Świętokrzyskie.....	1109792	1130804	863,78	893,62
Warmińsko-mazurskie	1247242	1476006	857,73	1021,12
Wielkopolskie.....	2108715	2421952	612,73	698,08
Zachodniopomorskie	1280027	1445226	742,39	841,24

Najnowsze publikacje Urzędu:

- RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2014 R., ŁÓDŹ 2015
- SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ŁODZI (kwartalnik)
- BIULETYN STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO (kwartalnik)
- ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2015
- WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE 2015 – PODREGIONY, POWIATY, GMINY
- STATYSTYKA ŁODZI 2014

- POWIATY I GMINY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA W OKRESIE PROGRAMOWANIA 2007–2013, ŁÓDŹ 2015
- OŚWIATA I WYCHOWANIE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH SZKOLNYCH 2009/10 - 2011/12, ŁÓDŹ 2013
- WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2013 R., ŁÓDŹ 2015
- NIEPEŁNOSPRAWNI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM, ŁÓDŹ 2014
- LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY I MIGRACJE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2014 R., ŁÓDŹ 2015
- OCHRONA ŚRODOWISKA I LEŚNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2011-2013, ŁÓDŹ 2014
- ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2014 R., ŁÓDŹ 2015
- GOSPODARKA MIESZKANIOWA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2012, ŁÓDŹ 2013
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2011-2012, ŁÓDŹ 2014
- BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2013 R., ŁÓDŹ 2014
- INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2007-2013, ŁÓDŹ 2015

WYNIKI SPISÓW Powszechnych

- PSR 2010. RAPORT Z WYNIKÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
- PSR 2010. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. LUDNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. STAN I STRUKTURA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA
- NSP 2011. ZAMIESZKANE BUDYNKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. MIESZKANIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. GOSPODARSTWA DOMOWE I RODZINY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNA
- NSP 2011. LUDNOŚĆ I GOSPODARSTWA DOMOWE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. STAN I STRUKTURA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA
- NSP 2011. MIGRACJE ZAGRANICZNE I WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Zapraszamy do zapoznania się z szeroką ofertą wydawniczą znajdującą się na stronie internetowej Urzędu <http://lodz.stat.gov.pl>, gdzie prezentowane są w formie elektronicznej publikacje, komunikaty oraz tematyczne informacje sygnałowe.

Zamówienia realizuje Urząd Statystyczny w Łodzi

ul. Suwalska 29, 93-176 Łódź tel. (42) 683-92-96, FAX (42) 684-48-46